

Rapporter

Reports

2015/23 ●

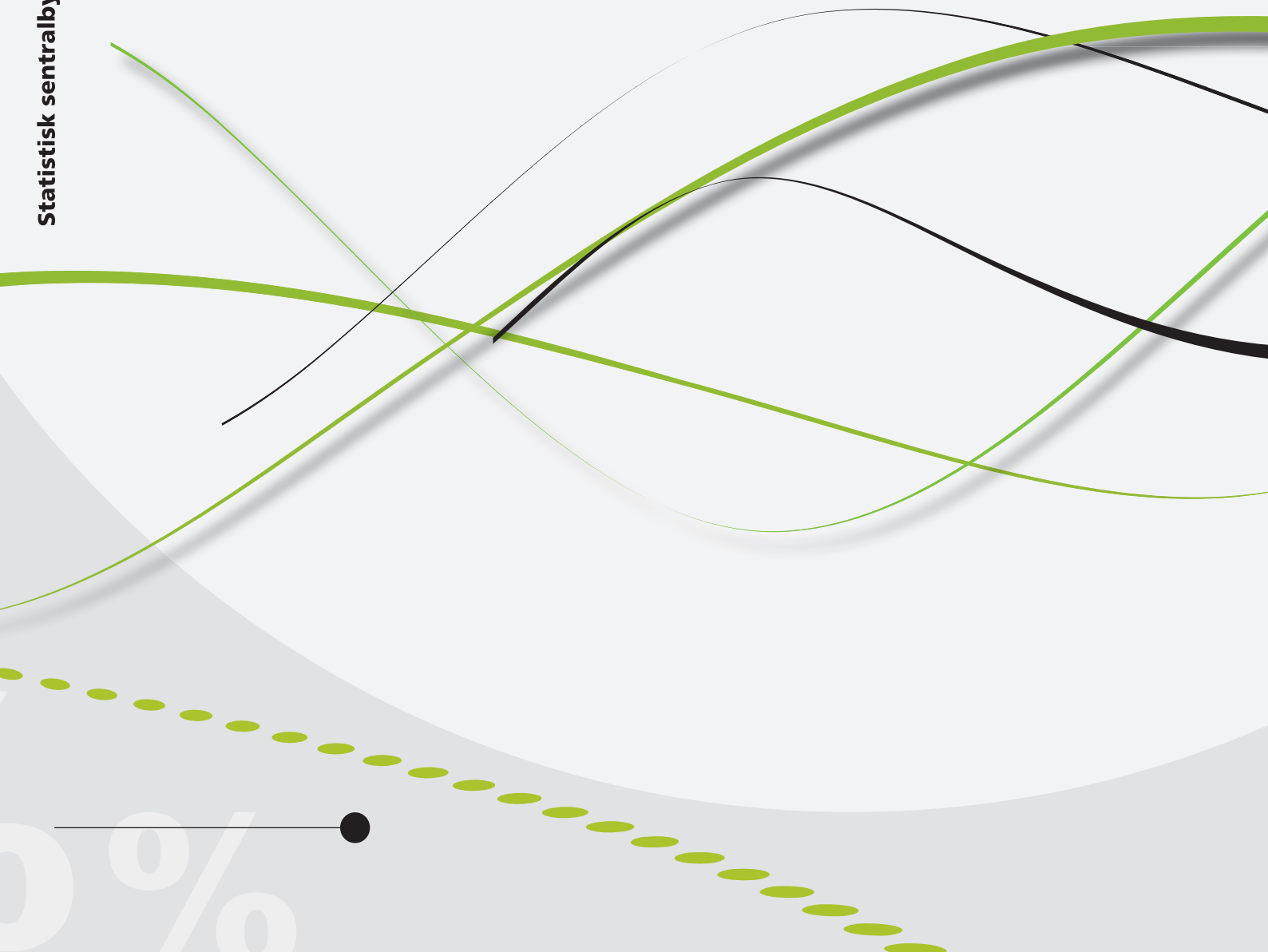
Statistics Norway

Statistisk sentralbyrå

Toril Sandnes og Lars Østby

Familieinnvandring og ekteskapsmønster 1990-2013

Toril Sandnes og Lars Østby

**Familieinnvandring og ekteskapsmønster
1990-2013**

Rapporter I denne serien publiseres analyser og kommenterte statistiske resultater fra ulike undersøkelser. Undersøkelser inkluderer både utvalgsundersøkelser, tellinger og registerbaserte undersøkelser.

	Standardtegn i tabeller	Symbol
© Statistisk sentralbyrå	Tall kan ikke forekomme	.
Ved bruk av materiale fra denne publikasjonen skal Statistisk sentralbyrå oppgis som kilde.	Oppgave mangler	..
Publisert mai 2015	Oppgave mangler foreløpig	...
	Tall kan ikke offentliggjøres	:
	Null	-
ISBN 978-82-537-9154-8 (trykt)	Mindre enn 0,5 av den brukte enheten	0
ISBN 978-82-537-9155-5 (elektronisk)	Mindre enn 0,05 av den brukte enheten	0,0
ISSN 0806-2056	Foreløpig tall	*
Trykk: Statistisk sentralbyrå	Brudd i den loddrette serien	—
	Brudd i den vannrette serien	
	Desimaltegn	,

Forord

I denne rapporten beskriver vi hovedtrekk ved familieinnvandringen til Norge i perioden 1990-2013, og det er en videreføring av rapporten til Sandnes og Henriksen fra 2014 som beskrev familieinnvandringen i perioden 1990-2012, Henriksen fra 2010 som beskrev familieinnvandringen i perioden 1990-2008. Noen hovedtrekk ved denne typen innvandring for perioden 1990-2010 er beskrevet i en artikkel av Henriksen (2012).

I tillegg omtaler vi kort ekteskapsmønsteret til innvandrere og deres norskfødte barn. Den første rapporten som handlet om innvandreres ekteskapsmønster kom i 2004 (Lie 2004). Siden er dette emnet omtalt i ulike rapporter og artikler (blant annet Daugstad 2006, 2008 og 2009, Wiik 2012, 2014, Sandnes 2013 og Sandnes og Henriksen 2014).

Rapporten inneholder videre to ”dypdykk” (kapittel 4 og 5) skrevet av Lars Østby. Tema for disse to kapitlene er alder på partene ved familieetablering, og et forsøk på å anslå omfanget av ekteskapsinnvandring for menn med avslag på søknad om asyl.

I tillegg til Toril Sandnes har Tove Slaastad og Kenneth Aarskaug Wiik utarbeidet tabeller. Marit Berger Gundersen har redigert rapporten.

Den er tilgjengelig i pdf-format på Statistisk sentralbyrås nettsider under adressen <http://www.ssb.no/a/publikasjoner>.

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet har finansiert rapporten.

Statistisk sentralbyrå, 5. mai 2015.

Torbjørn Hægeland

Sammendrag

Familieinnvandringen, det vil si personer som får opphold på grunnlag av familierelasjoner til noen i Norge, sto for 40 prosent av den ikke-nordiske innvandringen til Norge i perioden 1990-2013. Denne typen innvandring har økt; det kom fire ganger så mange familieinnvandrere i 2013 som i 1990.

Vi deler ofte familieinnvandrere i to grupper; de som kommer for å gjenforenes med familie og de som kommer for å etablere familie. I perioden som er omtalt har seks av ti familieinnvandrere kommet for å gjenforenes med familie, fire av ti for å etablere familie. Det er særlig antallet gjenforeninger som har økt etter tusenårs-skiftet, først og fremst på grunn av den økte arbeidsinnvandringen fra nye EØS-land. Antallet familieetableringer har vært stabilt.

Flertallet av dem som kommer for å etablere familie, gifter seg med personer som ikke er innvandrere eller norskfødte med innvandrerforeldre. Sju av ti av dem som kommer for å gifte seg med personer uten innvandrerbakgrunn, er kvinner.

Antallet som kommer for å etablere seg med norskfødte med innvandrerforeldre er lavt, i underkant av 200 årlig etter årtusenskiftet, dette til tross for at det blir stadig flere ugifte voksne i denne befolkningsgruppa. Omtrent halvparten av disse har kommet til norskfødte med pakistansk bakgrunn. Antallet familieetableringer har ikke økt i takt med at det er blitt flere unge ugifte norskfødte med pakistanske foreldre.

At familieetableringene blant unge norskfødte med innvandrerforeldre ikke øker, henger trolig sammen med at det er blitt mindre vanlig å gifte seg i ung alder blant norskfødte med innvandrerforeldre, samt at de som gifter seg oftere finner ektefelle i Norge.

Når det gjelder alder på begge partene ved familieetablering, er det langt flere som er under 24 år blant dem som kommer enn det er blant referansepersonene. Av alle som kommer gjennom familieetablering i alderen 18-23 år i 2013 var det 13 prosent som kom til en referanseperson som også var under 24 år.

Effekten av en eventuell 24-årsregel, som nedre grense for familieetablering, vil trolig bli at de rundt 170 unge referansepersonene (i alderen 18-23 år) som fikk etablering i 2013 måtte utsette sin familieetablering i noen år, til de ble 24 år. Effekten for de 601 familieetablerte (i alderen 18-23 år) som flyttet hit i 2013 ville vært at de måtte ha ventet med å komme til de var gamle nok. 200 av dem måtte eventuelt ventet ett år, 270 måtte ventet to-tre år.

Det antas fra tid til annen at det inngås en del proformaekteskap i Norge. Ett eksempel på mistanke om dette så vi da det våren 2014 kom påstander om at et stort antall menn fra visumpfiktige land, med tidligere avslag på asyl eller andre søknader om opphold i Norge, kontaktet innvandrerkvinner fra nye EØS-land for å inngå ekteskap og på den måten få opphold her. Analyser av registerdata viser at det alt i alt er få ektepar med slik bakgrunn, slik at fenomenet neppe kan være særlig utbredt.

Abstract

Family immigration, which is defined as persons granted residence on the basis of family relations to someone residing in Norway, accounted for 40 per cent of the non-Nordic immigration to Norway in the period 1990-2013. Family immigration has increased over time, with four times as many family immigrants arriving in 2013 compared to 1990.

We often separate family immigrants into two groups: those reuniting with family members, and those establishing a new family. During the period, six out of ten family immigrants came to reunite with family members in Norway, while four out of ten came to establish a new family. The number of family reunifications has increased, particularly since the turn of the millennium, primarily due to the influx of migrant workers from the new EEA countries. The number of family establishments has remained stable.

Most of the immigrants who came to establish a family did so to marry non-immigrants or Norwegian-born to immigrant parents. Of those who came to marry persons without an immigrant background, seven out of ten were women.

The number of immigrants who came to establish a family with Norwegian-born to immigrant parents is low; less than 200 a year since the turn of the millennium. This is despite the fact that the number of unmarried adults in this population is increasing. About half of this population have married Norwegian-born with immigrant parents from Pakistan. The number of family establishments has not increased despite the large increase in unmarried Norwegian-born with immigrant parents from Pakistan from 1990 to 2013.

Part of the reason why family establishments among young Norwegian-born to immigrant parents have not increased is because it has become less common for Norwegian-born to immigrant parents to marry at a young age, and because those who marry often find a spouse in Norway.

With regard to the age of both parties when establishing a family, far more are under 24 years of age among those who immigrate due to family establishment than among the reference persons. Thirteen per cent of immigrants aged 18-23 who came to Norway due to family establishment in 2013 had a sponsor who was also below the age of 24.

The consequence of a 24-year rule, as the lower limit for family establishment, is likely to be that the 170 young reference persons (aged 18-23 years) who were part of family establishment in 2013 would have had to postpone family establishment for a few years, until they were 24. It also means that the 601 immigrants who came to Norway in 2013 to establish a family (aged 18-23 years) would have had to wait until they were old enough to move to Norway; 200 would have had to wait one year and 270 would have to wait two or three years.

It is assumed that proforma marriages sometimes take place in Norway. One example of this was in spring 2014 when there were allegations that a large number of men, particularly from visa countries, who previously had asylum applications and other applications to stay in Norway turned down, were contacting immigrant women from new EEA countries with the intention of marrying them to obtain a residence permit. Analysis of register data, however, shows that there are few marriages with this type o.

Innhold

Forord	3
Sammendrag	4
Abstract	5
1. Definisjoner og datagrunnlag	7
2. Familieinnvandring til Norge i perioden 1990-2013	8
2.1. Familiegjennomføring – eller etablering	8
2.2. Svingninger i familieinnvandringen kan skyldes prioriteringer i UDI eller endringer i datagrunnlaget	9
2.3. Over 230 000 har familieinnvandret etter 1990	10
2.4. Familieetableringer på stedet hvil.....	10
2.5. Økning i antall familiegjennomføringer	12
2.6. Flest familiegjennomføringer til arbeidsinnvandrere etter 2004.....	12
2.7. Flest kvinner blant familieinnvandrere.....	13
2.8. Flest familieinnvandrere fra Polen, Thailand og Somalia	14
2.9. Familieinnvandring fra Polen.....	15
2.10. Familieinnvandring fra Thailand	16
2.11. Familieinnvandring fra Somalia og Irak	17
2.12. Familieinnvandring fra Pakistan	19
2.13. Hvem kommer familieetablererne til?	21
2.14. Flest kvinnelige familieetablerere fra Thailand	22
2.15. Få etablerer seg med unge i alderen 18-23 år	23
2.16. Flest pakistanere etablerer seg med noen under 24 år.....	25
2.17. Mindre vanlig med ekteskapsinnvandring til dem med foreldre fra Pakistan... ..	26
2.18. ...og til dem med foreldre fra Tyrkia	27
2.19. Hovedfunn fra kapitlet	29
3. Ekteskapsmønstre blant innvandrere og deres norskfødte barn	29
3.1. Mer vanlig å være gift blant innvandrere enn blant dem uten innvandrerbakgrunn... ..	29
3.2. Mindre vanlig blant norskfødte med innvandrerforeldre å gifte seg som ung	30
3.3. Hvem velger innvandrerne til ektefelle?	31
3.4. Hvem gifter barna til innvandrerne seg med?	32
3.5. Hovedfunn fra kapitlet	33
4. Alder ved familieetablering - 2013	33
4.1. Flest familieetableringer til personer 24 år eller eldre.....	34
4.2. Etableringer til personer under 24 år i 2013	34
4.3. 81 prosent av dem som kom gjennom familieetablering i 2013 var kvinner	35
4.4. Flest fra Tyrkia og Marokko til kvinner i den øvrige befolkningen.....	36
4.5. 165 familieetableringer til norskfødte med innvandrerforeldre i 2013.....	36
4.6. Langt flere unge som kommer enn det er unge referansepersoner	37
4.7. Virkninger av en 24-års grense	37
4.8. Alderssammensetningen for familieetablerte fra Pakistan og Tyrkia.....	38
4.9. Hovedfunn fra kapitlet	39
5. Kommer menn til Norge gjennom proformaekteskap med kvinner fra enkelte EØS-land?	40
5.1. Hvor mange med avslag på asylsøknaden fra UDI	41
5.2. Antall familieetableringer og -gjennomføringer med kvinner fra EØS.....	41
5.3. 9 000 gifte kvinner med bakgrunn Bulgaria, Litauen eller Romania	43
5.4. Hovedfunn fra kapitlet	44
Referanser	45
Vedlegg A: Tabeller	47
Figurregister	53
Tabellregister	54

1. Definisjoner og datagrunnlag

Datagrunnlaget er hovedsakelig SSBs befolkningsstatistikk, basert på Det sentrale folkeregistret (DSF), og statistikken over innvandringsgrunn, basert på Utlendingsdatabasen (UDB) i UDI. Statistikken gjelder per 1. januar. Nordiske statsborgere kan flytte fritt mellom de nordiske landene. Vi vil derfor ikke kunne finne disse i UDB med noe oppholdsgrunnlag og de er ikke med i statistikken over innvandringsgrunn. Alle andre utenlandske statsborgere må ha en eller annen form for tillatelse/registreringsbevis for å kunne flytte til Norge. Se mer om datagrunnlaget i Dzamarija (2013), side 7-10.

Følgende begrep er sentrale i rapporten:

<i>Innvandringsgrunn</i>	Opppgis for personer som førstegangsinnvandret til Norge som ikke-nordiske statsborgere i perioden 1990 til 2013. Statistikken over innvandringsgrunn deles inn i flukt, familie, arbeid, utdanning og annet. Den gjenspeiler grunn til første innvandring, slik grunnen framkommer i utlendingsforvaltningens registre, og slik en ellers kan avlede den til ut fra ulike relevante variabler. Variabelen er altså laget i SSB for demografisk bruk, og avspeiler ikke direkte de mer juridisk orienterte registreringene i utlendingsforvaltningen.
	For personer som innvandret før 1990 er informasjonen om innvandringsgrunn mangelfull, og gjelder kun for dem som kom til Norge på grunn av flukt. For personer som innvandret til Norge i 1990 eller senere har vi derimot god informasjon om hovedårsaken til innvandringen.
	I denne perioden regnes de som har kommet til personer med flyktningbakgrunn som familieinnvandrede. Au parier inngår blant studenter. Arbeidstakere på korttidsopphold (under seks måneder) registreres ikke som bosatte i Norge, og er her ikke medregnet i begrepet arbeidsinnvandring. Utenlandsadopterte er ikke med fordi de ikke regnes som innvandrere.
<i>Innvandrere</i>	Personer som er bosatt i Norge, men som er født i utlandet av to utenlandsfødte foreldre og har fire utenlandsfødte besteforeldre.
<i>Norskfødte med innvandrerforeldre</i>	Personer som er født i Norge, har to foreldre som er innvandrere, og fire besteforeldre født i utlandet.
	Til sammen utgjør disse to gruppene <i>personer med innvandrerbakgrunn</i> .
<i>Den øvrige befolkningen</i>	De som hverken er innvandrere eller norskfødte med innvandrerforeldre, altså <i>personer uten innvandrerbakgrunn</i> .
<i>Landbakgrunn</i>	En variabel som konstrueres med utgangspunkt i informasjon om fødeland i tre generasjoner. Variabelen viser til eget, eventuelt mors, eventuelt fars eller besteforeldrenes utenlandske fødeland. For personer født i utlandet, er dette (med noen få unntak) eget fødeland. For personer født i Norge er det foreldrenes fødeland. I de tilfeller der foreldrene har ulikt fødeland, er det morens fødeland som blir valgt. Hvis ikke personen selv eller noen av foreldrene er utenlandsfødt, hentes landbakgrunn fra de første utenlandsfødte en treffer på rekkefølgen mormor, morfar, farmor eller farfar.
<i>Landgrupper</i>	Ved en todeling: <i>EU etc.</i> omfatter personer som kommer fra EU/EØS-land, USA, Canada, Australia og New Zealand. <i>Afrika, Asia etc.</i> omfatter personer som kommer fra Afrika, Asia, Latin-Amerika, Oseania unntatt Australia og New Zealand og Europa utenom EU/EØS.

<i>Familieinnvandring</i>	Dekker innvandring av ulik art, men der begrunnelsen for oppholdet er basert på enten en familiegjeningforening eller en familieetablering.
<i>Referansepersonen</i>	Den herboende parten ved familieinnvandring, det vil si personen som allerede bor i Norge og som man søker gjeningforening eller etablering med. I de tilfeller der referansepersonen ikke er kjent i UDI-dataene, blir slektskapsrelasjoner i folkeregisteret brukt for å finne fram til ektefelle, barn, foreldre eller søsken som kan tenkes å ha vært referanseperson ved første innvandring. I denne prosessen har ektefelle forrang framfor de andre kategoriene. Ved bruk av denne metoden finner man fram til personer som <i>kan</i> ha vært referanseperson for innvandrere som må ha hatt en (fordi de har fått opphold på grunnlag av familie), men den gir ikke med sikkerhet at den identifiserte personen faktisk og juridisk var referansepersonen.
<i>Familiegjeningforening</i>	Gjeningforening med ektefelle, foreldre, barn eller andre familiemedlemmer, hvor familierelasjonen oppsto <i>før</i> referansepersonen ble bosatt i Norge.
<i>Familieetablering</i>	Forstås som nytt ekteskap der den ene parten ikke er bosatt i Norge, og der han eller hun kan få opphold på grunnlag av familieforholdet til sin bosatte partner.

Se ellers [utlendingsloven, kapittel 6](#) for regelverket knyttet til familieinnvandring, og (Dzamarija 2013) om hvordan det blir registrert at det er en familiegjeningforening eller-etablering.

2. Familieinnvandring til Norge i perioden 1990-2013

Familieinnvandring har i perioden 1990-2013 vært den viktigste innvandringsgrunnen for ikke-nordiske statsborgere om vi ser perioden under ett. Etter EØS-utvidelsen i 2004 har arbeidsinnvandringen økt mye, og det har kommet flere arbeidsinnvandrere enn familieinnvandrere etter 2006. Likevel - og som følge av økt arbeidsinnvandring – øker familieinnvandringen også. De siste årene er det familiegjeningforeninger, særlig til arbeidsinnvandrere fra nye EØS-land, som dominerer familieinnvandringen. Etter 2002 har ikke antallet familie-etableringer blitt flere – det vil si innvandring som følge av nye ekteskap.

2.1. Familiegjeningforening – eller etablering

Innvandrere kan komme til Norge av ulike grunner. Noen har arbeidstillatelse, noen kommer for å studere, noen flykter fra krig eller forfølgelse og får beskyttelse i Norge, og andre igjen kommer for å flytte sammen med familien sin i Norge. Statistikken er basert på de tillatelsene UDI gir til innvandrere fra ikke-nordiske land. Men den gir ikke nødvendigvis et speilbilde av de reelle, personlige grunnene innvandrere selv har for å komme hit.

Mange flyktninger har som mål å få en jobb for å forsørge familie og slektninger utenfor Norge. Familieinnvandrere fra krigssoner kan ha en like traumatisert krigsbakgrunn som flyktningen de gjeningfores med. Og personer som opprinnelig kom som arbeidsinnvandrere, kan være uten jobb i dag. SSBs statistikk over innvandringsgrunn gir altså ikke et reelt bilde over hvor mange innvandrere som er i arbeid her, eller som har fluktbakgrunn, eller som kommer primært fordi de har familie i Norge. Statistikken tallfester innvandrernes opprinnelige vedtaksgrunn for opphold.

Familieinnvandring dekker innvandring av ulik art, men der begrunnelsen for oppholdet er basert på enten en familiegjeningforening eller en familieetablering, og det er de som har kommet gjennom UDIs familieinnvandringstillatelse vi skal konsentrere oss om i denne rapporten. Vi beskriver hvor mange de er, hvem de kommer til, endringer over tid, hvor mange som kommer gjennom ekteskap med

unge voksne i Norge, etc. Å se på familieetableringer blant unge voksne i Norge er relevant ettersom det å sette en høyere aldersgrense for familieetableringer har vært oppe i den politiske debatten flere ganger. Se kapittel 2.4 og 4 for omtale av ny lov.

Vi starter med å presentere kort en figur over *alle* typer innvandring av ikke-nordiske statsborgere til Norge (se figur 2.1). Dette fordi vi må forstå det store bildet for å forstå endringene i familieinnvandringen.

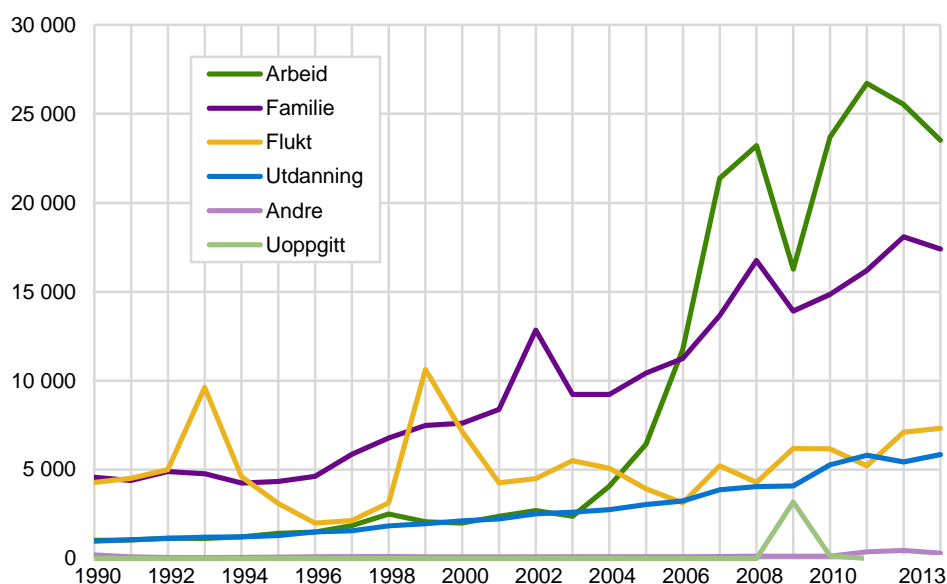
Arbeidsinnvandringen økte mye etter EØS-utvidelsen i 2004, og dette er en av hovedforklaringene bak den økte familieinnvandringen de siste ti årene (se figur 2.1). Mange av arbeidsinnvandrerne hadde familie i hjemlandet, som har kommet til Norge etter hvert som de så for seg et liv her. Samtidig kommer det i dag få familieinnvandrere til etablerte grupper fra for eksempel Vietnam og Sri Lanka, mens relativt mange kommer til flyktninger fra Irak og Somalia, og altså særlig til arbeidsinnvandrere, først og fremst fra Polen.

2.2. Svingninger i familieinnvandringen kan skyldes prioriteringer i UDI eller endringer i datagrunnlaget

For alle typer familieinnvandring må man også ha i mente at endringer fra år til år er svært avhengig av både søknadsmengde og saksbehandlingstid i UDI. De fleste figurene i dette kapitlet viser et stort hopp i 2002. Dette året la UDI ned en ekstra innsats i å behandle familieinnvandringssøknader som hadde kommet i stort antall årene før, og som hadde hopet seg opp fordi andre saker ble gitt høyere prioritet. Økningen i innvandring skyldes altså hovedsakelig administrative forhold i direktoratet, heller enn en særlig stor tilstrømming av innvandrere dette året.

Til slutt vil endringer ha sammenheng med endringer i selve datagrunnlaget. Særlig viktig er det at EØS-borgere ikke lenger trenger tillatelse for å komme til Norge. Fra 1. oktober 2009 ble den tidligere ordningen med oppholdstillatelse for ikke-nordiske EU-borgere erstattet med en registreringsordning for denne gruppa (Dzamarija 2013).

Figur 2.1. Antall innvandring etter innvandringsgrunn og innvandringsår¹

¹ I datagrunnlaget for 2009 og 2010 er det 3 339 personer med uoppgitt innvandringsgrunn. Dette skyldes registreringsreglene for EØS-borgere som fra 1. oktober 2009 ikke lenger trenger å søke om oppholdstillatelse. Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

De nye reglene innebærer at de fleste EU-borgerne nå fritt kan komme til Norge for å studere, arbeide eller bo sammen med familie. De skal melde seg hos det lokale politiet, som kontrollerer identitetsdokumentene deres. De skal også oppgi hvorfor

de vil oppholde seg i Norge. Folkeregisteret vil normalt kreve *registreringsbevis* for å tildele personnummer (Dzamarija 2013).

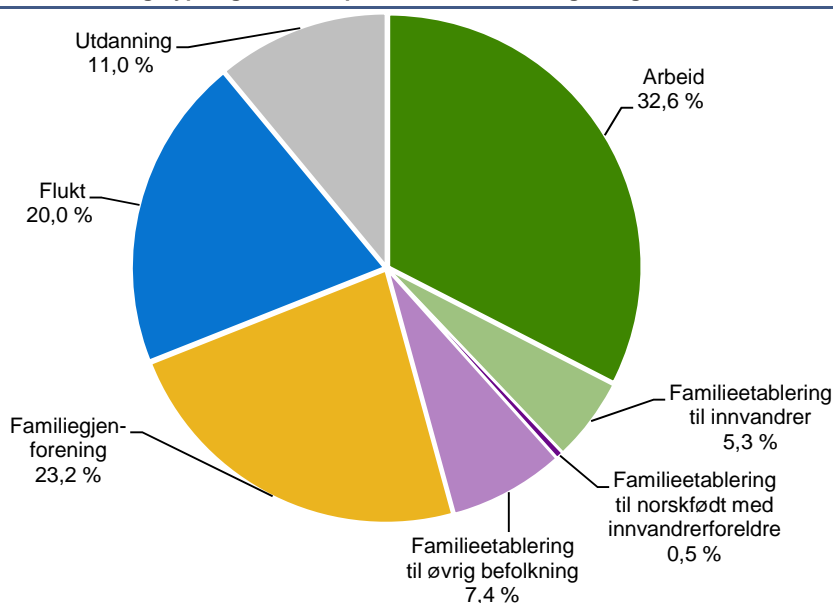
I tillegg begynte UDI å skille mellom *familieetablering* og *familiegjenforening* i sine registre fra og med 2005, slik at registreringene trolig er mer korrekte etter dette enn før 2005 (Daugstad 2006:64).

2.3. Over 230 000 har familieinnvandret etter 1990

Familieinnvandrerne deler vi i to hovedgrupper; de som *gjenforenes* med familie som allerede bor i Norge, og de som får opphold i Norge på grunnlag av at de skal *etablere* seg i et parforhold, det vil si ekteskap, med en som bor i Norge. Personen som bor i Norge kan selv ha innvandret, være norskfødt med innvandrerforeldre eller en person i den øvrige befolkningen.

I perioden 1990-2013 innvandret 636 000 personer fra land utenfor Norden til Norge. Over 230 000 var familieinnvandrere, altså personer som fikk opphold i Norge på grunnlag av familierelasjon. 23 prosent av alle familieinnvandrerne kom for å gjenforenes med familie, mens 13 prosent kom for å etablere familie, det vil si at familieinnvandringen utgjorde 36 prosent av den ikke-nordiske innvandringen i perioden (se figur 2.2).

Figur 2.2. Innvandring av ikke-nordiske borgere, etter innvandringsgrunn, familieinnvandringstype og referansepersonens innvandringsbakgrunn. 1990-2013. Prosent

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Det årlige antall familieinnvandrere til Norge er nesten firedoblet i løpet av perioden 1990 til 2013 (se Tabell A.1). Mens det i 1990 kom rundt 4 500 familieinnvandrere til Norge, kom det 17 400 personer på dette grunnlaget i 2013.

Blant familieinnvandrerne som har kommet i perioden fra 1990 til 2013, har i overkant av seks av ti kommet for å *gjenforenes* med familie i Norge, mens nær fire av ti har kommet for å *etablere* familie. Antallet familiegjenforeninger har økt spesielt mye etter årtusenskiftet, som følge av den økte arbeidsinnvandringen fra land som Tyskland og særlig nye EØS-land, som igjen er en følge av EØS-utvidelsen i 2004.

2.4. Familieetableringer på stedet hvil

Av de to hovedformene gjenforening og etablering, skal vi først se nærmere på *familieetableringene*. Variasjonene i familieetableringene henger sammen med ekteskapsmønstrene til dem som allerede bor i Norge (både innvandrere og andre),

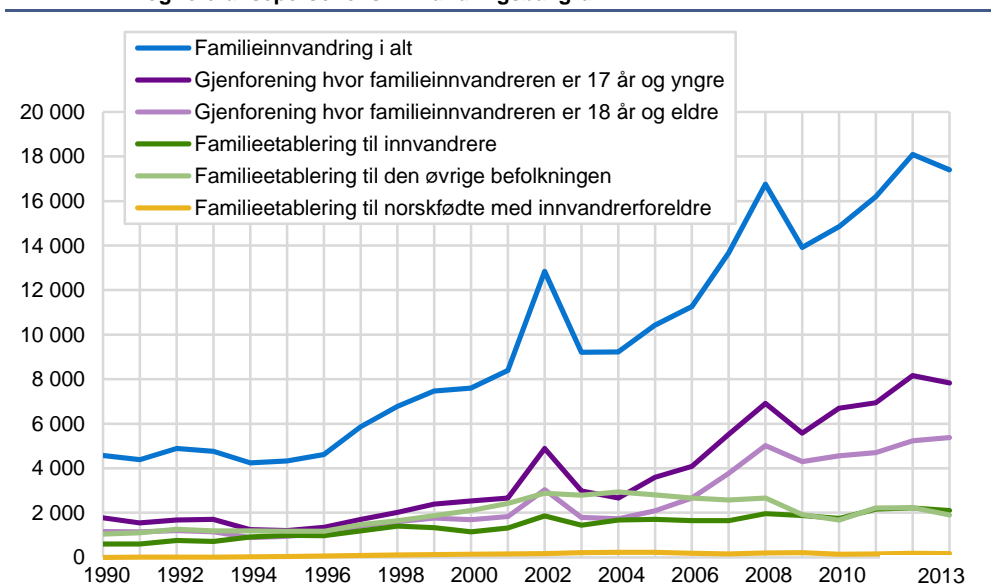
mens familiegjenforeningene er resultat av familieforhold etablert før innvandrerne kommer til Norge.

Vi skal her blant annet se på hvem familieetablererne er, hvem de etablerer familie med og hvor mange som kommer for å etablere familie med referansepersoner som er 23 år eller yngre (18-23 år). Å se på familieetableringer blant så unge er spesielt relevant ettersom det å sette en høyere aldersgrense for familieetableringer stadig kommer opp i den politiske debatten. I dag er aldersgrensen for å få familieinnvandring til Norge som ektefelle eller samboer, 18 år. Et forslag om å heve aldersgrensen til 21 år har tidligere vært på høring (2005), men ble ikke gjennomført. Høsten 2014 sendte Justis- og beredskapsdepartementet ut en høring med forslag om å innføre 24-årsgrense for familieetablering (gjelder begge ektefeller). Formålet er å bekjempe tvangsekteskap og å sikre at paret kan forsørge seg selv (Justis- og beredskapsdepartementet 2014, se også kapittel 4).

I perioden 1990-2013 er det ikke blitt mer vanlig å innvandre som følge av et nytt ekteskap med noen som bor i Norge. Antallet som kom gjennom familieetableringer, steg jevnt til rundt tusenårsskiftet. Deretter har antallet som kommer av slike grunner flatet ut, og etter årtusensskiftet har det kommet flere på gjenforening enn gjennom etablering (se figur 2.3).

Vi har i figur 2.3 og i tabell A.1 skilt mellom dem som etablerer seg med en innvandrer, med en norskfødt med innvandrerforeldre, og med en i den øvrige befolkningen. I perioden 1990-2013 har det vært færre som etableres med en *innvandrer* enn med en i *den øvrige befolkningen*, henholdsvis 34 000 og 47 000 personer (40 og 56 prosent av alle etableringer). Etter 2008 har det vært omtrent samme antall etableringer til en innvandrer som til en i den øvrige befolkningen.

Figur 2.3. Antall familieinnvandring av ikke-nordiske borgere, etter familieinnvandringstype og referansepersonens innvandringsbakgrunn

Figurgrunnlag finnes i Tabell A.1 i vedlegget.
Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

I underkant av 3 000 personer kom for å leve sammen med en norskfødt med innvandrerbakgrunn i samme periode (i underkant av 4 prosent av alle etableringer). Økningen har vært liten til tross for at antallet voksne, ugifte norskfødte med innvandrerforeldre har økt i samme periode. I 1998 var det i alt 111 familieetableringer til norskfødte med innvandrerforeldre, i 2013 var det 163 som fikk opphold på samme grunnlag (se figur 2.3). I samme periode har antallet ugifte norskfødte over 18 år økt betydelig, fra 3 800 ved inngangen til 1998 til nær 19 600 ved inngangen til 2014. Det vil si at det er blitt mindre vanlig blant

norskfødte med innvandrerforeldre å gifte seg med noen som ikke bor i Norge, og det er generelt blitt mindre vanlig å gifte seg så ung.

Til sammen sto familieetableringer til innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre for 16 prosent av familieinnvandringen fra land utenfor Norden i perioden 1990-2013, og det utgjorde 6 prosent av all innvandring, uansett innvandringsgrunn.

2.5. Økning i antall familiegjenforeninger

Vi skal nå se nærmere på hvordan antallet familiegjenforente har variert fra 1990 til 2013. Vi skiller mellom dem som gjenforenes og som er 17 år og yngre, og dem som er 18 år og eldre (se figur 2.3). Her ser vi på *familieinnvandrers* alder, ikke referansepersonens (se kapittel 1.3 for definisjoner, og kap 4 for alder på både referansepersonen og den familieetablerte). Det har hele tiden kommet noen flere familiegjenforente som er 17 år og yngre enn 18 år og eldre, og variasjonen i innvandring av disse to aldersgruppene har gått helt i takt. Dette viser at det ikke er slik at voksne kommer først, deretter barn; barn og voksne familieinnvandrere kommer stort sett samtidig fordi dette er ektefeller og barn som kommer sammen.

Uansett alder, har familiegjenforeningene økt de aller siste årene; i 2013 kom det nær fem ganger så mange familiegjenforente som i 1990. Økningen de siste årene skyldes som nevnt de mange arbeidsinnvandrere som kommer til Norge. Mange av dem har familier som etter hvert er blitt gjenforent i Norge. Å tenke at "arbeidsinnvandring" er unge menn som reiser tilbake når jobben er gjort, er med andre ord et for snevert perspektiv. I et mer langsiktig perspektiv er det mange som får familien til Norge.

I perioden 1990-2013 har i underkant av 88 000 personer 17 år og yngre og 60 000 personer 18 år og eldre kommet som familiegjenforente. Til sammen utgjør disse 62 prosent av familieinnvandringen til Norge fra land utenom Norden i perioden. Blant dem under 18 år er det jevn kjønnsbalanse, noe som er naturlig, ettersom disse stort sett er barna av innvandrere som har opphold i Norge. Blant familiegjenforente 18 år og eldre er flertallet kvinner, stort sett ektefeller som gjenforenes med ektemenn reist i forveien (se tabell A.2 og A.3). Menn er oftere enn kvinner «pionerer» som eventuelt får ektefelle eller familie etter, enten det dreier seg om flyktninger eller arbeidsinnvandrere.

2.6. Flest familiegjenforeninger til arbeidsinnvandrere etter 2004

Figur 2.4 viser familieinnvandring etter referansepersonens innvandringsbakgrunn i perioden 1990-2013. Vi ser her på familieinnvandring kun til *innvandrere* etter hvilket *oppholdsgrunnlag* referansepersonen har. "Referansepersonen" er betegnelsen vi bruker på den familieinnvandreren kommer til. Her ser vi om familieinnvandreren gjenforenes eller etableres med en som allerede har fått opphold på grunn av flukt, arbeid, utdanning, familie eller annet.

Antallet familiegjenforeninger til arbeidsinnvandrere økte mye årene etter EØS-utvidelsen. I 2004 kom nær 1 200 personer mot 4 300 i 2007 og 5 800 i 2008 (se figur 2.4). Særlig er det mange kvinner som kom disse to årene. I 2013 var det 1 600 familiegjenforeninger til arbeidsinnvandrere, 1 200 var kvinner.

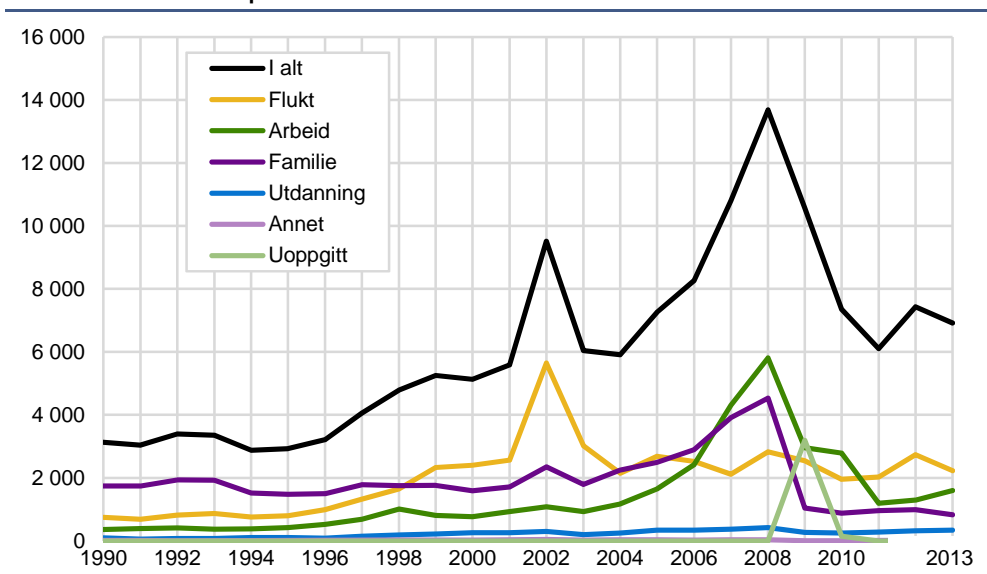
Det kan se ut til at familieinnvandringen til både arbeidsinnvandrere og familieinnvandrere har gått ned i 2009. Dette var et spesielt år da de nye registreringsreglene for EØS-borgerne ble innført, men Skattedirektoratet overså at registreringskravet skulle gjelde allerede fra 1. oktober 2009. Da det ble oppdaget i 2010, måtte de gå gjennom gamle saker fra 2009. I datagrunnlaget vårt for 2009 er det derfor 3 200 personer fra ikke-nordiske EØS-land med uoppgitt innvandringsgrunn. Tallene for 2010 viste imidlertid at registreringsordningen hadde begynt å

fungere bra, og fanget opp de fleste av EØS-innvandrerne. Kun 150 personer manglet innvandringsgrunn i 2010 (les mer om dette i Dzamarija 2013).

Ettersom flertallet av de nye arbeidsinnvandrerne er menn, er det flest kvinner som kommer gjennom familieinnvandring til arbeidsinnvandrerne (se tabell A.4). Tre ganger så mange kvinner som menn kom som familieinnvandrere til arbeidsinnvandrere i perioden 1990-2013. Av ”mennene” som familieinnvandrere til arbeidsinnvandrere, er et flertall barn som kommer sammen med mor.

Noen kommer gjennom familieinnvandring til personer som tidligere har kommet som familieinnvandrere, og denne typen innvandring har også økt. Dette kan for eksempel være barn som kommer på et seinere tidspunkt enn foreldrene, for eksempel barn av familieinnvandrere fra Thailand, Polen og Russland. Nedgangen i antall familieinnvandrere til dem som før har kommet på familie etter 2008, skyldes også at vi ikke har opplysninger i EØS-registret om hvem familiegjensforente fra EØS gjenforenes med. Antallet som kommer til flyktninger, har vært stabilt etter det store hoppet i 2002, som skyldtes administrative forhold i UDI (se kapittel 2.1).

Figur 2.4. Antall familieinnvandring etter referansepersonens innvandringsgrunn. Referansepersonen er innvandrer

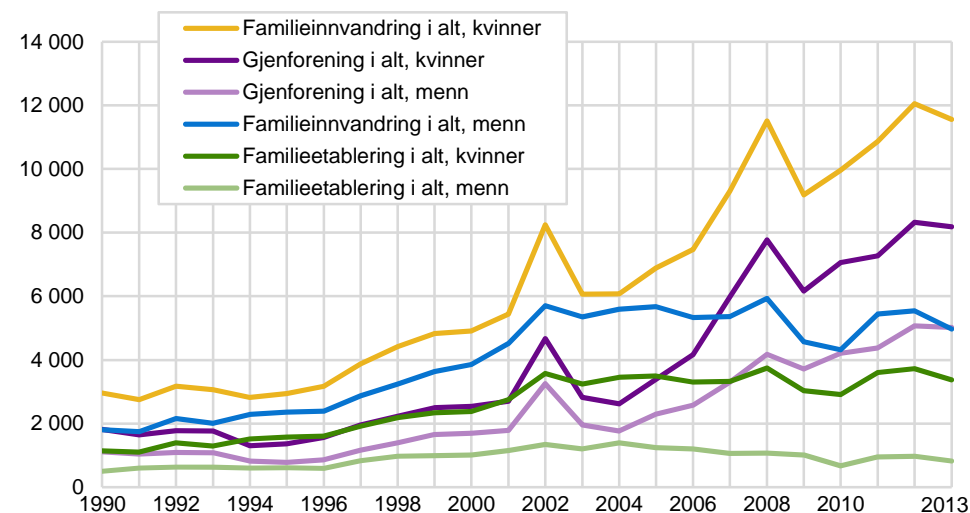
Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

2.7. Flest kvinner blant familieinnvandrerne

Flertallet av familieinnvandrerne, både de som kommer gjennom gjenforening og etablering, er kvinner (se figur 2.5). I perioden 1990-2013 kom det i underkant av 154 000 kvinner fra land utenom Norden gjennom familieinnvandring til Norge, og i underkant av 78 000 menn. Av de familiegjensforente var 92 000 kvinner og 56 000 menn, og av dem som kom gjennom familieetablering, var 62 000 kvinner og 22 000 menn.

Familieinnvandrerens referansepersoner kan enten være innvandrere, norskfødte med innvandrerforeldre eller noen i den øvrige befolkningen. Blant innvandrerne og i den øvrige befolkningen, er det langt flere menn enn kvinner som er referansepersoner, men det kommer like mange, eller få, til norskfødte kvinner og menn med innvandrerforeldre. Mer detaljerte tall for kvinner og menn fordelt på år og innvandringstype, finnes i tabellvedlegget (se tabell A.2 og tabell A.3).

Figur 2.5. Antall familieinnvandringer etter kjønn og familieinnvandringstype

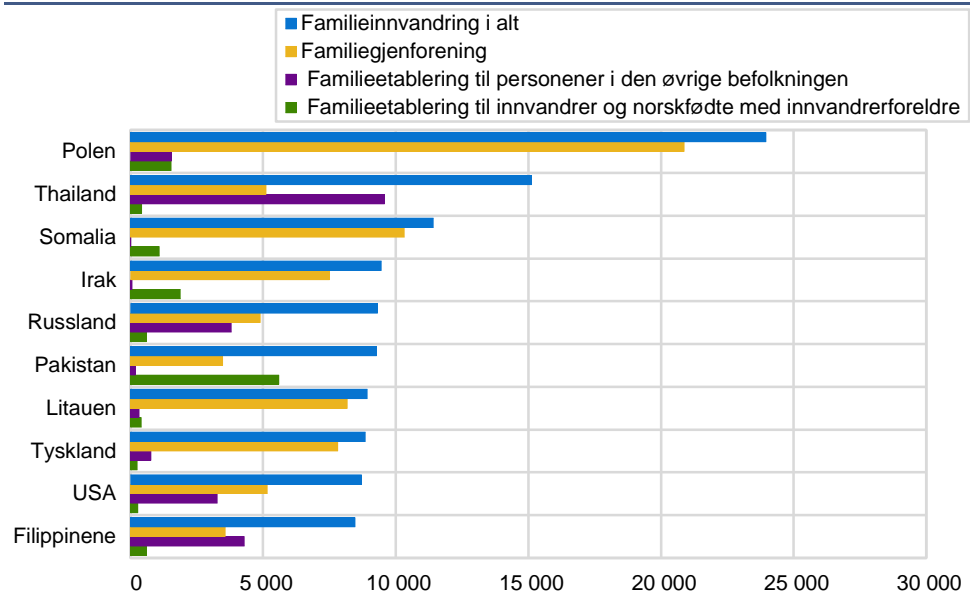

Figurgrunnlag finnes i tabell A.2 og A.3 i vedlegget
 Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

2.8. Flest familieinnvandrere fra Polen, Thailand og Somalia

Figur 2.6 viser hvilke grupper av familieinnvandrere som har vært størst i perioden 1990-2013. Det har kommet desidert flest polske familieinnvandrere i perioden, deretter følger personer fra Thailand, Somalia og Irak. Typen familieinnvandring varierer fra land til land, og de to største gruppene illustrerer disse forskjellene godt. Mens flertallet av polakker de siste årene har kommet gjennom familie-gjenforening, har de fleste thailendere kommet gjennom familieetablering.

Figur 2.6. Antall familieinnvandringer, etter familieinnvandringstype og statsborgerskap og referansepersonens innvandringsbakgrunn. 1990-2013

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

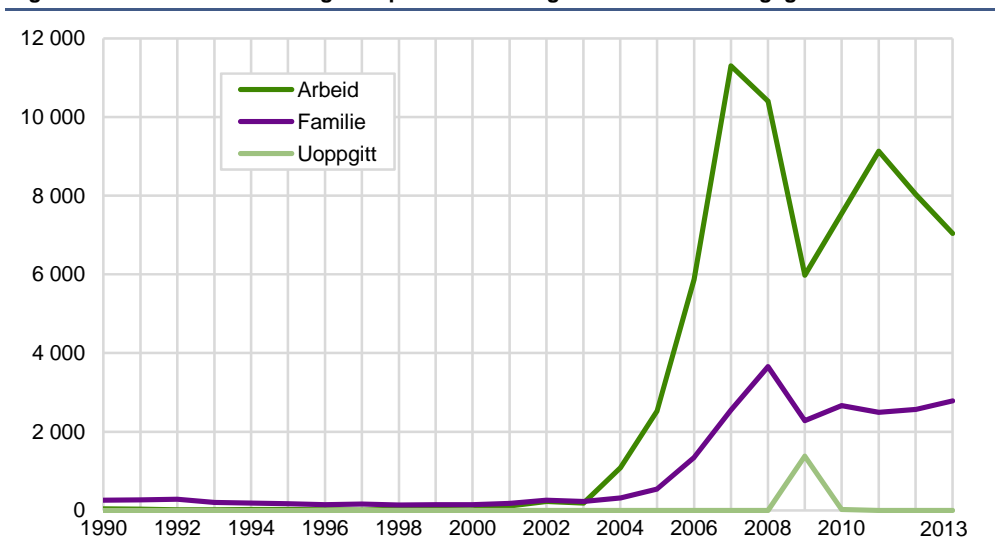
De fra Pakistan skiller seg også ut; Her er det nå mer vanlig å komme gjennom familieetablering enn gjennom gjenforening. Familiegjenforening skjer mellom familier som allerede eksisterte i opprinnelseslandet, hvor det typiske er at mannen reiser i forveien som flyktning eller arbeidsinnvandrere, men fra Pakistan kommer det svært få slike innvandrere etter at det ble tilnærmet stopp i arbeidsinnvandringen 1975 og antall asylsøkere og flyktninger har vært begrenset. Da er det mest vanlig å komme til Norge gjennom nye ekteskap. Noen familiegjenforeninger blir det også, da noen gjenforenes med sin gamle mor, eller nye ektefeller har barn fra før i Pakistan.

I de forrige avsnittene så vi på all familieinnvandring til Norge, uavhengig av hvilket statsborgerskap innvandrerne hadde. Vi skal i de neste avsnittene se på familieinnvandringen blant statsborgere fra Polen, Thailand, Somalia, Irak. I tillegg skal vi også se på familieinnvandring fra Pakistan, hvor det særlig er mange familieetableringer til innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre (se figur 2.6).

2.9. Familieinnvandring fra Polen

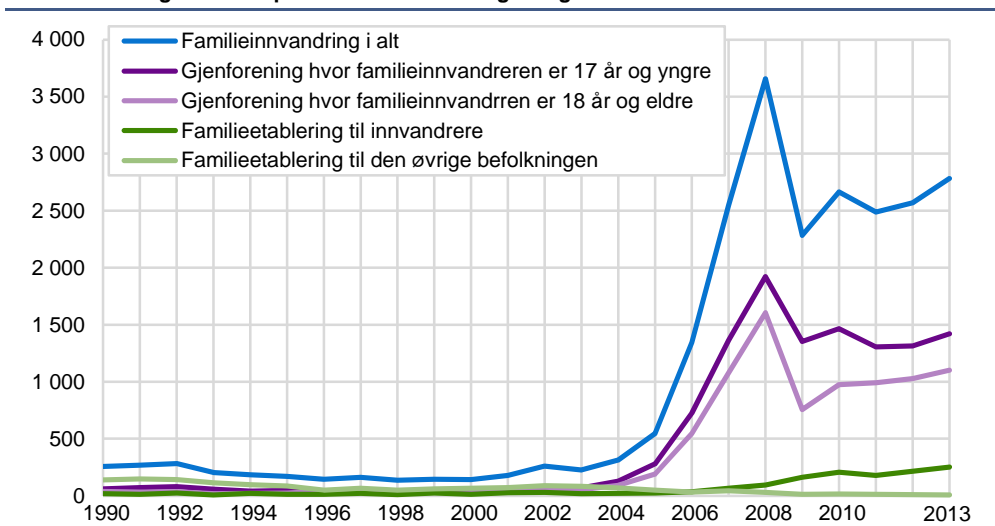
Familieinnvandringen fra Polen har økt i omfang, i takt med den store arbeidsinnvandringen fra landet (se figur 2.7). De mange polske arbeidstakerne har kommet til Norge ikke bare med arbeidskontrakt i hånda, men mange også med familie i hjemlandet, og noen har etablert familie i Polen den tiden de har jobbet i Norge.

Figur 2.7. Antall innvandringer av polske statsborgere etter innvandringsgrunn

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Figur 2.8. Antall familieinnvandringer av polske statsborgere etter familieinnvandringstype og referansepersonens innvandringsbakgrunn

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Til sammen har det kommet nær 24 000 polske statsborgere som familieinnvandrere i perioden 1990-2013, 17 000 kvinner og 7 000 menn (se tabell 2.1). Dette er nå den største gruppa av familieinnvandrere i Norge. Familieinnvandringen fra Polen har økt sterkt etter EØS-utvidelsen i 2004, og da snakker vi her om gjenforening. Før den tid var de fleste polske familieinnvandrere kvinner som giftet seg med menn uten innvandrerbakgrunn (etablering).

Etter 2008 har det kommet færre enn 20 polske innvandrere per år av denne grunn, mens gjennomsnittet på 1990-tallet var 90 per år.

Tabell 2.1. Antall familieinnvandring av polske statsborgere etter kjønn, familieinnvandringstype og referansepersonens innvandringsbakgrunn. 1990-2013

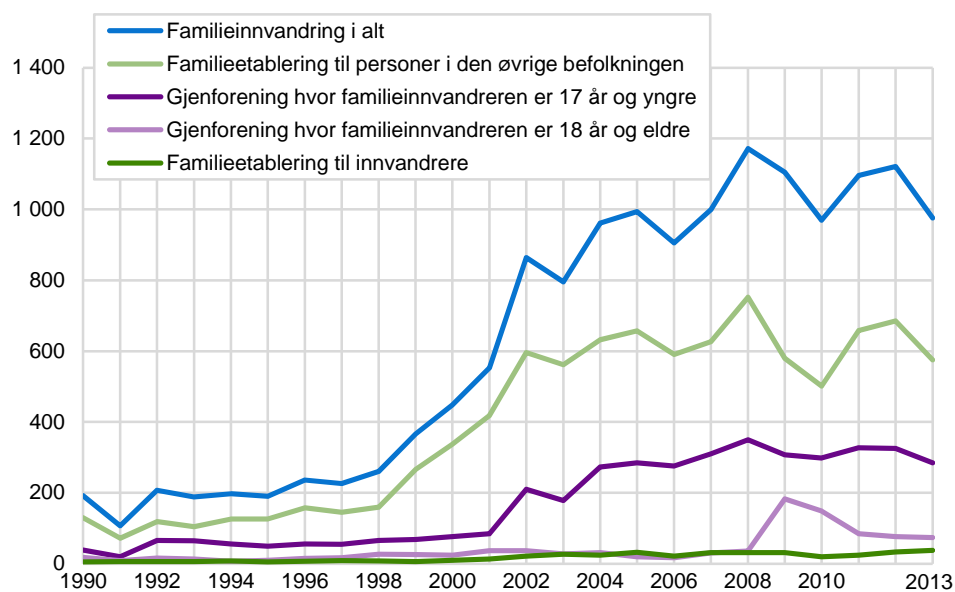
Familieinnvandring i alt	
Kvinner	16 892
Menn	7 067
Familieetablering og referansepersonens innvandringsbakgrunn	
Familieetablering i alt	
Kvinner	2 864
Menn	225
Herav til øvrig befolkning	
Kvinner	1 452
Menn	100
Herav til innvandrere	
Kvinner	1 397
Menn	118
Herav til norskfødte med innvandrerforeldre	
Kvinner	12
Menn	5
Gjenforening og alder på familieinnvandrer	
Gjenforening i alt	
Kvinner	14 028
Menn	6 842
Familieinnvandrer er 17 år eller yngre	
Kvinner	5 763
Menn	6 245
Familieinnvandrer er 18 eller eldre	
Kvinner	8 265
Menn	597

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

2.10. Familieinnvandring fra Thailand

Totalt er det kommet over 15 000 thailandske familieinnvandrere, 12 900 kvinner og 2 200 menn i perioden 1990-2013. 5 100 er familiegjenseforente – og de fleste her er 17 år og yngre og barn av kvinner som allerede har innvandret til Norge. Thailenderne var lenge den største gruppa familieinnvandrere. Nå er altså polakkene størst.

Figur 2.9. Antall familieinnvandring av thailandske statsborgere, etter familieinnvandringstype og referansepersonens innvandringsbakgrunn

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Til forskjell fra den polske innvandringen der de fleste kommer for å arbeide, er innvandringen fra Thailand totalt dominert av familieetableringer og -foreninger. Før 2004 (EØS-utvidelsen) lignet innvandringen fra Polen mye på innvandringen fra Thailand; flertallet var kvinner som kom for å gifte seg med menn uten innvandrerbakgrunn.

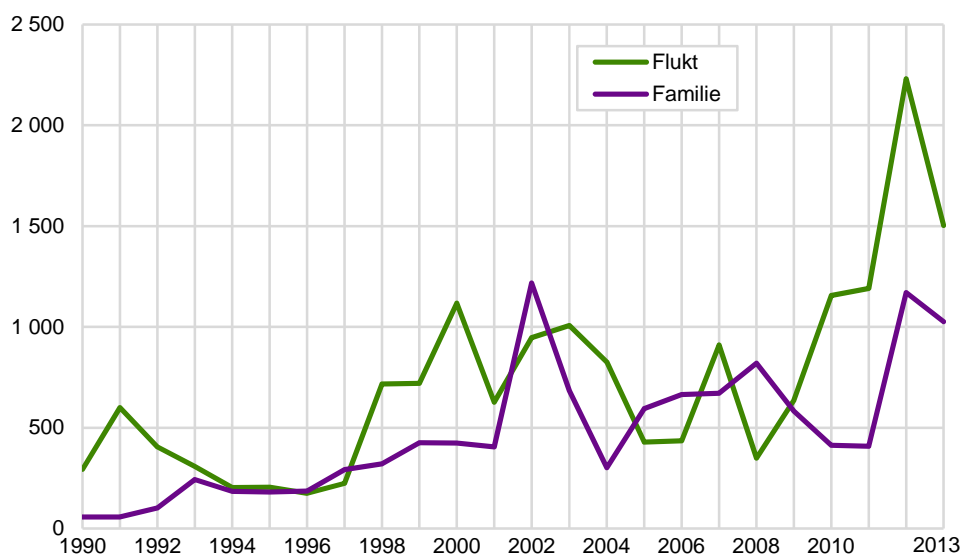
I perioden 1998-2002 økte familieinnvandringen fra Thailand sterkt, og den øker fortsatt noe, men ikke like sterkt. De siste 8-10 årene har det kommet rundt 1 000 familieinnvandrere fra Thailand i året, mens det frem til årtusenskiftet kom rundt 200 (se figur 2.9). Etter 2002 har over halvparten av familieinnvandrerne fra Thailand vært kvinner som kommer for å gifte seg med menn uten innvandrerbakgrunn (etablering), mens resten stort sett er barn som flytter til Norge sammen med sin thailandske mor.

2.11. Familieinnvandring fra Somalia og Irak

Etter Polen og Thailand er det Somalia og Irak de største gruppene familieinnvandrere kommer fra. De er flyktninger og familieinnvandrere, det vil si familien til dem som har flyktet fra krig og uroligheter i hjemlandet. De har et ganske annet utgangspunkt enn familiene til de polske arbeidsinnvandrerne (gjenforening) og de thailandske kvinnene som kommer til menn uten innvandrerbakgrunn (etablering).

Å beskrive familieinnvandringen over tid fra disse landene blir noe vanskelig, ettersom variasjonene i innvandringen henger så nøye sammen med administrative forhold i institusjonene som behandler søknadene om familieinnvandring. I år 2002 gjorde Utlendingsdirektoratet en stor innsats for å få ned antall søknader om familiegjenforening som lå i direktoratet og ventet på vedtak, jf. kap. 2.1.

Figur 2.10. Antall innvandringer av somaliske statsborgere, etter innvandringsgrunn

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

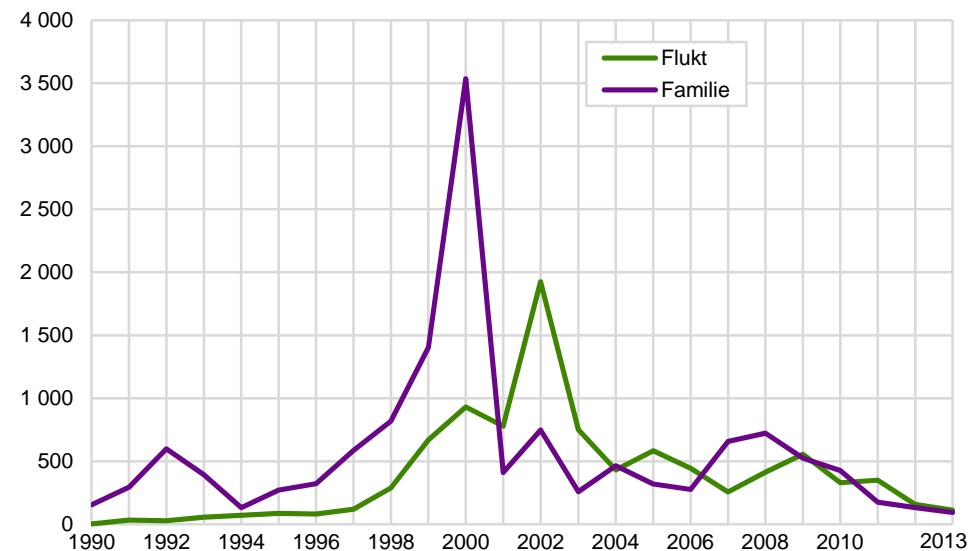
Denne innsatsen vises tydelig igjen i våre tall over familieinnvandringen fra Somalia og Irak; vi ser en svært tydelig topp i 2002 (se figur 2.10 og figur 2.11). Men den kom også som følge av den store bølgen flyktninger fra disse landene i årene like før.

Fra Irak ble til sammen nær 5 000 flyktninger bosatt i Norge i 1999 og 2000, mot nær 3 600 i hele perioden 1990-1998. Da er det naturlig at antallet familieinnvandrere blir stort i årene som følger. Også fra Somalia kom det mange flyktninger i årene før 2002, året da familieinnvandringen var størst; i 1998-2000 ble 2 600 flyktninger bosatt, omtrent like mange som hele perioden 1990-1997. Tilstrømmingen av flyktninger fra Somalia har fortsatt å være stor i alle år etter tusen-

årsskiftet, så herfra vil det fortsatt komme familieinnvandrere. I 2012 ble mer enn 2 300 somaliske flyktninger bosatt i Norge, i 2013 var tallet 1 500 (se figur 2.10).

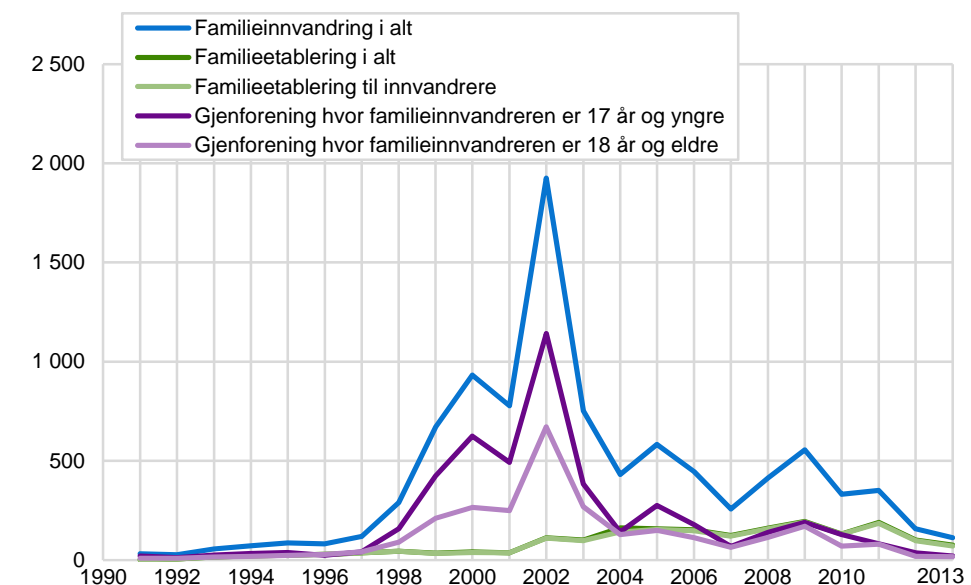
Tilstrømningen av flyktninger fra Irak har imidlertid nesten stoppet opp. I 2011 og 2012 ble det bosatt færre enn 200 flyktninger herfra, og i 2013 var tallet 93 (se figur 2.11). Etter årtusenskiftet har årlig i underkant av 100 somaliere og mellom 100 og 200 irakere kommet til Norge som følge av familieetablering. I 2013 var det snakk om 85 somaliere og i underkant av 80 irakere. Av de familieetableringene som fant sted i 2013 var så å si alle til en innvandrers.

Figur 2.11. Antall innvandring av irakiske statsborgere, etter innvandringsgrunn

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Figur 2.12. Antall familieinnvandring av irakiske statsborgere, etter familieinnvandringstype og referansepersonens innvandringsbakgrunn

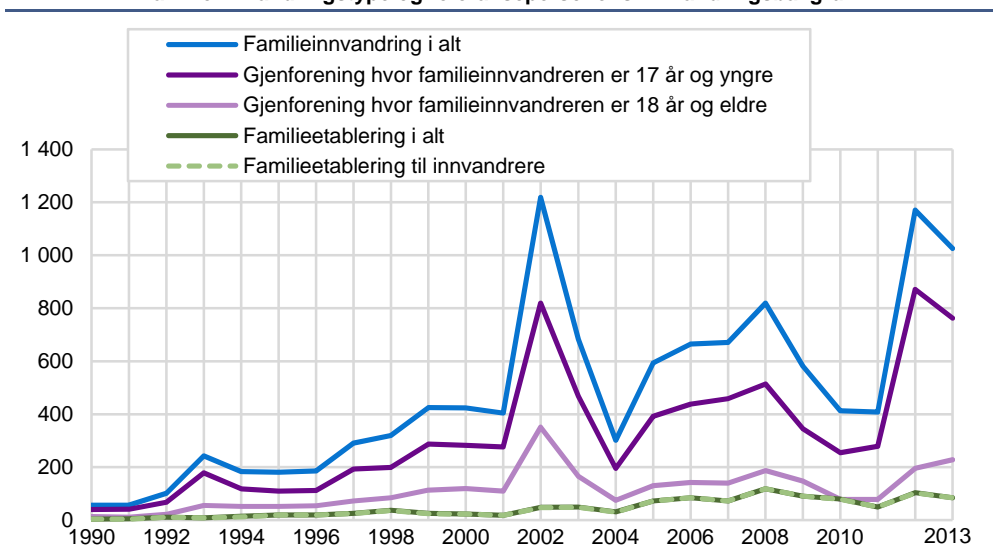

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

I 2013 kom rundt 1 000 somaliske familieinnvandrere, 540 kvinner og 490 menn til Norge. De fleste tilfellene var familiegjensforening med en flyktning, i underkant av 900. Tilsvarende tall for Irak var rundt 110 familieinnvandrere i 2013, henholdsvis 80 kvinner og 40 menn (se figur 2.12 og figur 2.13).

For Somalia er det gjenforening med barn som utgjør den største gruppa. Fra Irak har gjenforening med barn blitt av stadig mindre omfang fra 2004, og det er nå familieetablering som er den største gruppa.

Figur 2.13. Antall familieinnvandringer av somaliske statsborgere, etter familieinnvandringstype og referansepersonens innvandringsbakgrunn

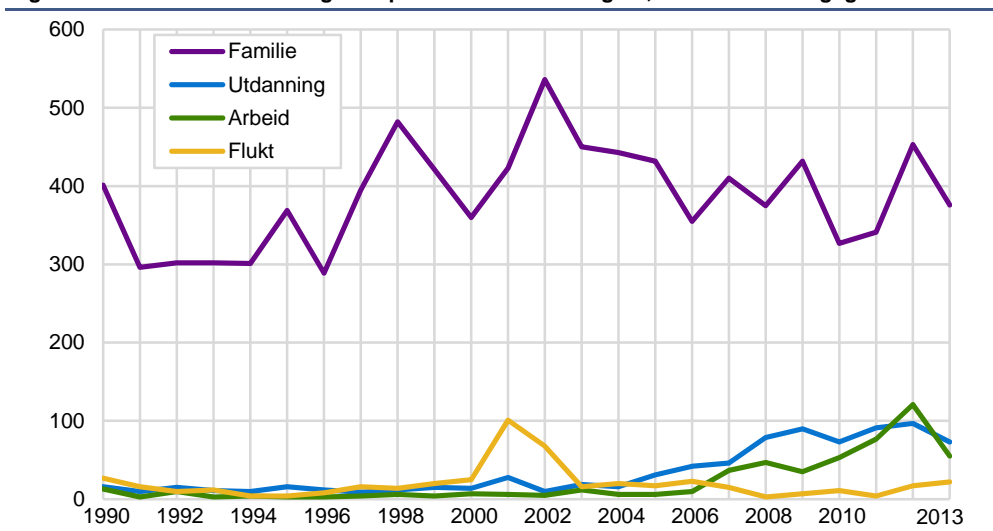
Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

2.12. Familieinnvandring fra Pakistan

Pakistanske statsborgere utgjør den sjettede største gruppa familieinnvandrere i perioden 1990-2013 (etter Russland som ikke omtales nærmere her). Det store flertall pakistanske innvandrere kommer på familiegrunnlag, ikke gjennom arbeid, utdanning og flukt (se figur 2.14). Det har kommet mellom 300 og 500 familieinnvandrere hvert år fra 1990 til 2013, og til sammen har det kommet 9 300 i hele perioden.

I hele perioden har det vært flere pakistanske familieinnvandrere som har kommet for å *etablere* seg i parforhold med innvandrere (3 300 kvinner og 2 500 menn), enn det har kommet personer for å *gjenforenes* med innvandrere (2 200 kvinner og 1 400 menn) (se tabell 2.2). Det er altså noe flere kvinner enn menn som kommer gjennom familieetablering, særlig til innvandrere, mens sju av ti av dem som var 18 år og eldre og kom gjennom gjenforening i perioden, var kvinner (se tabell 2.1).

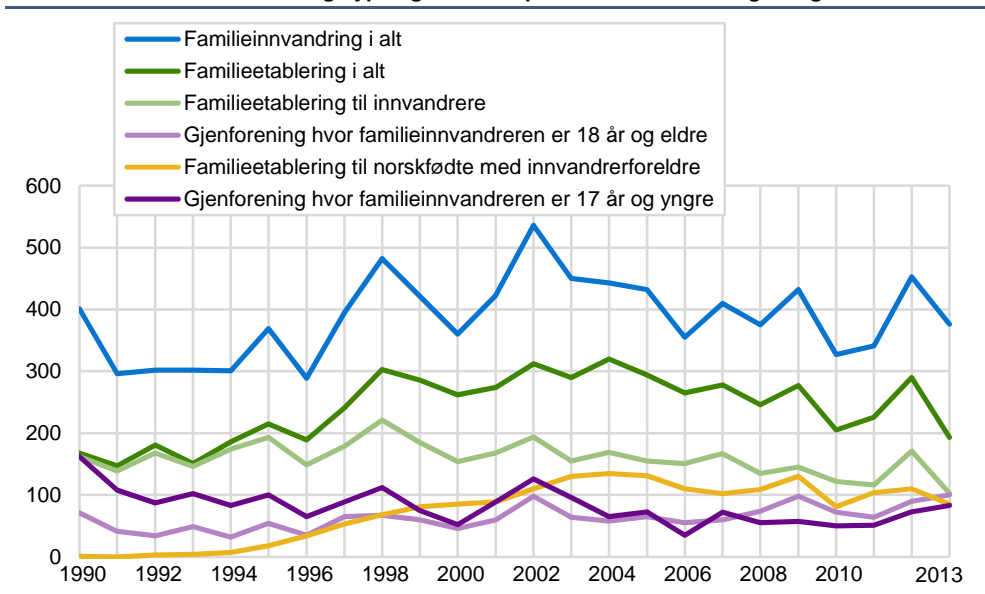
Figur 2.14. Antall innvandringer av pakistanske statsborgere, etter innvandringsgrunn

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Som figur 2.15 viser, er det en generell tendens at familiegjenforening fra Pakistan er blitt noe mindre vanlig etter tusenårsskiftet, og det er også blitt mindre vanlig at pakistanere innvandrer gjennom å gifte seg med innvandrere som bor i Norge.

Figur 2.15. Antall familieinnvandring av pakistanske statsborgere, etter familieinnvandringstype og referansepersonens innvandringsbakgrunn

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 2.2. Antall familieinnvandring av pakistanske statsborgere, etter kjønn, familieinnvandringstype og referansepersonens innvandringsbakgrunn. 1990-2013

Familieinnvandring i alt		
Kvinner		5 329
Menn		3 942
Familieetablering og referansepersonens innvandringsbakgrunn		
Familieetablering i alt		
Kvinner		3 309
Menn		2 490
Herav til øvrig befolkning		
Kvinner		37
Menn		157
Herav til innvandrere		
Kvinner		2 444
Menn		1 377
Herav til norskfødte med innvandrerforeldre		
Kvinner		827
Menn		953
Gjenforening og alder på familieinnvandrerer		
Gjenforening i alt		
Kvinner		2 020
Menn		1 452
Familieinnvandrerer er 17 år eller yngre		
Kvinner		961
Menn		999
Familieinnvandrerer er 18 eller eldre		
Kvinner		1 059
Menn		453

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

De fleste arbeidsinnvandrerne fra Pakistan kom i perioden fra slutten av 1960-tallet og frem til midten av 1970-tallet. De første barna disse har fått i Norge, nærmer seg nå 40 år. Det er imidlertid bare de siste årene det er blitt relativt mange norskfødte, som er 18 år og eldre, med pakistanske innvandrerforeldre. Antallet pakistanske familieetablerere som kom for å gifte seg med norskfødte med innvandrerforeldre, økte fra så godt som ingen tidlig på 1990-tallet, til en topp på

rundt 130 årlig i 2003-2005, og til rundt 100 de aller siste årene. I 2013 gjaldt dette 85 personer (se figur 2.15).

I dette kapitlet har vi ikke sett på *landbakgrunnen* til familieinnvandrerens referanseperson, altså den personen familieinnvandrerer kommer for å gjenforenes med eller etablere familie med. Men vi vet fra tidligere studier at de aller fleste kommer for å etablere familie med en med pakistansk bakgrunn (Daugstad 2008, Wiik 2012).

Antallet familieetableringer har ikke økt i takt med at det er blitt flere unge ugifte norskfødte med pakistanske foreldre, noe vi ser nærmere på i kapittel 2.16. I underkant av 200 familieinnvandrerere fra Pakistan har i perioden 1990-2013 etablert familie med en person i den øvrige befolkningen (se tabell 2.2).

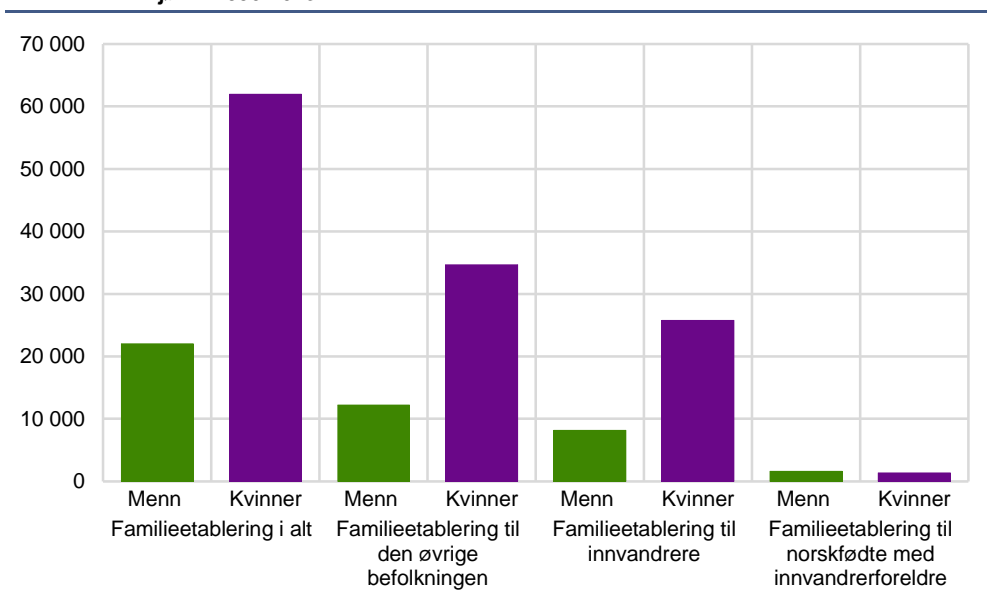
2.13. Hvem kommer familieetablererne til?

I de forrige avsnittene så vi på generelle trender for familieinnvandring, og hvem familieinnvandrerne var. Vi skal nå konsentrere oss om familieetablering og hvem de som kommer på grunnlag av familieetablering, etablerer par med, det vil si hvem deres referanseperson er. Vi har også sett at kvinner utgjør flertallet av familieetablererne med polsk, somalisk, pakistansk, irakisk og thailandsk statsborgerskap. Blant innvandrergруппene i Norge skiller tyrkiske familieinnvandrerere seg ut med at det i perioden 1990-2013 kom flere menn enn kvinner gjennom familieetablering. Jamfør kapittel 4, ser vi at særlig Pakistan og Tyrkia er ulike på ett punkt; fra Tyrkia kom det i 2013 59 personer (flest menn) for å etablere seg med en uten innvandrerbakgrunn. For Pakistan gjaldt det kun 4 personer.

Figur 2.16 viser antallet familieetableringer uansett statsborgerskap i perioden 1990-2013 sett under ett, og hvem de har etablert par med. Oppsummert kommer flere kvinner enn menn både til innvandrerere og til den øvrige befolkningen, mens det kommer like mange (eller få) kvinner som menn til norskfødte med innvandrerforeldre.

Ser vi på utviklingen for enkeltår fra 1990 og frem til 2013 (se figur 2.17) kom det mellom 650-2 100 kvinner, og mellom 350-750 menn som familieetablerere årlig frem til 2002. Etter det har antallet ligget på rundt 1 400-2 200 for de kvinnelige etablererne og mellom 250 og 800 for de mannlige (se figur 2.17).

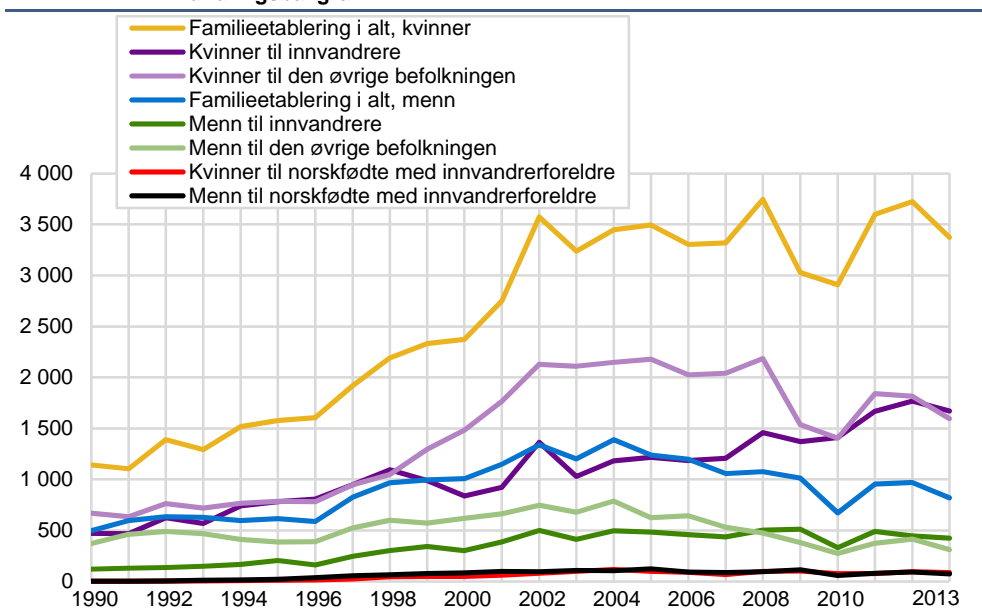
Figur 2.16. Antall familieetableringer etter referansepersonens innvandringsbakgrunn og kjønn. 1990-2013

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Til sammen har 35 000 kvinner kommet for å gifte seg med menn i den øvrige befolkningen i perioden 1990-2013, mens 12 200 menn har kommet for å gifte seg med kvinner i den øvrige befolkningen i samme periode (se tabell A.2 og A.3).

Figur 2.17. Antall familieetableringer, etter familieetablererens kjønn og referansepersonens innvandringsbakgrunn

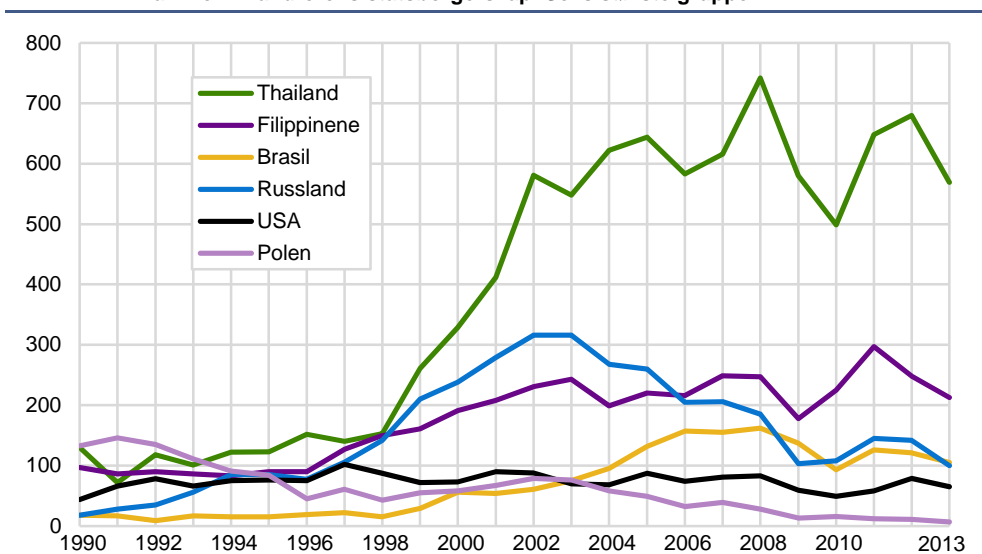

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

2.14. Flest kvinnelige familieetablerere fra Thailand

De største gruppene kvinnelige familieetablerere med menn uten innvandrerbakgrunn er fra Thailand, Filippinene, Russland, USA, Brasil og Polen. Som figur 2.18 viser, er det særlig etter tusenårsskiftet at kvinner fra Thailand har vært desidert største gruppe; etter 2004 har det kommet like mange eller flere thailandske kvinner gjennom ekteskap med menn uten innvandrerbakgrunn som de fem neste landgruppene til sammen.

Figur 2.18. Antall familieetableringer til menn uten innvandrerbakgrunn, etter familieinnvandrereens statsborgerskap. Seks største grupper

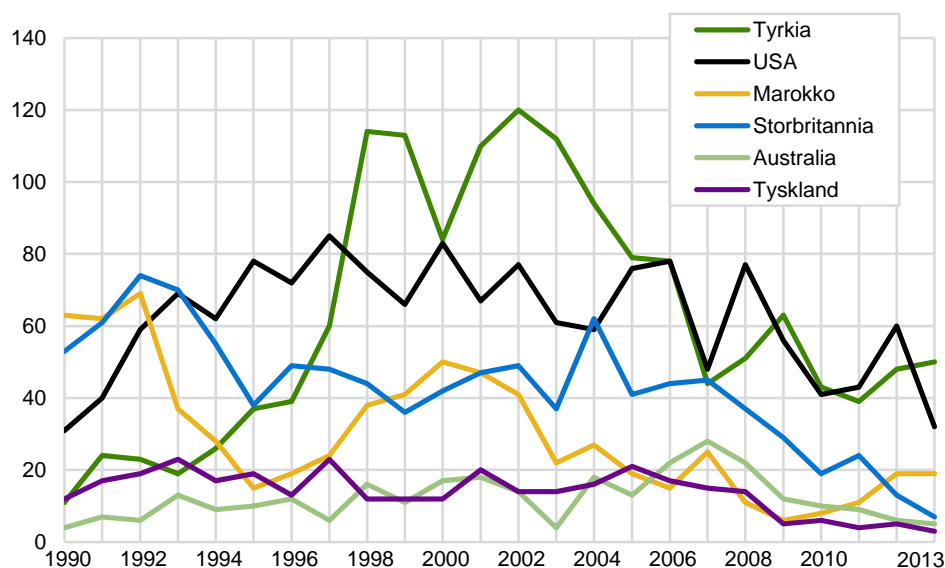

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Samtidig har antall familieetableringer fra Russland avtatt; frem til 2002-2003 kom det stadig flere herfra, og i 2002 og 2003 kom det over 300 russiske kvinner årlig. Siden da har antallet hvert år gått ned og i 2013 kom 100 russiske kvinner gjennom ekteskap med menn uten innvandrerbakgrunn. Det har også kommet færre kvinner

fra Polen. I årene 1990-1993 kom det over 100 kvinner årlig fra Polen. De siste årene har det årlig vært rundt 10.

Figur 2.19. Antall familieetableringer til kvinner uten innvandrerbakgrunn, etter familieinnvanderens statsborgerskap. Seks største grupper

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Det er langt mer vanlig for menn uten innvandrerbakgrunn å etablere seg med utenlandske ektefeller utenfor Norge enn det er for kvinner uten innvandrerbakgrunn. I perioden 2008-2013 kom det fire ganger så mange kvinner (22 300) som menn (5 300) fra de seks største gruppene (se figur 2.18 og 2.19). Det er flest ekteskapsinnvandrere til kvinner uten innvandrerbakgrunn fra USA, Tyrkia og Storbritannia for hele perioden sett under ett, og flest ekteskapsinnvandrere til menn uten innvandrerbakgrunn fra Thailand, Filippinene og Russland.

Ser vi igjen på Tyrkia har etablering mellom tyrkiske menn og kvinner *uten innvandrerbakgrunn* blitt mindre vanlig etter 2002, da 120 tyrkiske menn kom som følge av slike ekteskap. I 2013 kom 50 (se figur 2.19). Også for dem fra Marokko ser vi samme tendens, men marokkansk-norske ekteskap har hele tiden vært mindre vanlig enn tyrkisk-norske. I 2013 kom 19. For alle de seks største, dog små, landgruppene, kan det se ut til at ekteskapsetablering er blitt mindre vanlig, men tallene er såpass små at det også kan være tilfeldige svingninger.

2.15. Få etablerer seg med unge i alderen 18-23 år

Vi har nå sett på familieinnvandring generelt, deretter på familieetableringer spesielt. Nå skal vi snevre inn perspektivet ytterligere og se på familieetableringer til referansepersoner som er 18-23 år. Å se på familieetableringer blant så unge er relevant ettersom det å sette en høyere aldersgrense for familieetableringer stadig kommer opp i den politiske debatten. I Norge er den vanlige nedre aldersgrensa 18 år for å gifte seg, og det er ikke høyere grense for å få familieetablering.

Som tidligere nevnt var det i 2005 en høring ute med forslag om å heve aldersgrensen til 21 år, men det ble ikke innført. Sommeren 2014 sendte Justis- og beredskapsdepartementet ut en høring med forslag om å innføre 24-årsgrense for familieetablering (gjelder begge ektefeller). Formålet er å bekjempe tvangsekteskap og å sikre at paret kan forsørge seg selv. (Justis- og beredskapsdepartementet 2014). Det vil bli 24-årsgrense for familieetablering, men loven er ikke vedtatt ennå (april 2015). Til sammenligning må begge partene være 24 år for å få familieetablering i Danmark (Henriksen 2012).

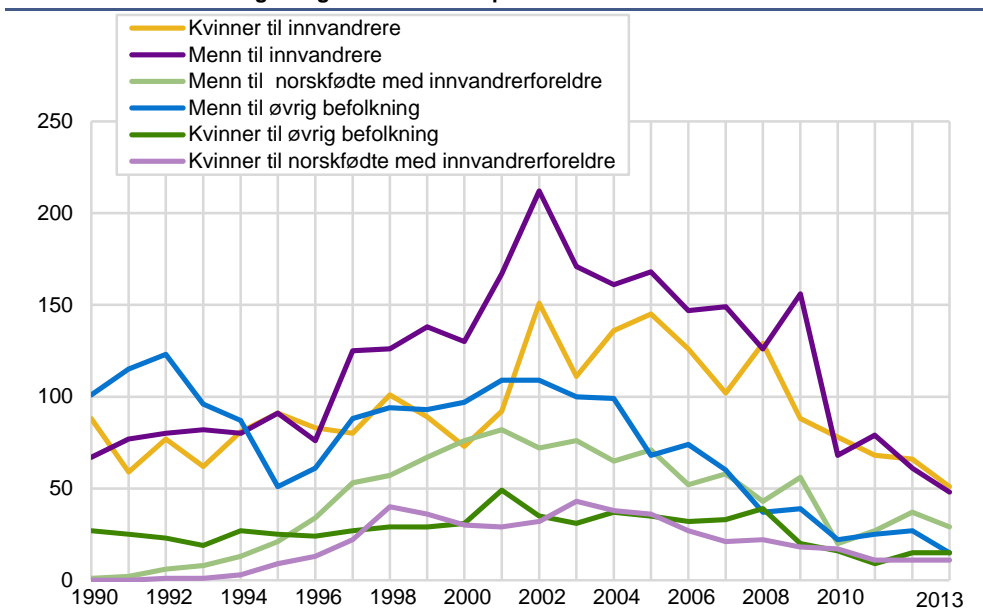
Det har siden årtusenskiftet blitt færre etableringer til referansepersoner i aldersgruppa 18-23 år. Fra en topp i 2002, da over 600 personer kom til denne gruppa, var antallet nede i underkant av 170 i 2013 (se kapittel 4 for mer om alderen til begge parter ved familieetablering).

Til sammen har det kommet 9 100 personer for å etablere par med noen i aldersgruppa 18-23 år i perioden 1990-2013 (5 600 menn og 3 400 kvinner). Av disse var det flest som etablerte seg med en innvandrer (5 000; 2 800 menn og 2 200 kvinner). Til tross for at det blir stadig flere ugifte innvandrere, og også norskfødte med innvandrerforeldre, i alderen 18-23 år kommer det færre for å etablere seg nå enn før. 1 500 har kommet for å etablere seg med en norskfødt med innvandrerforeldre (1 000 menn og 500 kvinner) i hele perioden, og 2 400 til en i den øvrige befolkningen (1 800 menn og 600 kvinner).

Antallet som etablerer seg med norskfødte med innvandrerforeldre i alderen 18-23 år, økte frem til 1998, og lå på rundt 100 i året frem til 2005, i takt med at flere ble voksne. Etter dette har antallet familieetableringer til unge norskfødte med innvandrerforeldre ligget mellom 30 og 80 i året. Selv om det er mange flere ugifte norskfødte med innvandrerforeldre i aldersgruppa 18-23 år i 2013 (9 000) enn i 1998 (2 000).

Figur 2. 20 viser familieetableringer til unge innvandrere og unge norskfødte med innvandrerforeldre, etter *familieinnvandrers kjønns*. I hele perioden har det kommet flere menn enn kvinner til unge referansepersoner i Norge, henholdsvis 5 600 menn og 3 400 kvinner, i 2013 kom det 99 menn og 88 kvinner. Etter år 2002 har det kommet tydelig færre menn som har etablert seg med unge innvandrere, og også færre kvinner og menn har kommet for å etablere seg med unge norskfødte med innvandrerforeldre.

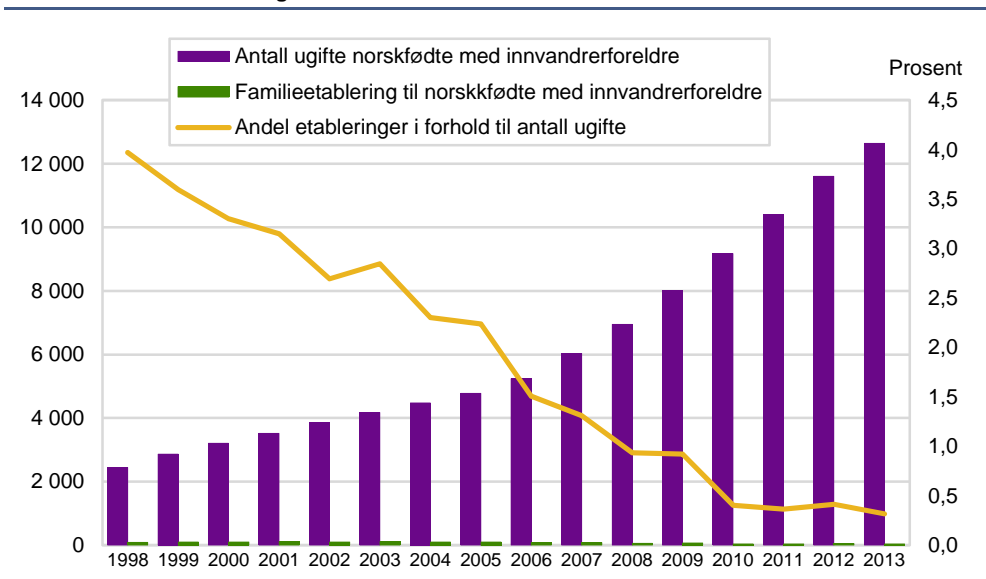
Figur 2.20. Antall familieetableringer, etter familieinnvandrers kjønns og referansepersonen innvandringsbakgrunn. Referansepersonen er 18-23 år

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå

Figur 2.21 viser antallet etableringer til unge norskfødte med innvandrerforeldre, antallet unge ugifte norskfødte i alderen 18-23 år og den andelen som etableringene utgjør av unge ugifte norskfødte med innvandrerforeldre. Figuren illustrerer at det over tid er blitt langt mindre vanlig for norskfødte med innvandrerforeldre å gifte seg med noen som ikke er bosatt i Norge.

Figur 2.21. Antall familieetableringer til norskfødte med innvandrerforeldre i alderen 18-23 år
 Høyre akse viser andel familieetableringer i forhold til antall ugifte. Venstre akse viser antall ugifte norskfødte med innvandrerforeldre

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

2.16. Flest pakistanere etablerer seg med noen under 24 år

Ser vi nærmere på familieetableringer der familieinnvandrerens bakgrunn og referansepersonen er i alderen 18-23 år, for perioden 1990-2013, er det de senere årene blitt klart færre pakistanske statsborgere som har kommet til Norge for å gifte seg med så unge referansepersoner (se figur 2.22).

I perioden 1990-2013, sett under ett, var det flest pakistanske statsborgere som kom for å etablere seg med noen i alderen 18-23 år - 1 990 familieetableringer i perioden, 1 050 til innvandrere og 900 til norskfødte med innvandrerforeldre. Knapt noen, 50 personer, kom til personer i befolkningen for øvrig (se tabell 2.3).

Til tross for at det er mange flere unge med pakistansk bakgrunn enn med tyrkisk bakgrunn i Norge, er det ikke tilsvarende mange flere pakistanere enn tyrkere som kommer til unge referansepersoner (se tabell 2.3). Dette henger sammen med at unge med tyrkisk bakgrunn etablerer seg tidligere enn unge med pakistansk bakgrunn (se bl.a. Daugstad 2008 og Daugstad 2009).

Tabell 2.3. Antall familieetableringer, etter familieinnvandrerens statsborgerskap og kjønn, og referansepersonens innvandringsbakgrunn. Referansepersonen er 18-23 år. 1990-2013

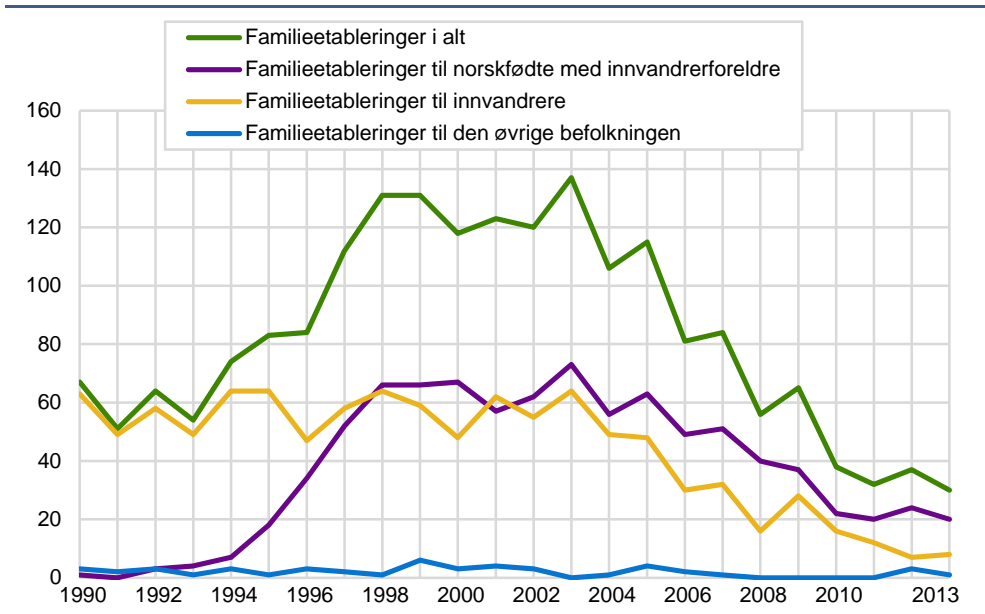
Familieinnvandrerens statsborgerskap	I alt	Den øvrige befolkningen	Innvandrere	Norskfødte med innvandrerforeldre
I alt 1990-2013	9 094	2 442	5 012	1 497
Kvinner	3 448	652	2 227	471
Menn	5 646	1 790	2 785	1 026
Pakistan	1 993	47	1 050	892
Kvinner	695	9	388	297
Menn	1 298	38	662	595
Tyrkia	1 516	204	1 008	299
Kvinner	539	11	435	90
Menn	977	193	573	209

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Antallet pakistanere som kom for å etablere seg med unge innvandrere (18-23 år), varierte rundt 60 personer årlig frem til 2003. Senere har det kommet klart færre. I 2013 kom under 10 pakistanske innvandrere for å etablere seg med unge innvandrere (se figur 2.22).

Antallet familieetableringer til unge norskfødte med innvandrerforeldre har også sunket klart de siste årene, som vi skal se i neste avsnitt, til tross for at antallet ugifte norskfødte med pakistanske foreldre i alderen 18-23 år har mer enn doblet seg de siste ti årene. Om det er snakk om utsettelse til de blir eldre, eller om det blir mindre vanlig i det lange løp kan vi ikke si noe om enda.

Figur 2.22. Antall familieetableringer av pakistanske statsborgere, etter familieinnvandrerenes innvandringsår og referansepersonens innvandringsbakgrunn. Referansepersonen er 18-23 år

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

2.17. Mindre vanlig med ekteskapsinnvandring til dem med foreldre fra Pakistan...

Vi vil nå se nærmere på en type familieinnvandring som det har vært en del interesse for de seneste årene, nemlig de som er norskfødte barn av innvandrere og som gifter seg med en person i familiens opprinnelsesland - av noen kalt "henteekteskap".

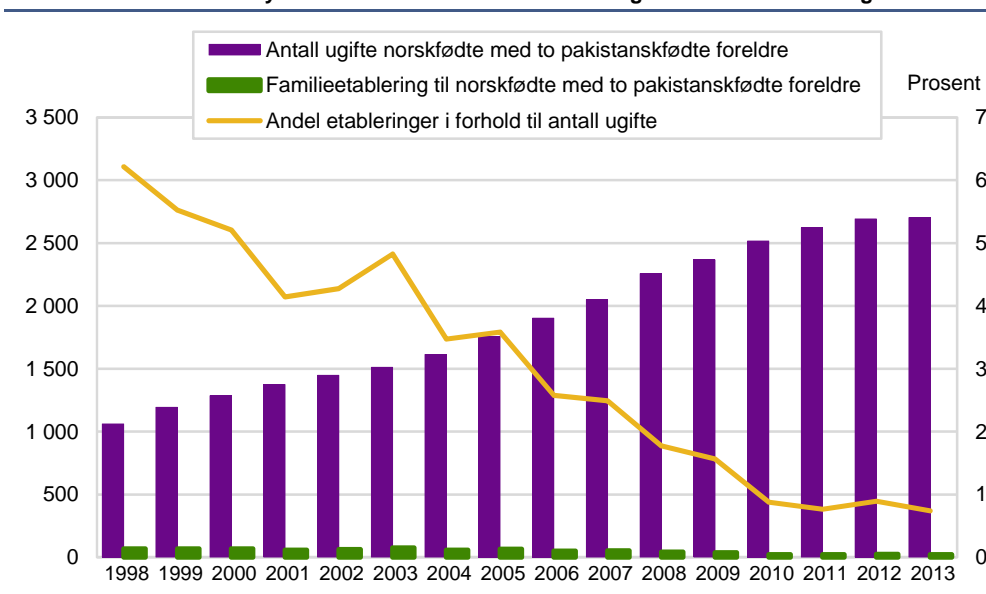
De med foreldre fra Pakistan er den første store gruppa unge voksne norskfødte med innvandrerforeldre her i landet. Det er de i aldersgruppa 18-23 år blant disse vi skal se nærmere på her i forhold til antall familieetableringer. De med foreldre fra land som Somalia, Irak eller Bosnia-Hercegovina er fortsatt for unge til at man kan si noe særlig om deres ekteskapsmønster ennå.

Det er få *i alt* som kommer til Norge for å gifte seg med en norskfødt med innvandrerforeldre som er i alderen 18-23 år. Fra at det kom rundt 100 gjennom familieetableringer med norskfødte med innvandrerforeldre i 1998, er antallet rundt 40 i 2013. Dette til tross for at potensialet for slik innvandring har økt, antallet ugifte norskfødte med innvandrerforeldre i alderen 18-23 år har steget fra 2 500 i 1998, til 12 600 i 2013 (se figur 2.21), altså mer enn en femdobling.

Når det gjelder norskfødte med innvandrerforeldre fra *Pakistan*, har vi tidligere vist at antallet familieetableringer mellom en norskfødt med innvandrerforeldre og en fra Pakistan ikke har økt til tross for at antallet ugifte over 17 år har økt (Henriksen 2012). Denne tendensen holder seg. På det meste har det vært 73 (2003), mens det de siste årene har kommet rundt 20 personer gjennom giftemål med noen født i Norge med pakistanske foreldre, i 2013 var det 20 personer (se figur 2.23). Antallet ugifte norskfødte med to innvandrerforeldre fra Pakistan i alderen 18-23 år har samtidig økt fra 1 000 i 1998 til 2 700 i 2013.

At det stadig blir mindre vanlig med ekteskapssetableringer til denne gruppa henger trolig sammen med at det blir stadig flere med lignende bakgrunn å velge mellom i Norge. De som ville gifte seg i 1998 og kun hadde som kriterium at partneren skulle være over 18 år, være norskfødt med innvandrerforeldre fra Pakistan, og av motsatt kjønn, hadde ikke mange å velge mellom i Norge. Nå er det innenlandske ”ekteskapsmarkedet” for unge med innvandringsbakgrunn langt større.

Figur 2.23. Antall familieetableringer til norskfødte med to pakistanskfødte foreldre i alderen 18-23 år. Venstre akse viser antall ugifte norskfødte med to pakistanskfødte foreldre. Høyre akse viser andel familieetableringer i forhold til antall ugifte

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Samtidig som vi ser en nedgang i andelen som gifter seg i ung alder, ser vi økt deltakelse innenfor utdanningssystemet (Henriksen 2010 og 2012), slik som nevnt tidligere. Det er veletablert kunnskap at personer som tar høyere utdanning, venter med giftermål og familiedannelse. Ifølge Lappegård (2006) henger det å ta høyere utdanning sammen med å utsette giftermål og barnefødsler, også for innvandrere og norskfødte med bakgrunn fra Pakistan og Tyrkia.

2.18. ...og til dem med foreldre fra Tyrkia

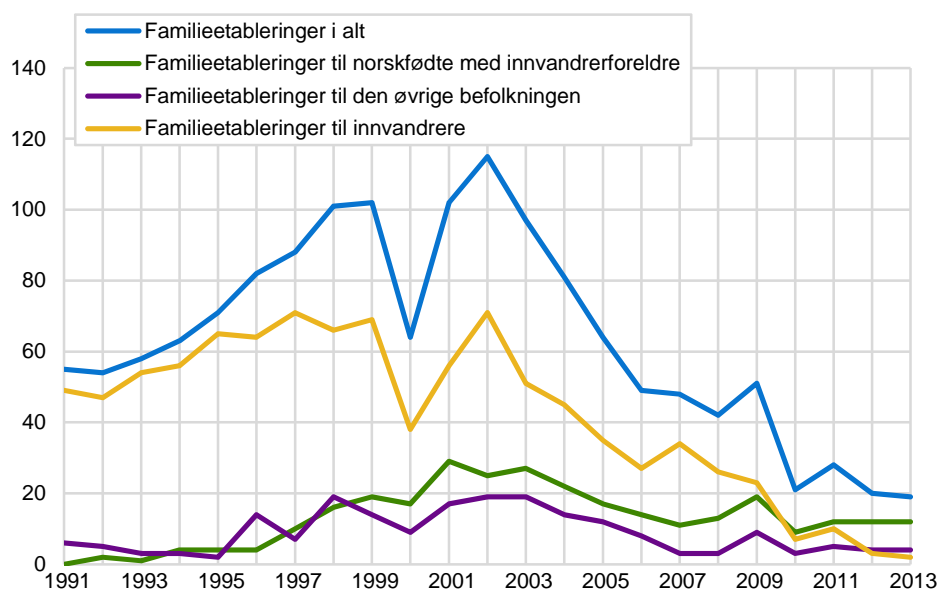
Det har kun kommet 20-30 familieetablerere i året til norskfødte med innvandrerforeldre fra Tyrkia etter årtusenskiftet, når vi ser på alle 18 år og eldre. Her har imidlertid også potensialet vokst voldsomt, i den forstand at stadig flere norskfødte med foreldre fra Tyrkia blir voksne og i giftealder. I 1998 var det rundt 140 ugifte over 18 år, i 2013 gjaldt dette 1 350, nær en tidobling. Likevel har altså ikke ”ekteskapsinnvandringen” til denne gruppa økt. Også for denne gruppa kan det at det blir stadig flere å velge mellom i Norge, bidra til å forklare at det er mindre vanlig, samtidig som flere velger å utsette giftermålet til de blir eldre.

Det har blitt færre tyrkiske statsborgere som innvandrer for å etablere familie med personer som er 18-23 år. Til sammen har det kommet 1 500 tyrkiske statsborgere av denne grunnen i perioden 1990-2013, 1 000 har etablert familie med en innvandrer, 300 med en norskfødt med innvandrerforeldre. 200 etablerte familie med en i den øvrige befolkningen i samme periode (se tabell 2.3).

Antallet tyrkiske statsborgere som har kommet for å etablere familie med referansepersoner i alderen 18-23 år, har variert mye når vi ser på enkeltår fra 1999 til 2013, men det har kommet færre etter år 2002, da det kom 115. I 2013 kom det 20 personer, halvparten av antallet som kom i 1990. Som i den pakistanske gruppa, ser vi at også blant dem med bakgrunn i Tyrkia, har nedgangen skjedd til

tross for at antallet unge ugifte har økt. Slik innvandring er altså blitt mindre vanlig også i den tyrkiske gruppa (se figur 2.24).

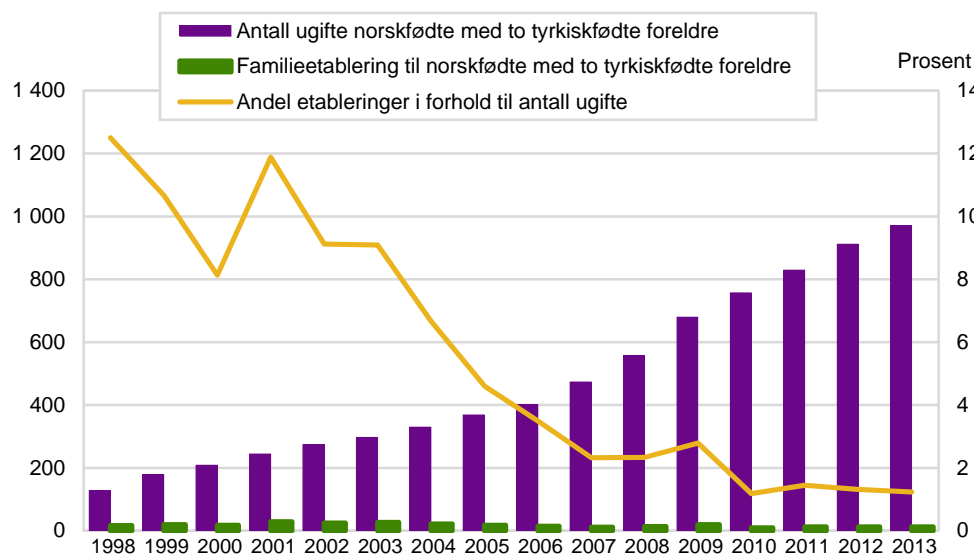
Figur 2.24. Antall familieetableringer av tyrkiske statsborgere, etter familieinnvandrerens innvandringsår og referansepersonens innvandringsbakgrunn. Referansepersonen 18-23 år

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Når det gjelder norskfødte med innvandrerforeldre fra *Tyrkia*, ser vi at antall familieetableringer mellom en norskfødt med innvandrerforeldre og en fra Tyrkia har variert mellom 9 og 29 fra 1990 til 2013. På det meste har det vært 29 (2001), mens det de siste årene har kommet rundt 12 personer gjennom giftemål med noen født i Norge med tyrkiske foreldre (se figur 2.25). Antallet ugifte norskfødte med to innvandrerforeldre fra Tyrkia i alderen 18-23 år har samtidig økt fra 130 i 1998 til 970 i 2013.

Figur 2.25. Antall familieetableringer til norskfødte med to tyrkiskfødte foreldre i alderen 18-23 år. Venstre akse viser antall ugifte norskfødte med to tyrkiskfødte foreldre i alderen 18-23 år. Høyre akse viser prosentandel familieetableringer i forhold til antall ugifte

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

2.19. Hovedfunn fra kapitlet

Familieinnvandrerne deler vi oftest i to hovedgrupper; de som *gjenforenes* med familie som allerede bor i Norge, og de som får opphold i Norge på grunnlag av at de skal *etablere* seg i et parforhold med en som bor i Norge. Dette kan være en person i den øvrige befolkningen, en som selv har innvandret eller en norskfødt med innvandrerforeldre.

I perioden 1990-2013 innvandret 636 000 personer fra land utenfor Norden til Norge. Over 230 000 var familieinnvandrere, altså personer som fikk opphold i Norge på grunnlag av familierelasjoner. 23 prosent av alle som innvandret kom for å gjenforenes med familie, mens 13 prosent kom for å etablere familie, det vil si at familieinnvandringen utgjorde 36 prosent av den ikke-nordiske innvandringen i perioden. Flertallet av familieinnvandrerne, både de som kommer gjennom gjenforening og etablering, er kvinner.

Det er ikke blitt mer vanlig å innvandre som følge av å ha stiftet familie med noen som bor i Norge. Antallet som kom gjennom familieetableringer, steg jevnt til rundt tusenårsskiftet, deretter har antallet som kommer av slike grunner flatet ut, og etter årtusenskiftet har det kommet flere på gjenforening enn gjennom etablering.

Økningen i den totale familieinnvandringen de siste årene skyldes de mange arbeidsinnvandrerne som kommer til Norge – mange av dem har familier som etter hvert er blitt gjenforent i Norge. Det har kommet desidert flest polske familieinnvandrere i perioden, deretter følger Thailand, Somalia og Irak. Typen familieinnvandring varierer fra land til land, og de to største gruppene illustrerer disse forskjellene godt. Mens flertallet av polakker kommer gjennom *familiegjenforening*, særlig de siste årene, kommer de fleste thailandere gjennom *familieetablering*.

Antallet familieetableringer til unge norskfødte med innvandrerforeldre har sunket klart de siste årene, dette til tross for at antallet ugifte norskfødte med innvandrerforeldre vokser raskt.

3. Ekteskapsmønstre blant innvandrere og deres norskfødte barn

Å være gift er langt mer vanlig blant innvandrere og deres norskfødte barn enn blant den øvrige befolkningen i tilsvarende alder, mens samboerforhold er mindre vanlig. Men både innvandrere og deres norskfødte barn gifter seg nå sjeldnere i ung alder enn tidligere. Av dem som gifter seg er det mange innvandrere fra asiatiske og afrikanske land som finner ektefeller fra samme land. Dette gjelder også innvandrere fra flere land i Europa, og særlig blant dem som har kommet som arbeidsinnvandrere. Selv om antallet i gifteferdig alder blant norskfødte med innvandrerforeldre har økt, har ikke antallet ekteskap som inngås blant disse, økt tilsvarende.

3.1. Mer vanlig å være gift blant innvandrere enn blant dem uten innvandrerbakgrunn

Ordspråket «krake søker make» er aktuelt også i våre dager. Flere norske studier viser at vi gjerne finner oss en partner som er lik oss selv, for eksempel med noenlunde samme sosiale bakgrunn, utdanning eller yrke (Hansen 1995, Birkelund og Heldal 2003). Dette gjelder også innvandrere. Tidligere studier har vist at de aller fleste innvandrere som gifter seg, finner en ektefelle fra samme innvandrergruppe, eller de gifter seg med en person fra opprinnelseslandet (Daugstad 2008, Mohn 2010).

Det å finne en livsledsager og gifte seg er en stor begivenhet. Ved hjelp av SSBs statistikk kan vi verken si noe om innslag av kjærlighet som grunn for å gi et ja,

eller om foreldrene involverer seg i barnas valg av partner, men det vi kan si noe om, er hvor lenge ekteskapet varer, alder på partene som gifter seg, og noe om kjønnsforskjeller.

I forrige kapittel så vi nærmere på hvem familieetablererne er, hvem de etablerer familie med og hvor mange som kommer for å etablere familie. Da tok vi for oss perioden 1990 til 2013. Når vi her ser nærmere på innvandreres og deres norskfødtes barns ekteskapsinngåelser, ser vi på dette i forhold til parenes landbakgrunn, innvandringsgrunn, botid og alder ved ankomst til Norge, og om ektefellene er bosatt i samme land før inngåelsen. Vi sammenligner med dem som ikke har innvandrerbakgrunn.

Mange innvandrer nettopp på grunn av at de skal gifte seg i Norge, og ville ikke ha fått oppholdstillatelse ellers (se kapittel 2). Dette vil påvirke andelen som er gift. Dessuten er alderssammensetningen blant innvandrere ulik den for norskfødte med innvandrerforeldre og befolkningen ellers, ved at det relativt sett er langt flere unge voksne.

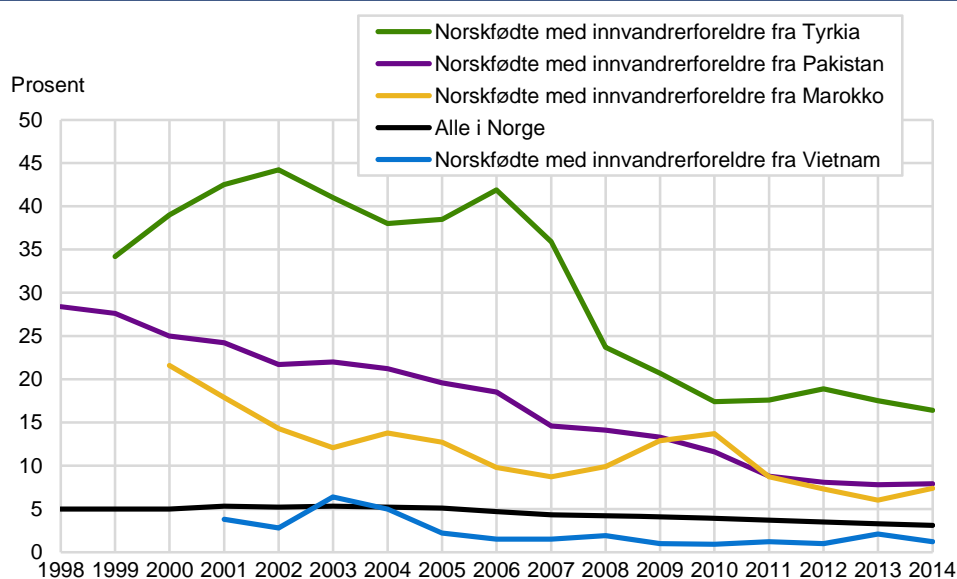
Det er langt mer vanlig å være gift blant innvandrere og deres norskfødte barn enn det er blant personer i den øvrige befolkningen i tilsvarende alder. En årsak til dette er at innvandrere og deres barn med bakgrunn fra Asia og Afrika som oftest starter parforholdet ved at de gifter seg. Blant innvandrere fra nordiske og europeiske land og menn og kvinner i den øvrige befolkningen er det langt mer vanlig å være samboere, og særlig i starten av samlivet (Wiik 2012, 2014 og Lie 2004).

3.2. Mindre vanlig blant norskfødte med innvandrerforeldre å gifte seg som ung

Mange av innvandrernes norskfødte barn er, som nevnt, fortsatt unge. Ni av ti menn og noe mer enn tre av fire kvinner født i perioden 1972-1994 var uten erfaring fra et første ekteskap ved utgangen av 2012 (Wiik 2013).

Vi har her valgt en såpass begrenset aldersgruppe som 21-23 år når vi ser på andel gifte. Dette gjør vi for at tallene ikke skal bli for mye påvirket av variasjoner i aldersfordelingen grupper i mellom. Om vi så på en videre aldersgruppe, ville sammenligningen bli langt mer sårbar, avhengig av om flertallet i gruppa var i det yngste eller det eldste alderssjiktet. Men også blant dem som er enda yngre, og til en viss grad også i eldre aldersgrupper, er det blitt mindre vanlig å være gift.

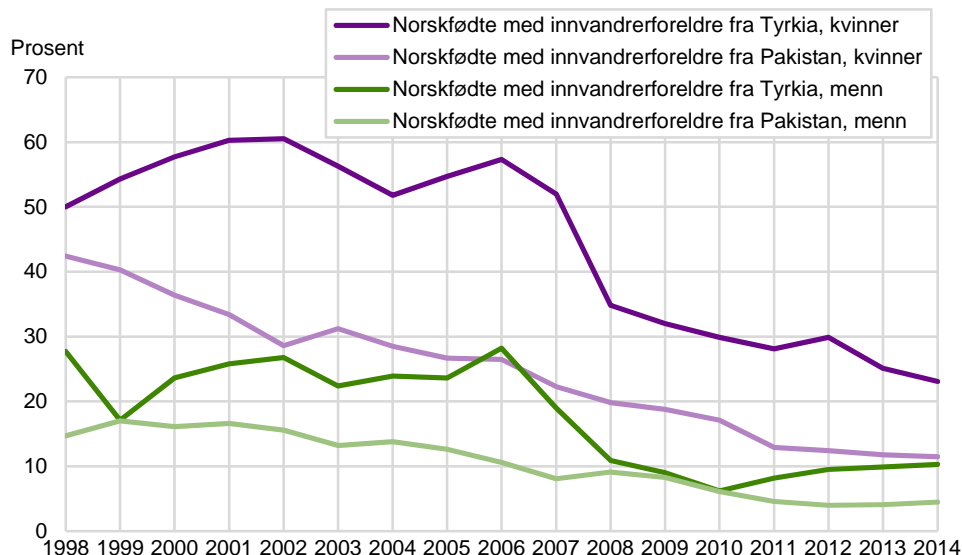
Figur 3.1. Prosentandel norskfødte med innvandrerforeldre 21-23 år som var registrert gift, etter landbakgrunn, samt alle i Norge

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå

En lavere andel unge er altså gift i dag enn tidligere. Dette gjelder alle med foreldre fra Tyrkia, Pakistan og Marokko. Mens 39, 25 og 22 prosent av norskfødte med innvandrerforeldre fra henholdsvis Tyrkia, Pakistan og Marokko i alderen 21-23 år var gift i år 2000, gjaldt det 16, 8 og 7 prosent i 2014 – en betydelig nedgang. I samme periode har andelen gifte i hele befolkningen, i samme alder gått ned fra 5 til 3 prosent.

Figur 3.2. Prosentandel norskfødte med innvandrerforeldre 21-23 år som var registrert gift, etter kjønn og landbakgrunn

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Samboerskap er den foretrukne samlivsform blant dem uten innvandrerbakgrunn som lever i etablerte parforhold i denne alderen, så andelen gifte sier lite om hvor mange som lever i parforhold. Det samme gjelder dem med foreldre fra Vietnam. De relativt få med bakgrunn fra Vietnam som inngår et parforhold i ung alder velger i stor grad samboerskap, slik også unge i den øvrige befolkningen gjør (Wiik 2012, 2014). Bare noe over 1 prosent blant dem med bakgrunn fra Vietnam, i alderen 21-23 år, var gift ved inngangen til 2014, i 2000 var andelen 4 prosent.

I hele perioden, fra 1998 til 2014, har andelen i alderen 21-23 år gifte vært høyest blant dem med foreldre fra Tyrkia, mens det altså er minst vanlig blant dem med foreldre fra Vietnam, av de store gruppene voksne norskfødte med innvandrerforeldre. De med foreldre fra Pakistan og Marokko har over tid nærmet seg det generelle nivået i Norge, slik at det er nesten like uvanlig å være gift i begynnelsen av tjuetåra blant disse gruppene som det er generelt blant unge i Norge.

Det er mer vanlig å være gift i alderen 21-23 år blant kvinner med foreldre fra Pakistan og Tyrkia enn blant menn med samme bakgrunn (se figur 3.2). Dette gjelder også resten av befolkningen – i gjennomsnittsparet er kvinnen yngre enn mannen. Og både blant kvinner og menn har andelen unge gifte gått ned i perioden vi har sett på, for kvinner med foreldre fra Tyrkia er det halvparten så vanlig å være gift i denne alderen i 2014 som i 1998.

3.3. Hvem velger innvandrerne til ektefelle?

Statistikken viser at mange innvandrere fra asiatiske og afrikanske land finner ektefeller fra samme land som seg selv (Henriksen 2010, Sandnes 2013, Sandnes og Henriksen 2014). Men det gjelder også blant innvandrere fra flere land i Europa, og særlig blant dem som har kommet som arbeidsinnvandrere. Ser vi på alle giftemål blant kvinner 18 år og eldre inngått i perioden 2008-2013, giftet over 50 prosent av innvandrerkvinnene fra Polen, Litauen, Afghanistan, Somalia, Sri Lanka, Vietnam og Irak seg med en med samme landbakgrunn, og tar vi med de

som har ektefelle ikke bosatt i Norge, som mest sannsynlig også har samme landbakgrunn, blir andelen enda høyere (se også kapittel 2, og vedleggstabell A.7).

Mange kvinner som har innvandret fra Sverige og Danmark gifter seg med menn uten innvandrerbakgrunn, og det gjør også kvinner fra Filippinene, Russland, Thailand, USA og Ukraina (over 60 prosent). Men dette gjelder i svært liten grad innvandrerkvinner fra Pakistan og typiske flyktningland som Somalia og Afghanistan (0-3 prosent).

Ser vi på alle giftemål blant menn 18 år og eldre inngått i perioden 2008-2013 i Norge, fant over 50 prosent av innvandrer mennene fra Somalia, Vietnam, Litauen, Pakistan, Filipinene og Slovakia en ektefelle med samme landbakgrunn, og inkluderer vi også her de som har ektefelle ikke bosatt i Norge, som mest sannsynlig også har samme landbakgrunn, blir andelen enda høyere (se også kapittel 2 og vedleggstabell A.8).

I likhet med innvandrerkvinner er det mange menn fra de nordiske landene som finner seg ektefeller uten innvandrerbakgrunn, da særlig de fra Sverige og Danmark. Dette gjelder også over 50 prosent av mennene fra USA og Storbritannia, Nederland og USA. Dette gjelder få av innvandrer mennene fra Somalia, Pakistan, Litauen og Vietnam (0-4 prosent).

3.4. Hvem gifter barna til innvandrerne seg med?

Tabell 3.1 viser hvor mange norskfødte med innvandrerbakgrunn 18 år og eldre som har giftet seg i perioden 2008-2013, og hvor antallet er såpass stort at vi kan si noe om dem. Antallet varierer etter landbakgrunn men vi ser at det er flest norskfødte kvinner og menn med pakistansk bakgrunn som har giftet seg i perioden (i underkant av 1 300), og blant dem med foreldre fra Tyrkia (370).

Mange norskfødte med innvandrerforeldre fra land som Pakistan, Tyrkia, Chile, Vietnam, Marokko og India fant, i perioden vi ser på her, ektefelle med samme landbakgrunn. Inkluderer vi også de som har ektefelle ikke bosatt i Norge, som mest sannsynlig også har samme landbakgrunn, blir andelen enda høyere (se figur 3.1).

Andelen norskfødte med innvandrerforeldre med bakgrunn fra Pakistan, Tyrkia, Marokko som har giftet seg med noen uten innvandrerbakgrunn i perioden 2008-2013 er lav (se figur 3.1). Videre ser vi at andelen er høyere blant norskfødte med innvandrerforeldre fra Chile, Vietnam og Danmark. For noen av gruppene er det snakk om få ekteskap i perioden vi ser på.

Tabell 3.1. Norskfødte med innvandrerforeldre som giftet seg i perioden 2008-2013, etter ektefellens landbakgrunn. Antall og prosent

	Antall ugifte i 2008	I alt	Uten inn- vandrer- bakgrunn	Samme landbak- grunn	Annen innvandrer- bakgrunn	Ektefelle ikke bosatt i Norge	Prosent	
								Uopp- gitt
Mannens landbakgrunn								
Pakistan	1 738	603	3,8	45,3	8,1	24,4	18,4	
Vietnam	606	79	16,5	70,9	10,1	1,3	1,3	
Tyrkia	423	163	4,9	39,3	6,1	20,9	28,8	
India	379	81	9,9	43,2	4,9	24,7	17,3	
Marokko	318	76	5,3	51,3	15,8	7,9	19,7	
Danmark	235	51	74,5	0,0	21,6	2,0	2,0	
Chile	209	83	15,7	65,1	9,6	7,2	2,4	
Kvinnens landbakgrunn								
Pakistan	1 413	677	2,5	47,7	3,0	25,8	21,0	
Vietnam	553	136	28,7	51,5	11,0	7,4	1,5	
Tyrkia	294	206	1,9	35,4	7,3	29,1	26,2	
India	311	94	17,0	37,2	18,1	19,1	8,5	
Marokko	221	117	9,4	44,4	12,0	6,8	27,4	
Danmark	185	36	80,6	0,0	13,9	5,6	0,0	
Chile	167	29	48,3	10,3	3,4	34,5	3,4	

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Blant norskfødte med innvandrerforeldre er det flere kvinner enn menn som har giftet seg (se tabell 3.1). Dette henger sammen med at kvinner gjennomgående inngår første ekteskap tidligere enn menn, og at gifte kvinner i gjennomsnitt er tre år yngre enn gifte menn, noe som også gjelder innvandrere og personer i den øvrige befolkningen (Wiik 2012, 2014).

Andre analyser har vist at det kan være en sammenheng mellom når man velger å gifte seg første gang og valg av ektefelle. Personer som velger en «lik» partner, er jevnt over noe tidligere ute enn dem som gifter seg på tvers av sin egen bakgrunn. Dette gjelder for hele befolkningen, men sammenhengen er tydeligst for kvinner med innvandrerbakgrunn. Blant dem uten innvandrerbakgrunn er det særlig menn med en kone med innvandrerbakgrunn som er sent ute med å gifte seg første gang (Wiik 2013).

3.5. Hovedfunn fra kapitlet

Det er mer vanlig å være gift blant innvandrere og deres norskfødte barn enn det er blant personer i den øvrige befolkningen i tilsvarende alder. En årsak til dette er at mange innvandrere og deres barn med bakgrunn fra land i Asia og Afrika som oftest starter et parforhold ved at de gifter seg. Blant innvandrere fra nordiske og europeiske land og menn og kvinner i den øvrige befolkningen er det langt mer vanlig å være samboere, og særlig i starten av samlivet.

Det er blitt mindre vanlig over tid å være gift blant unge norskfødte med innvandrerforeldre. Dette gjelder både dem med foreldre fra Tyrkia, Pakistan og Marokko. Selv om antallet i gifteferdig alder blant norskfødte med innvandrerforeldre har økt, har ikke antallet ekteskap som inngås blant disse, økt tilsvarende.

Mange innvandrere fra asiatiske og afrikanske land finner ektefeller fra samme land som seg selv. Men det gjelder også blant innvandrere fra flere land i Europa. Kvinner og menn som har innvandret fra de nordiske landene gifter seg i stor grad med personer uten innvandrerbakgrunn.

4. Alder ved familieetablering - 2013

I dette kapitlet skal vi gi en nærmere beskrivelse av de involvertes alder ved internasjonale familieetableringer, hvor vi også ser hvordan aldersmønsteret varierer mellom ulike innvandrergrupper og opprinnelsesland. Det vil bli lagt særlig vekt på å beskrive familieetableringene hvor den ene eller begge parter er under 24 år, for å belyse mulige effekter av de endringer i utlendingsloven med innføring av 24-årsgrense for familieetableringer som Justis- og beredskapsdepartementet beskriver i sitt høringsnotat (Justis- og beredskapsdepartementet 2014). Loven er ikke trådt i kraft ennå (april 2015).

Vi regner det som viktig å gi en oversikt også over det *absolutte antallet* personer som er involvert, heller enn å benytte oss av relative størrelser, for eksempel se gruppens størrelse i forhold til alle innvandrere eller familieinnvandrere fra respektive land. De absolutte tallene mer enn de relative gir en direkte beskrivelse av betydningen for den samlede innvandringen til Norge, og det er disse tallene som sier noe om antallet som blir berørt av eventuelle endringer i utlendingsloven. Vi ser på tall bare fra 2013.

Det er laget detaljerte tabeller på grunnlag av partenes alder og kjønn som grunnlag for disse beskrivelsene. De fleste av tabellene er preget av at det er svært få observasjoner i mange grupper. Vi gjengir derfor stort sett sumtabeller og tabeller med avrundede tall. Dette for å unngå tabeller med mange celler som er tomme, eller celler som ikke kan vises fordi antallet observasjoner i cellen er mindre enn fire.

4.1. Flest familieetableringer til personer 24 år eller eldre

Vi skal først se på antallet **familieetableringer** til personer (referanseperson, se kapittel 1 for definisjon) som er 24 år eller eldre, eller 23 år eller yngre, og tilsvarende aldersfordeling for dem som kommer for å **etablere familie her**. Denne grensen velges fordi det er 24 år som foreslås som nedre aldersgrense for familieetablering (gjelder begge ektefeller) i Justis- og beredskapsdepartementet (2014). Vi har i våre tabeller definert alder slik det er vanlig i demografien og befolkningsstatistikken; alder ved årets utgang. Regelverket er trolig tenkt å basere seg på alder ved familieetableringen. I praksis vil forskjellen på disse to aldersdefinisjoner neppe bli av særlig betydning.

Forslag om en nedre aldersgrense for familieetablering på 21 år har også vært diskutert, men høringsforslaget om dette fra 2005 er ikke fulgt opp. Noen land har 21-årsgrense (Justis- og beredskapsdepartementet 2014). Det er, som vi skal se, svært få familieetableringer som involverer personer yngre enn 21 år, så hovedvekten legges på dem som er 23 år eller yngre på den ene side, og dem som er 24 år eller eldre på den andre.

Tabell 4.1. Antall familieetableringer etter partenes alder og kjønn. 2013. Absolutte tall

Referanseperson	Personen som kommer på familieetablering		
	I alt	23 år eller yngre	24 år eller eldre
Alle			
I alt	4 190	601	3 589
Menn	813	47	766
Kvinner	3 377	554	2 823
23 år eller yngre			
I alt	169	76	93
Menn	92	19	73
Kvinner	77	57	20
24 år eller eldre			
I alt	4 021	525	3 496
Menn	721	28	693
Kvinner	3 300	497	2 803

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå

Vi ser på alderen både til referansepersonen, som allerede bor her i landet, og til den som får oppholdstillatelse i Norge på bakgrunn av en familieetablering med en person som bor her og som har rett til å få hit familiemedlemmer (se tabell 4.1). Vi ser i dette kapitlet bare på *familieetableringer*, på personer som inngår ekteskap (eller partnerskap) med en person som på det grunnlaget får opphold i Norge, vi ser ikke på *familiegjenforeninger*.

Det samlede antallet personer som fikk komme til Norge i 2013 på grunnlag av familieetablering, var 4 190 (se tabell 4.1). Sett i forhold til det samlede antall innvandringer av utenlandske statsborgere – 67 000 - utgjør dette 6 prosent. Langt de fleste familieetableringene (4 000 av de 4 190) skjedde til personer som var 24 år eller eldre i 2013.

4.2. Etableringer til personer under 24 år i 2013

Av alle familieetableringer, var antallet rett i underkant av 170 til en referanseperson som var 23 år eller yngre i 2013 (se tabell 4.1 og kapittel 2 for mer om familieetablering til referansepersoner 23 år eller yngre). Antallet familieetableringer til referansepersoner som er under 24 år er altså uten betydning for det samlede antall innvandringer (67 000). Det er kanskje litt overraskende at det er nesten lik fordeling på kvinner (77) og menn (92) blant de få referansepersonene som får familieetablering og som er under 24 år.

Blant dem som får komme med familieetablering som grunnlag er det langt flere som er under 24 år enn det er blant referansepersonene. Dette dreier seg om 601 personer, eller mindre enn 1 prosent av den samlede innvandringen. De utgjør 14 prosent av alle som får komme på familieetablering. Siden ekteskapsalderen

gjennomgående er mye lavere for kvinner enn for menn, er det ikke så overraskende at det store flertallet (554 personer) i denne gruppa av unge familieinnvandrere er kvinner. Av disse 601 unge innvandrerne er det 76 personer, dvs. 13 prosent, som kom til en referanseperson som også er under 24 år, og 525 personer, dvs. 87 prosent kom i 2013 til referansepersoner som er 24 år eller eldre.

Det er for få som kommer til personer som er 23 år eller yngre til at det kan sies mye om deres landbakgrunn, men blant mennene som kommer er det nesten ingen fra EU etc., blant kvinnene er fordelingen mellom EU etc. og Afrika, Asia etc. omtrent lik. Blant unge familieetablerte (under 24 år) som kommer til personer 24 år eller eldre, er det i underkant av 500 kvinner, 77 prosent av dem kommer fra Afrika, Asia etc.

Den klart største gruppa blant de familieetablerte, 83 prosent, er personer 24 år eller eldre som kommer til en referanseperson som også er 24 år eller eldre. I denne gruppa av familieetablerte er det 80 prosent kvinner. Det store flertallet, både blant menn (86 prosent) og kvinner (82 prosent) kommer fra Afrika, Asia etc.

4.3. 81 prosent av dem som kom gjennom familieetablering i 2013 var kvinner

Det var altså nesten 4 200 personer som fikk opphold gjennom familieetablering i 2013 og 81 prosent av dem som kom var kvinner. Vi har valgt å avrunde alle tallene i tabell 4.2 til nærmeste tall som ender på 0 eller 5 for å unngå å måtte ta bort tall som gjør det mulig å identifisere størrelsen på grupper som er tre eller mindre.

Blant kvinnene som kom, var det omtrent like mange som kom til innvandrer menn som til menn uten innvandrerbakgrunn (1 600-1 700). Blant mennene var det noe flere (rundt 400) som kom til innvandrer kvinner enn som kom til kvinner i den øvrige befolkningen (rundt 300). Antallet i alt som kom til norskfødte med to innvandrerforeldre var bare 165, et tall av samme størrelsesorden som i det siste ti-året (Sandnes og Henriksen 2014, og kapittel 2 i denne rapporten). De utgjorde bare 0,25 prosent av den samlede innvandringen i 2013, eller knapt 4 prosent av alle familieetablerte.

Blant kvinnene som kom til en referanseperson i den øvrige befolkningen, var 7 prosent under 24 år (110), mens blant kvinner som kom til en innvandrer mann var 24 prosent såpass unge (405). Det var 45 av de 165 referansepersonene som var norskfødte med to innvandrerforeldre som var under 24 år ved familieetableringen (24 prosent). Det er flere menn enn kvinner som var såpass unge. Blant dem som kom for å etablere familie med en norskfødt med innvandrerforeldre var om lag 45 personer under 24 år, de aller fleste av dem kvinner (se tabell 4.2).

Tabell 4.2. Antall familieetableringer etter partenes alder og referansepersonens innvandringsbakgrunn. 2013. Absolutte tall, avrundet

	I alt	Menn i alt	Referansepersonens innvandrerkategori						Kvinner til norskfødte med to innv. foreldre
			Menn til den øvrige befolkning	Menn til innvandrere	Menn til norskfødte med to innv. foreldre	Kvinner i alt	Kvinner til den øvrige befolkning	Kvinner til innvandrere	
Alder									
I alt	4 190	815	310	425	75	3 375	1 600	1 690	90
Ref.person/Personen som kommer på familieetablering									
23 år eller yngre/23 år eller yngre	75	20	5	10	5	55	10	40	10
23 år eller yngre/24 år eller eldre	90	75	10	40	25	20	5	10	5
24 eller eldre/23 år eller yngre	525	30	15	15	0	495	100	365	30
24 år eller eldre/24 år eller eldre	3 495	695	285	365	45	2 805	1 480	1 275	45

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå

I den største gruppa, der både innvandrerens og referansepersonen er 24 år eller eldre, er det noe flere kvinner som kommer til en mann i den øvrige befolkningen enn som kommer til en innvandrer, mens det blant mennene er flere som kommer til en innvandrerinne enn til en kvinne i den øvrige befolkningen (se tabell 4.2).

4.4. Flest fra Tyrkia og Marokko til kvinner i den øvrige befolkningen

De fleste mennene som kommer til kvinner i den øvrige befolkningen, har sin bakgrunn i Afrika, Asia etc., 240 av 310. De kommer fra en lang rekke land, den klart største gruppa kommer fra Tyrkia, og fra Marokko, Cuba og Brasil. Av den lille gruppa fra EU etc.(75 menn), er det 30 som kommer fra USA. Den regionale bakgrunnen for menn som kommer for familieetablering med en innvandrerinne, er annerledes. Over 90 prosent kommer fra Afrika, Asia etc. Flest kommer det til kvinner fra Somalia (40 personer), mellom 15 og 25 personer kommer fra Tyrkia, Serbia, India, Irak, Vietnam, Kosovo, Pakistan og Filippinene. Blant de få (75) mennene som kommer til norskfødte med innvandrerforeldre, er 60 prosent fra Pakistan.

For kvinnene er mønsteret litt annerledes enn for menn. To tredeler av alle familieinnvandrede er kvinner 24 år eller eldre som kommer til menn som er 24 år eller eldre, 2 805 av 4 190. Vel halvparten av disse 2 805 kvinnene kommer til en i den øvrige befolkningen. Deres bakgrunn er fra et relativt lite antall land. I denne gruppa er det Thailand (550) som dominerer, og sammen med kvinner fra Filippinene (190), Russland (100), Brasil (85) og Ukraina (70), utgjør de 1 000 av de 1 480 kvinnene som kom for familieetablering med en i den øvrige befolkningen. 5 prosent av disse kvinnene kom fra Afrika.

Kvinner som kommer til innvandrere og begge parter er 24 år eller eldre, fordeler seg over mange flere land, 890 kom fra Afrika, Asia etc. og 390 fra EU etc. Den største gruppa er de 200 som kommer fra Polen, fra Litauen kommer 60. Fra Afrika, Asia etc. er det flest, fra 35 til 70, som kommer fra India, Pakistan, Russland, Somalia, Vietnam og Marokko. Samlet antall fra disse landene, 300, utgjør bare en av tre av kvinnene fra Afrika, Asia etc. som familieetableres med en innvandrer i Norge.

4.5. 165 familieetableringer til norskfødte med innvandrerforeldre i 2013

Norskfødte med innvandrerforeldre fikk som nevnt i alt 165 familieetablerte til Norge i 2013. 90 kom fra Pakistan, og det kom 25 fra Tyrkia og noen få fra Marokko og India. Alle grupper hvor referansepersonen er under 24 år, er for små til å gjøre noen nærmere beskrivelse av hvor den familieinnvandrede kommer fra. Heller ikke der referansepersonen er kvinne 24 år eller eldre og den som kommer er en mann under 24 år er gruppa stor nok til at vi kan beskrive deres landbakgrunn.

Blant kvinner under 24 år som kommer til en innvandrer 24 år eller eldre (365 i alt), er det 90 som har sin bakgrunn fra EU etc. Flest fra EU kommer fra Polen og Litauen, i alt 60 i 2013. 670 kommer fra Afrika, Asia etc., fordelt over mange land. Fra Irak, Kosovo, Pakistan og India kommer mellom 25 og 15 personer. Flertallet blant såpass unge kvinner som kommer til en mann i den øvrige befolkningen (i alt 100), kommer fra Filippinene, Thailand eller Brasil, 60 prosent. Blant de 30 kvinnene under 24 år som familieetableres med en mann 24 år eller eldre og som er født i Norge med to innvandrerforeldre, er halvparten fra Pakistan.

4.6. Langt flere unge som kommer enn det er unge referansepersoner

Vi skal ta utgangspunkt i en matrise som viser referansepersonens og innvandrers alder på ettårnivå, for å kunne gjøre en detaljert beskrivelse særlig av dem som innvandrer på grunnlag av en familieetablering, og for å se i hvilken grad det er store forskjeller i partenes alder. Det er imidlertid så få unge som er involvert i familieetablering, at matrisene som viser partenes aldersfordeling er dominert av så små tall (3 eller færre) at vi ikke kan offentliggjøre dem.

Alle tall i vedleggstabell A9, A10 og A11 er derfor erstattet av det nærmeste som ender på null eller 5, slik at det i celler med 0,1 eller 2 observasjoner skrives tallet 0 (null). Antall fra 3 til 7 erstattes med 5, 8-12 av 10 etc. Tallet i hver celle er satt på basis bare av observasjonene i denne cellen, det er ikke gjort forsøk på avstemning for å få linje- eller kolonnesummer til å stemme. Det faktum at det er mellom null og tre i en tabellcelle er viktig informasjon, det ligger ikke mye tilleggsinformasjon i om det er null, én eller to personer.

Som vi har vært inne på tidligere, det er svært få unge referansepersoner, I underkant av 170 personer er under 24 år i 2013. 70 av disse igjen var 23 år, 50 referansepersoner var 22 år og 30 var 21 år. 15 var under 21 år (se vedleggstabell A9). En eventuell 21-årsgrense for familieetablering ville altså ramme et svært lite antall årlig. Det er omtrent like mange kvinner som menn blant de unge referansepersonene. Av de unge referansepersonene var det halvparten som fikk hit en person som også var under 24 år på familieetablering (se vedleggstabell A10 og A11).

Av dem som kommer for familieetablering, er det langt flere unge enn det er blant referansepersonene. Det er nesten 600 under 24 år som kommer, og det er mer enn 90 prosent kvinner blant dem. Det er 120 som er under 21 år, av disse er 92 prosent kvinner. Dette avspeiler at kvinner starter familieliv i lavere alder enn menn, i alle land.

Få unge av dem som kommer, etableres med en referanseperson som er like ung. Av de nesten 600 under 24 år som kom i 2013, er det 75 (12 prosent) som har en referanseperson som også er under 24 år. Den største gruppa er dem som kommer til personer i alderen 25-29 år, 255, og det blir så gradvis færre med referansepersonens økende alder. Det var 8 prosent av kvinnene under 24 år som kom for å etableres med en mann som var over 40 år. Siden det er så mange flere kvinner som kommer i ung alder enn menn, er mønsteret (se vedleggstabell A9) bestemt av kvinnenes aldersfordeling, men ser vi på alderen for menn som kommer til en kvinne som referanseperson, er aldersfordelingen enda litt skjev.

De store gruppene både blant referansepersoner og familieetablerte er fra 25 år og oppover. Den største femårsgruppa blant referansepersonene er 25-29 år, kvinnene er noe yngre enn mennene også blant referansepersonene. Det er et betydelig antall referansepersoner som er eldre enn 44 år, 1 075 menn og bare 80 kvinner. Blant referansepersonene over 44 år (både for menn og for kvinner) var 98 prosent av de familieetablerte 24 år eller eldre.

4.7. Virkninger av en 24-års grense

Effekten av en 24-årsregel som nedre grense for familieetablering (foreslått i høringsbrev av 26.06.2014, Justis- og beredskapsdepartementet 2014), vil trolig bli at de rundt 170 unge referansepersonene i 2013 måtte utsette sin familieetablering i noen år, til de ble 24 år. Om etableringen fortsatt ville være aktuell, vet man ikke. Til grunn for regelendringen ligger en forventning om at en 24-årsgrense skal forhindre en del egentlig uønskede ekteskap. Effekten for de 601 familieetablerte som flyttet hit, er noe mer uklart. De ville ikke få anledning til å

flytte hit før de var gamle nok. 200 av dem måtte eventuelt ventet ett år, 270 måtte ventet to-tre år.

Dersom tankene om at arrangement og manglende frivillighet gjelder spesielt for unge, kan det hende at et antall av disse underårige ville blitt byttet ut med personer som var over 23 år, men omfanget av dette har vi ikke noe grunnlag for å si noe om. 24-årsregelen vil trolig føre til færre familieetableringer, men neppe så mange som antallet involverte personer skulle tilsi.

4.8. Alderssammensetningen for familieetablerte fra Pakistan og Tyrkia

Det er ofte ved innvandring fra «gamle» arbeidsinnvanderland som Pakistan og Tyrkia at det hevdes at ektefeller «hentes» gjennom arrangerte ekteskap, hvor det noen ganger kan være innslag av tvang. Det er særlig når partene er unge at det mistenkes innslag av tvang (Justis- og beredskapsdepartementet 2014). Det kan derfor være av spesiell interesse å se på alderssammensetningen for familieetablerte som kommer fra Pakistan og Tyrkia særskilt. Blant de familieetablerte er det relativt mange som kommer fra disse landene, 190 fra Pakistan og 75 fra Tyrkia (se tabell 4.3 og 4.4). Disse tabellene har også avrundede tall.

Det var i 2013 30 referansepersoner under 24 år med bakgrunn fra Pakistan og 40 pakistanere under 24 år som kom for familieetablering. Det var i 2013 15 referansepersoner under 24 år med bakgrunn fra Tyrkia og om lag 30 personer under 24 år som flyttet hit. Til sammenlikning var det totalt 605 pakistanske og 290 tyrkiske statsborgere som innvandret til Norge i 2013. Andelen unge referansepersoner er større for dem med bakgrunn i disse to landene (omkring 10 prosent) enn det var blant alle referansepersoner (vel 2 prosent).

Pakistan og Tyrkia er ulike på ett punkt; fra Tyrkia kom det i 2013 60 personer (flest menn) for å etablere seg med en uten innvandrerbakgrunn. For Pakistan gjaldt det kun fire personer.

Det var 33 prosent av dem som kom til en referanseperson med bakgrunn fra Tyrkia, som var under 24 år, mens andelen blant dem som kom til en med pakistansk bakgrunn, var 21 prosent (se tabell 4.3 og 4.4). Blant alle som kom på familieetablering var det 14 prosent som var så unge. Blant *kvinner* som kom for familieetablering med en mann fra Tyrkia, var 45 prosent under 24 år, mens andelen blant kvinner fra Pakistan var 25 prosent.

Av alle kvinner som kom på familieetablering i 2013 var 16 prosent under 24 år (555 personer), blant mennene var andelen 6 prosent (45 personer, se tabell 4.1). Også de som kom for familieetablering med en med bakgrunn fra Pakistan eller Tyrkia, er altså gjennomgående mye yngre enn andre som kommer for familieetablering.

Av dem som kom til en referanseperson med bakgrunn fra Pakistan i 2013, var det ni som ikke var fra Pakistan, de fleste av disse var kvinner. Det er bare en eller to fra hvert av landene de kom fra, i hovedsak arabiske land. To kom fra land i Europa med store pakistanske innvandrergupper. Det var åtte av dem som kom til en med tyrkisk bakgrunn som selv ikke kom fra Tyrkia. De kom fra land både i Øst-Europa, Asia og Latin-Amerika, og ikke spesielt fra land med store tyrkiske befolkninger. Transnasjonale ekteskap i betydningen at en person med innvandrerbakgrunn bosatt i Norge finner en ektefelle med samme innvandrerbakgrunn bosatt i et annet europeisk land, er altså ikke vanlig fra disse landene vi ser på her.

Tabell 4.3. Antall familieetableringer fra Pakistan etter familieetablererens alder og kjønn og referansepersonens alder. 2013. Absolutte tall, avrundet

		Personen som kommer på familieetablering		
		I alt	23 år eller yngre	24 år eller eldre
Referanseperson	I alt	190	40	155
	Menn	75	5	70
	Kvinner	120	30	90
23 år eller yngre	I alt	30	5	20
	Menn	25	5	20
	Kvinner	5	0	0
24 år eller eldre	I alt	165	30	130
	Menn	50	0	50
	Kvinner	115	30	85

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå

Tabell 4.4. Antall familieetableringer fra Tyrkia etter familieetablererens alder og kjønn og referansepersonens alder. Absolutte tall, avrundet. 2013

		Personen som kommer på familieetablering		
		I alt	23 år eller yngre	24 år eller eldre
Referanseperson	I alt	75	30	45
	Menn	20	5	15
	Kvinner	75	30	45
23 år eller yngre	I alt	15	10	5
	Menn	10	5	5
	Kvinner	5	5	.
24 år eller eldre	I alt	60	20	40
	Menn	10	.	10
	Kvinner	50	20	30

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

4.9. Hovedfunn fra kapitlet

Det samlede antallet personer som kom til Norge i 2013 på grunnlag av familieetablering var nærmere 4 200. Sett i forhold til det samlede antall innvandringer av utenlandske statsborgere – 67 000 - utgjør dette 6 prosent.

Langt de fleste familieetableringene i 2013 (4 000 av de 4 200) skjedde til personer som var 24 år eller eldre. Grunnen til at vi har et skille på antallet familieetableringer til personer som er 24 år eller eldre, eller 23 år eller yngre, og tilsvarende for dem som kommer for å etablere familie her, er fordi det er 24 år som foreslås som nedre aldersgrense for familieetablering i Justis- og beredskapsdepartementet (2014).

Av alle familieetableringer, skjedde 170 til en referanseperson som var 23 år eller yngre i 2013. Det er omtrent lik fordeling på kvinner og menn blant de få som får familieetablering og som er under 24 år.

Blant dem som får komme med familieetablering som grunnlag er det langt flere som er under 24 år enn det er blant referansepersonene. Dette dreier seg om 601 personer. Siden ekteskapsalderen gjennomgående er mye lavere for kvinner enn for menn, er det flest kvinner i denne gruppa.

Av disse 601 unge innvandrerne er det 13 prosent som kom til en referanseperson som også er under 24 år, og 87 prosent kom i 2013 til referansepersoner som er 24 år eller eldre. Blant kvinnene som kom, var det omtrent like mange som kom til innvandrer menn som til menn uten innvandrerbakgrunn. Blant mennene var det noe flere (vel 400) som kom til innvandrer kvinner enn som kom til kvinner i den øvrige befolkningen (rundt 300). Antallet i alt som kom til norskfødte med to innvandrerforeldre var bare 165. Omtrent 20 av disse var under 24 år ved familieetableringen, og flere menn enn kvinner var såpass unge. Blant dem som kom for å etablere familie med en norskfødt med innvandrerforeldre, var om lag 45 personer under 24 år, de aller fleste av dem kvinner.

Effekten av en 24-årsregel, som nedre grense for familieetablering, ville trolig ha vært at de 170 unge referansepersonene som fikk etablering i 2013 måtte utsette sin familieetablering i noen år, til de ble 24 år. Effekten for de 601 familieetablerte som flyttet hit i 2013 ville vært at de måtte ha ventet med å komme til de var gamle nok. 200 av dem måtte eventuelt ventet ett år, 270 måtte ventet to-tre år.

5. Kommer menn til Norge gjennom proforma-ekteskap med kvinner fra enkelte EØS-land?

Proformaekteskap kan omfatte flere ulike former, og UDI legger vekt på å vurdere om ekteskap kan antas å være proforma når de vurderer søknader om familieetablering og i noen tilfeller familiegjenforening. På UDIs nettsider defineres proformaekteskap slik: «Hvis hovedgrunnen til at noen har giftet seg eller forlovet seg, er at han eller hun ønsker å komme til Norge, kalles det proformaekteskap.»

Omfanget av slike ekteskap kan vi selvfølgelig ikke si noe om på basis av tall fra registre i Statistisk sentralbyrå (SSB). De registerdata som SSB har, basert på informasjon hentet fra Det sentrale folkeregister (DSF), kan likevel brukes til å gi et maksimumsanslag over hvor store enkelte av de gruppene er hvor proformaekteskap antas å kunne forekomme.

I rapporten om familieinnvandring og ekteskapsmønster 1990-2012, som kom ut våren 2014 ble registerdata brukt til å beskrive skilsmissehyppighet, også for de parene som består av én innvandrer som gifter seg med en person uten innvandrerbakgrunn, og på den måten får opphold i Norge. Denne gruppa hadde noe høyere skilsmissehyppighet enn andre par med tilsvarende ekteskapsvarighet, men forskjellen var for de fleste grupper ikke veldig stor. Størst skilsmissehyppighet var det for par bestående av en innvandrer og en kvinne uten innvandrerbakgrunn (Sandnes og Henriksen 2014).

Ett eksempel på en konkret mistanke om proformaekteskap så vi da det våren 2014 kom påstander om at et stort antall menn med tidligere avslag på asyl eller andre søknader om opphold i Norge kontaktet innvandrerkvinner for å inngå ekteskap og på den måten få opphold her (Aftenposten 12. mai 2014). Når mannen hadde fått opphold, ble det så antatt at kvinnen umiddelbart reiste tilbake til hjemlandet. Påstanden gjaldt menn fra visumpflichtige land som Nigeria, Bangladesh eller Pakistan som ønsket opphold i Norge. Disse mennene skulle så, gjerne via internett eller mellommenn, angivelig ha kontaktet kvinner fra nye EØS-land, - oftest fra Litauen, Bulgaria og Romania. Kvinnene skal ha fått penger eller andre former for begunstigelse for å inngå ekteskap.

Man antok videre at etter giftermålet dro paret til Norge, hvor kvinnen på bakgrunn av sitt statsborgerskap i et EU-land uten videre har anledning til å reise. Gjennom sitt nettverk hadde mannen ordnet et arbeidsforhold for kvinnen, som politiet mente ofte ikke var reelt. Renhold, dagligvare, transport og bilpleie er bransjer som går igjen. Når mannen får oppholdstillatelse i Norge reiser kvinnen gjerne umiddelbart tilbake til hjemlandet, der hun ofte har bindinger i form av familie og jobb (Aftenposten 12. mai 2014).

I SSBs registre har vi ingen informasjon om dem som søker opphold i Norge tidligere har fått avslag på søknad om opphold eller beskyttelse her, så hvilke menn som eventuelt benytter seg av en framgangsmåte som beskrevet i avsnittene over, vet vi ikke. Likevel, det vi kan gjøre er å telle opp hvor mange kvinner det er fra de relevante landene som flytter til Norge, og som er gift med en mann fra Nigeria, Bangladesh eller Pakistan. For å ha noe å sammenlikne med, har vi tatt med også andre land som ut fra antall innvandrere i Norge, eller ut fra at det var mange avslåtte søknader om asyl m.v. for personer herfra.

For å kunne gjennomføre et slikt «proformaekteskap», er det en forutsetning at kvinnen er registrert bosatt i Norge, og den eventuelle «ektemannen» må også bli registrert gjennom å få sin oppholdstillatelse her. Imidlertid, SSBs utvandringsstatistikk, og særlig hvilket land utvandrerne flytter til, er såpass mangelfull at vi neppe fanger opp om kvinnene flytter tilbake igjen etter kort tid. Etter hvert som tiden går siden kvinnen utvandret, er sannsynligheten større for å kunne identifisere slike utvandring.

5.1. Hvor mange med avslag på asylsøknaden fra UDI

UDIs årlige statistikk gir asylsøknader 2008-2014 etter resultat av behandlingen (UDI 2014), men gir ingen fordeling etter kjønn. Avslag gitt i 2014 vil ikke kunne innvirke på våre tall som er per 1.1.2014. Vi ser her mest på perioden 2010-2013, da de publiserte tallene for 2009 inneholder åpenbare feil. På bakgrunn av disse tallene, kan vi få et visst inntrykk av hvor mange med avslag på asylsøknad som eventuelt kan forsøke å omgå regelverket på den måten vi har beskrevet i innledningen til dette kapitlet. Fra Nigeria var det om lag 750 som hadde fått avslag på asylsøknaden 2010-2013. Dessuten er mange søknader avvist under henvisning til Dublin-konvensjonen, som sier at søknadene skal behandles av det første landet det hadde vært mulig å søke (UNE 2013). Pakistanere er gitt om lag 350 avslag, det samme som til personer fra Bangladesh. For både Pakistan og Bangladesh var det relativt få Dublin-saker.

De største antall avslag ble gitt statsborgere fra Afghanistan, Russland, Somalia, Irak, Iran, og Eritrea med mer enn 1000 til hver gruppe. Det ble også gitt mange avslag (400 til 850) til søkere fra Etiopia, Kosovo, Serbia og Usbekistan, uten at disse landene er trukket inn i betraktningene om omgåelse. Med unntak av Usbekistan, er alle landene blant dem som har mange flyktninger i Norge.

5.2. Antall familieetableringer og -gjenforeninger med kvinner fra EØS

Selv om vi ikke kan gi et direkte anslag på antallet involverte i slike omgåelser, kan vi gi to ulike maksimumsanslag over hvor stor den gruppa er som disse tilhører, basert på utnyttelse av registerdata fra DSF. Vi vil understreke at dette ikke er et anslag på hvor mange som har omgått regelverket, det er et anslag på hvor stor den gruppa er som de tilhører. Er gruppa liten, vil antallet potensielle omgåelser måtte være enda mindre. Den ene metoden er å se hvor mange *familieetableringer og -gjenforeninger* det er med kvinner fra EØS-området i en periode, og fordele etter hvilken landbakgrunn den mannen som følger med eller kommer etter, har (se tabell 5.1). Vi må se på antall gjenforeninger og etableringer under ett, fordi det kan være litt tilfeldig hva som betegnes som etablering og hva som betegnes som gjenforening. Vi ser her på hele perioden 2007-2013 for å unngå så langt som mulig små tall som er preget av tilfeldigheter.

Den andre metoden er å telle opp hvor mange ektepar bosatt i Norge hvor mannen er fra land utenfor EØS, og kvinnen er fra et EØS-land. Det er blant slike ekteskap vi eventuelt kan finne noen som er proforma. Vi vil gi tall for de tre landene i Afrika og Asia som har vært trukket fram, fra andre land med relativt mange avslag på asylsøknader, og ytterligere noen land som allerede har et innvandremiljø i Norge, og hvor det derfor er personer som kunne vært behjelpelig med arrangementet. Vi gir tall for de største innvandringslandene fra de nye EØS-medlemmene, ikke bare de tre som er trukket fram. Vi gir også tall for de øvrige EØS-landene under ett, fordi kvinner fra alle disse landene i teorien kunne deltatt i slike proformaekteskap. Resultatene finnes i tabell 5.2 og vedleggstabell A.12.

Dersom gruppene som avgrenses med disse metodene ikke er store, er det neppe mye å hente på å forsøke å komme fram til en mer reell avgrensning. Dersom enkelte grupper er påfallende store, eller om spesielle kombinasjoner av land skiller seg ut, vil det eventuelt være mulig å gå videre og bruke registeret til å telle opp

hvor mange kvinner som har reist tilbake kort tid etter innvandringen og hvor mannen fortsatt bor i Norge. Eventuelt ville det også vært mulig å se nærmere på i hvilke næringer kvinnene har hatt arbeid i.

Vi har for noen personer informasjon om når ekteskapet ble inngått, uten at dette er en informasjon vi har mulighet til å kontrollere. *Hvor* det er inngått har vi liten mulighet til å si noe om. Ekteskapstidspunkt og – sted blir derfor ikke forsøkt trukket inn. Selv uten å ha sikker informasjon om utvandring, vil det være mulig å se om kvinnene etter innvandringen til Norge fortsatt er i arbeid her, om hun søker utdanning og om hun kanskje føder barn her. Siden gruppas samlede omfang er så liten, har vi ikke funnet det nødvendig å gjøre dette nå.

Vi har talt opp det antall menn som i perioden 2007-2013 har fått opphold i Norge på grunn av familiegjening med ektefelle eller på grunn av familieetablering, og hvor kvinnen har sin landbakgrunn i et EU/EØS-land (se tabell 5.1). Disse mennene er så fordelt etter landbakgrunn. I alt var det 923 menn som innvandret til Norge i denne sjuårsperioden med det grunnlaget som er nevnt. Nesten 90 prosent (817 personer) hadde sin bakgrunn i EU etc., med Polen (438) og Litauen (181) på topp. Drøyt 10 prosent (106 personer) hadde sin bakgrunn i Afrika, Asia etc. Det er altså blant disse 106 vi kunne forvente å finne de mennene vi beskrev innledningsvis i dette kapitlet. For menn fra EU etc. er det vanskelig å tenke seg at en slik omgøelse av innvandringsreguleringen skulle ha noen hensikt.

Ser vi på antallet menn fra Nigeria, Bangladesh eller Pakistan, de landene som var omtalt våren 2014, utgjør antallet fra Nigeria og Pakistan om lag 15, mens det fra Bangladesh var tre eller færre. Det var ingen land i Afrika, Asia etc. som hadde større antall menn enn Nigeria og Pakistan. Om noen av de kvinnene som var referansepersoner her, har reist tilbake til hjemlandet, har vi ikke undersøkt, og vi har heller ikke undersøkt om de har vært yrkesaktive eller hvilken næring de eventuelt har vært tilknyttet. Det samlede antall involverte pardannelser med bakgrunn i disse tre landene er såpass lavt som vel 30 over en sjuårsperiode, og det vil ikke være statistikkens oppgave å identifisere denne gruppa ytterligere.

Tabell 5.1. Landbakgrunn for familieinnvandrede menn hvor referansepersonen er fra EØS-land. 2007-2013. Absolutte tall

I alt	923
I alt med landbakgrunn fra EU etc.	817
Polen	438
Litauen	181
Romania	56
Latvia	44
Estland	27
Bulgaria	21
Slovakia	13
Tyskland	10
Ungarn	8
Tsjekkia	5
USA	5
I alt med landbakgrunn fra Afrika, Asia etc.	106
Nigeria	16
Pakistan	15
Tyrkia	11
Russland	7
Egypt	5
Kamerun	5
India	5

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

De andre landene med mange avslag på asylsøknader, er heller ikke representert med store tall i tabell 5.1. Russland og Egypt har fem og sju personer i denne gruppa, de andre landene med mange avslag har tre eller færre pardannelser med en kvinne fra et EØS-land i Norge i dag.

En annen måte å få et grep om omfanget, er som nevnt å telle opp antallet gifte kvinner med bakgrunn i et EØS-land utenom Norge som er registrert bosatt i Norge

ved inngangen til 2014, og fordele dem etter ektefellens landbakgrunn (se tabell 5.2 og vedleggstabell A.12). Vi har så sammenliknet mønsteret i landbakgrunn for deres ektefeller med mønsteret for andre kvinner bosatt i Norge. Det å være registrert bosatt i Norge er en forutsetning for at disse kvinnene kan få hit en ektefelle, enten det er familiegjening eller familieetablering. Selv om mange kunne rullet å få hit en ektefelle, og så flytte hjem mens ektefellen fortsatt blir boende i Norge i 2014, vil det mønsteret som tabellen viser, si noe om hvor vanlige slike proformaekteskap kan være.

Tabell 5.2. Gifte, bosatte kvinner etter landbakgrunn og ektefellens landbakgrunn. Per 1. 1. 2014. Absolutte tall

	Kvinnens landbakgrunn							Resten av EØS, unntatt Norden	Sum EØS
	Norge	Bulgaria	Latvia	Litauen	Polen	Romania			
I alt	683 859	1 030	1 497	5 625	14 949	2 457	24 410	49 968	
Ektefelles landbakgrunn									
Norge	627 597	234	277	458	2 134	538	13 659		
Samme landbakgrunn som ektefellens	602	866	4 232	11 070	1 513	
Resten av EØS, unntatt Norden	14 938	19	26	50	201	58	7 290	7 644	
Resten av verden, inkludert uoppgitt	41 324	175	328	968	1 544	348	3 461	6 824	

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Statistikken over utvandring er som nevnt mangelfull (Pettersen 2013, Vassenden 2015), men vi har likevel foretatt en optelling av hvor mange kvinner fra EØS-landene, gift med menn fra en rekke visumpliktige land som er registrert utvandret i perioden 2007-2013. Manglene ved statistikken er slik at en god del uregistrerte utvandrere blir oppdaget etter noen år og utvandret administrativt ved at de ikke lenger har noen aktivitet i registre over arbeid, inntekt, trygde etc. Det samlede antallet er under fire for Bulgaria, Litauen og Romania for alle årene under ett. Til tross for utvandringsstatistikken mangler, så antyder det lave antallet at fenomenet neppe kan være særlig utbredt.

5.3. 9 000 gifte kvinner med bakgrunn Bulgaria, Litauen eller Romania

Alt i alt var det 1.1. 2014 registrert bosatt i Norge 50 000 gifte kvinner med landbakgrunn fra et ikke-nordisk EØS-land (se tabell 5.2). De store gruppene av ektefeller har samme bakgrunn som kvinnen, tre av fem fra Bulgaria, Latvia og Romania, og hele tre av fire fra de største innvandringslandene, Polen og Litauen.

Det er også en betydelig andel av ektefellene som har landbakgrunn Norge. Dette gjelder om lag 20 prosent av kvinnene fra Bulgaria, Latvia og Romania, 14 prosent av kvinnene fra Polen og 7 prosent av kvinnene fra Litauen. Den største gruppa blant dem som ikke er nevnt her, er 55 kvinner fra Litauen og 36 fra Latvia med ektefelle med landbakgrunn Russland. Med det store innslaget av russiske statsborgere i Litauens og Latvias befolkning, er ikke dette så overraskende, og det er ingen grunn til å tro at denne gruppa er mer involvert i proformaekteskap enn andre. Det er større tall for Polen enn for de andre landene for nesten alle andre enn russiske ektemenn. Med tanke på at det er flere innvandrere fra Polen i Norge enn fra de øvrige fire landene i tabell 5.2 til sammen, er dette som vi kunne vente. Den eneste gruppa som skiller seg litt ut er polske kvinner gift med nigerianske menn.

I alt er det flest amerikanere fra de landene som er listet opp i vedleggstabell A.12, men det er lite som taler for at dette er en gruppe med stort innslag av proformaekteskap. Med så mange pakistanere som det bor i Norge, er det som ventet at antallet gifte med kvinner fra øvrige EØS-land vil være av en viss størrelse. Antallet med litauisk ektefelle er større enn andre grupper.

Blant de øvrige landene det har vært særlig fokus på i denne sammenhengen (Bangladesh og Nigeria), er det tre eller færre i alle grupper for Bangladesh og Nigeria, med unntak av de 58 nigerianske mennene som gift med en kvinne fra Litauen. Blant litauiske kvinner er det også relativt mange med menn fra Pakistan og Tyrkia (se vedleggstabell A.12).

Vi omtalte i kapittel 5.2 hvilke land som har mange med avslåtte asylsøknader i Norge. Hverken fra Afghanistan, Russland, Somalia, Irak, Iran, Eritrea eller Etiopia er det så mange gift med kvinner fra ikke-nordiske EØS-land at mistanken om proformaekteskap kan bli bestyrket.

5.4. Hovedfunn fra kapitlet

Alle våre analyser bygger på utnytting av registerdata, og det er derfor lite vi kan si om proformaekteskap. Likevel kan registerdata brukes til gi noen indikasjoner på hvor utbredt slike fenomen er i enkelte grupper. Det var en viss oppmerksomhet rundt proformaekteskap våren 2014, knyttet til en påstand om at et stort antall menn fra visumpliktige land som Nigeria, Bangladesh eller Pakistan ønsket opphold i Norge, fortrinnsvis menn som hadde fått avslag på asylsøknad eller andre søknader om oppholdstillatelse. Disse mennene skulle så, gjerne via internett eller mellommenn, angivelig ha kontaktet kvinner fra nye EØS-land, - oftest fra Litauen, Bulgaria og Romania. Kvinnene skal ha fått penger eller andre former for begunstigelse for å inngå ekteskap.

Vi har i våre registre ingen informasjon om de som søker opphold i Norge tidligere har fått avslag her, men vi vet fra UDIs statistikk over avslåtte asylsøknader hvor mange det er hvert år. Likevel, det vi kan gjøre er å telle opp hvor mange kvinner det er fra de relevante landene som flytter til Norge, og som er gift med en mann fra Nigeria, Bangladesh eller Pakistan, eller fra andre land i Afrika, Asia og Latin-Amerika.

Det samlede antall involverte pardannelser mellom kvinner fra ikke-nordiske EØS-land og menn fra Afrika eller Asia, er såpass lavt som vel 100 over en sjuårsperiode. Ser vi spesielt på de gruppene som var trukket fram, var antall kvinner fra Bulgaria, Litauen og Romania, gift med menn fra Bangladesh, Nigeria eller Pakistan som er registrert utvandret i perioden 2007-2013, under fire for disse landene for alle årene. Heller ikke statistikken over bestående ekteskap mellom kvinner fra EØS-landene og menn fra Asia eller Afrika (særlig fra land med mange avslåtte asylsøknader) bestyrker noen mistanke om proformaekteskap.

Referanser

Aftenposten 12. mai 2014: <http://www.aftenposten.no/nyheter/iriks/Inngar-ekteskap-med-osteuropeere--far-opphold-i-Norge-7560977.html>

Berge, Christoffer (2011): *Lønnstakere på korttidsopphold og sysselsatte innvandrere. 4. kvartal 2009. Tilpasning til arbeidsmarkedet og noen offentlige velferdsordninger*. Rapporter 2011/19. Statistisk sentralbyrå. <http://www.ssb.no/arbeid-og-lonn/artikler-og-publikasjoner/lonnstakere-paa-korttidsopphold-og-sysselsatte-innvandrere.4.kvartal-2009?fane=om>

Birkelund, G.E. and J. Heldal (2003): Who marries whom? Educational homogamy in Norway, *Demographic Research* 8, 1-30.

Blom, Svein og Kristin Henriksen (red.) (2008): *Levekår blant innvandrere i Norge 2005/2006*. Rapporter 2008/5. Statistisk sentralbyrå. <http://www.ssb.no/sosiale-forhold-og-kriminalitet/artikler-og-publikasjoner/levekaar-blant-innvandrere-i-norge-2005-2006?fane=om>

Daugstad, Gunnlaug (2006): *Grenseløs kjærlighet?* Rapporter 2006/39. Statistisk sentralbyrå. http://www.ssb.no/emner/02/02/30/rapp_200639/

Daugstad, Gunnlaug (2008): *Ekteskap over landegrensene. Ekteskapsmønster og transnasjonale familieetableringar i perioden 1990-2007*. Rapporter 2008/41. Statistisk sentralbyrå http://www.ssb.no/emner/02/02/30/rapp_200841/

Daugstad, Gunnlaug (2009): *Søker krake make? Ekteskap og pardannelse blant unge med bakgrunn grunn fra Tyrkia, Pakistan og Vietnam*. Rapporter 2009/33. Statistisk sentralbyrå. http://www.ssb.no/emner/02/02/30/rapp_200933/

Dzamarija, Minja Tea (2013): *Innvandringsgrunn 1990-2011, hva vet vi og hvordan kan statistikken utnyttes?* Rapporter 2013/34, Statistisk sentralbyrå. <http://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/innvandringsgrunn-1990-2011-hva-vet-vi-og-hvordan-kan-statistikken-utnyttes?fane=om>

Hansen, M.N. (1995): *Class and inequality in Norway. The impact of social class origin on education, occupational success, marriage and divorce in the post-war generation*, Oslo: Institutt for samfunnsforskning.

Henriksen, Kristin (2010): *Familieinnvandring og ekteskapsmønster 1990-2008*. Rapport 2010/10, Statistisk sentralbyrå. <http://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/familieinnvandring-og-ekteskapsmonster-1990-2008>

Henriksen, Kristin (2012): *Mindre vanlig med ekteskapsinnvandring til barn av innvandrere*. Statistisk sentralbyrå. <http://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/mindre-vanlig-med-ekteskapsinnvandring-til-barn-av-innvandrere>

Justis- og beredskapsdepartementet 2014: <https://www.regjeringen.no/nb/dokumenter/HORING--ENDRINGER-I-UTLENDINGSLOVEN-24-ARSGRENSE-FOR-FAMILIEETABLERING/id764604/>

Kalmijn Matthijs (1998): *Intermarriage and homogamy: causes, patterns, trends*. *Annual Review of Sociology*, 24, 395-421

Lappegård Trude (2006): *Family formation and education among Pakistani, Turkish and Vietnamese women in Norway*, *GENUS*, LXII (1), 75-95

Lie, Benedicte (2004): *Ekteskapsmønstre i det flerkulturelle Norge*. Rapporter 2004/1, Statistisk sentralbyrå. http://www.ssb.no/emner/02/02/30/rapp_200401/

Mohn, F. A. (2010). *Intermarriage and Spouse Import in the Immigrant Population of Norway. The Influence of National-Origin Group, Educational Level, Generation, Gender and Age at Marriage*. Masteroppgave. Oslo: Institutt for sosiologi og samfunnsgeografi, Universitetet i Oslo.

Morrison, Andrew R., Maurice W. Schiff, Mirja Sjøblom (red.) (2008): *The international migration of women*. The World Bank: Washington D.C.

Pettersen, Silje Vatne (2013): *Utvandring fra Norge 1971-2011*. Rapporter 2013/30, Statistisk sentralbyrå. <http://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/utvandring-fra-norge-1971-2011?fane=om>

Sandnes Toril (2013): «Ekteskap og skilsmisser blant innvandrere og deres norskfødte barn» i Samfunnsspeilet nr 5/2013. Statistisk sentralbyrå. <http://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/kjenner-kjaerligheten-ingen-grenser>

Sandnes Toril og Kristin Henriksen (2014): *Familieinnvandring og ekteskapsmønster 1990-2012*. Rapporter 2014/11. Statistisk sentralbyrå. <http://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/familieinnvandring-og-ekteskapsmonster-1990-2012>

UDI 2014: <http://www.udi.no/statistikk-og-analyse/statistikk/>

UNE 2013: <http://www.une.no/no/Praksis2/Praksisrapporter/Dublin-saker/>

Vassenden Kåre (2015): *Om kvaliteten på den norske inn- og utvandringsstatistikken*. Notater 2015/17. Statistisk sentralbyrå. <http://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/om-kvaliteten-pa-den-norske-inn-og-utvandringsstatistikken?fane=om>

Wiik, Kenneth Aarskaug (2012): *Samlivsinngåelse blant norskfødte kvinner og menn med innvandrereforeldre*. Rapporter 2012/24. Statistisk sentralbyrå. <http://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/samlivsinngaaelse-blant-norskfoedte-kvinner-og-menn-med-innvandrerforeldre?fane=om>

Wiik, Kenneth Aarskaug (2013): «Alder ved første ekteskap og partnervalg» i Samfunnsspeilet 5/2013. Statistisk sentralbyrå. <http://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/tidlig-ekteskap-lik-bakgrunn>

Wiik, Kenneth Aarskaug (2014): *Valg av ektefelle blant norskfødte med innvandrereforeldre*. Rapporter 2014/8. Statistisk sentralbyrå. <http://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/valg-av-ektefelle-blant-norskfoedte-med-innvandrerforeldre>

Aalandslid og Tronstad (2010): *Familieinnvandring, kjønn og sysselsetting*. Rapporter 2010/23, Statistisk sentralbyrå. <http://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/familieinnvandring-kjonn-og-sysselsetting>

Vedlegg A: Tabeller

Tabell A.1. Familieinnvandring etter type og referansepersonens innvandringsbakgrunn. 1990-2013. Absolutte tall

	Familieetablering og referansepersonens innvandringsbakgrunn						Gjenforening og alder på familieinnvandrerens				
	Familieinnvandring i alt	Fam. etablering i alt	Øvrig befolkning	Innvandrere	Herav: familieetablering til flyktning	Norsk-fødte med innvandrerforeldre	Uopp-gitt	Gjenforening i alt	Herav: familie-gjenforening til flyktning	Familieinnvandrerens er 17 år og yngre	Familieinnvandrerens er 18 år og eldre
I alt,											
1990-2013 ..	231 769	83 987	46 887	33 964	15 095	2 982	154	147 782	34 047	87 679	60 103
1990	4 567	1 637	1 041	594	179	.	-	2 930	609	1 778	1 152
1991	4 389	1 702	1 098	600	221	4	-	2 687	515	1 541	1 146
1992	4 896	2 026	1 252	764	314	10	-	2 870	559	1 669	1 201
1993	4 767	1 920	1 188	717	324	15	-	2 847	585	1 708	1 139
1994	4 242	2 113	1 181	910	426	22	-	2 129	370	1 249	880
1995	4 335	2 192	1 171	987	444	34	-	2 143	379	1 202	941
1996	4 621	2 194	1 172	970	468	52	-	2 427	534	1 342	1 085
1997	5 870	2 746	1 471	1 193	622	82	-	3 124	738	1 711	1 413
1998	6 777	3 157	1 648	1 398	707	111	-	3 620	983	2 020	1 600
1999	7 477	3 329	1 869	1 332	662	128	-	4 148	1 714	2 393	1 755
2000	7 607	3 380	2 104	1 142	588	134	-	4 227	1 859	2 543	1 684
2001	8 385	3 899	2 428	1 311	710	160	-	4 486	1 910	2 660	1 826
2002	12 839	4 914	2 876	1 863	1 046	175	-	7 925	4 672	4 888	3 037
2003	9 215	4 442	2 791	1 444	793	207	-	4 773	2 323	2 976	1 797
2004	9 229	4 839	2 937	1 680	923	222	-	4 390	1 300	2 662	1 728
2005	10 426	4 733	2 805	1 702	898	226	-	5 693	1 798	3 598	2 095
2006	11 253	4 503	2 670	1 648	828	185	-	6 750	1 701	4 091	2 659
2007	13 670	4 378	2 572	1 647	772	155	4	9 292	1 349	5 517	3 775
2008	16 760	4 821	2 659	1 962	983	196	4	11 939	1 845	6 918	5 021
2009	13 911	4 040	1 917	1 882	692	215	26	9 871	1 854	5 575	4 296
2010	14 847	3 583	1 680	1 744	560	137	22	11 264	1 397	6 698	4 566
2011	16 200	4 555	2 215	2 159	712	159	22	11 645	1 310	6 947	4 698
2012	18 086	4 693	2 232	2 216	682	188	57	13 393	2 050	8 166	5 227
2013	17 400	4 191	1 910	2 099	541	163	19	13 209	1 693	7 827	5 382

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Tabell A.2. Familieinnvandring etter type og referansepersonens innvandringsbakgrunn. Kvinner. 1990-2013. Absolutte tall

	Familieetablering og referansepersonens innvandringsbakgrunn						Gjenforening og alder på familieinnvandrerens				
	Familieinnvandring i alt	Fam. etablering i alt	Øvrig befolkning	Innvandrere	Herav: familieetablering til flyktning	Norsk-fødte med innvandrerforeldre	Gjenforening i alt	Herav: familie-gjenforening til flyktning	Familieinnvandrerens er 17 år og yngre	Familieinnvandrerens er 18 år og eldre	
I alt,											
1990-2013	153 527	61 948	34 671	25 795	12 116	1 368	91 579	19 721	42 524	49 055	
1990	2 961	1 141	668	472	165	.	1 820	424	881	939	
1991	2 746	1 106	636	468	201	.	1 640	345	752	888	
1992	3 170	1 391	762	626	288	.	1 779	358	804	975	
1993	3 059	1 292	719	569	296	4	1 767	359	832	935	
1994	2 823	1 517	768	741	403	8	1 306	237	596	710	
1995	2 944	1 577	784	781	402	12	1 367	242	620	747	
1996	3 167	1 605	782	807	436	16	1 562	308	671	891	
1997	3 878	1 919	947	947	567	25	1 959	437	841	1 118	
1998	4 420	2 190	1 049	1 095	612	46	2 230	551	986	1 244	
1999	4 828	2 334	1 296	988	543	50	2 494	999	1 110	1 384	
2000	4 907	2 373	1 484	840	459	49	2 534	1 094	1 219	1 315	
2001	5 446	2 749	1 766	922	525	61	2 697	1 079	1 273	1 424	
2002	8 243	3 573	2 129	1 364	803	80	4 670	2 684	2 328	2 342	
2003	6 060	3 239	2 111	1 030	597	98	2 821	1 357	1 456	1 365	
2004	6 072	3 448	2 147	1 184	699	117	2 624	794	1 323	1 301	
2005	6 886	3 495	2 179	1 216	678	100	3 391	1 054	1 740	1 651	
2006	7 471	3 304	2 026	1 187	638	91	4 167	995	1 988	2 179	
2007	9 307	3 320	2 040	1 208	595	68	5 987	772	2 718	3 269	
2008	11 512	3 745	2 184	1 458	759	100	7 767	1 038	3 405	4 362	
2009	9 188	3 027	1 536	1 370	516	101	6 161	1 084	2 650	3 511	
2010	9 966	2 910	1 404	1 412	450	79	7 056	771	3 247	3 809	
2011	10 864	3 599	1 841	1 667	564	79	7 265	727	3 393	3 872	
2012	12 050	3 723	1 815	1 770	515	96	8 327	1 121	3 933	4 394	
2013	11 559	3 371	1 598	1 673	405	88	8 188	891	3 758	4 430	

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Tabell A.3. Familieinnvandring etter type og referansepersonens innvandringsbakgrunn. Menn. 1990-2013. Absolutte tall

	Familieetablering og referansepersonens innvandringsbakgrunn					Gjenforening og alder på familieinnvandrerens				
	Familieinnvandring i alt	Fam. etablering i alt	Øvrig befolkning	Innvandrere	Herav: familieetablering til flyktning	Norsk-fødte med innvandrerforeldre	Gjenforening i alt	Herav: familie-gjenforening til flyktning	Familieinnvandrerens er 17 år og yngre	Familieinnvandrerens er 18 år og eldre
I alt, 1990-2013	78 242	22 039	12 216	8 169	2 979	1 605	56 203	14 326	45 155	11 048
1990	1 606	496	373	122	14	.	1 110	185	897	213
1991	1 643	596	462	132	20	.	1 047	170	789	258
1992	1 726	635	490	138	26	7	1 091	201	865	226
1993	1 708	628	469	148	28	11	1 080	226	876	204
1994	1 419	596	413	169	23	14	823	133	653	170
1995	1 391	615	387	206	42	22	776	137	582	194
1996	1 454	589	390	163	32	36	865	226	671	194
1997	1 992	827	524	246	55	57	1 165	301	870	295
1998	2 357	967	599	303	95	65	1 390	432	1 034	356
1999	2 649	995	573	344	119	78	1 654	715	1 283	371
2000	2 700	1 007	620	302	129	85	1 693	765	1 324	369
2001	2 939	1 150	662	389	185	99	1 789	831	1 387	402
2002	4 596	1 341	747	499	243	95	3 255	1 988	2 560	695
2003	3 155	1 203	680	414	196	109	1 952	966	1 520	432
2004	3 157	1 391	790	496	224	105	1 766	506	1 339	427
2005	3 540	1 238	626	486	220	126	2 302	744	1 858	444
2006	3 782	1 199	644	461	190	94	2 583	706	2 103	480
2007	4 363	1 058	532	439	177	87	3 305	577	2 799	506
2008	5 248	1 076	475	504	224	96	4 172	807	3 513	659
2009	4 723	1 013	381	512	176	114	3 710	770	2 925	785
2010	4 881	673	276	332	110	58	4 208	626	3 451	757
2011	5 336	956	374	492	148	80	4 380	583	3 554	826
2012	6 036	970	417	446	167	92	5 066	929	4 233	833
2013	5 841	820	312	426	136	75	5 021	802	4 069	952

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Tabell A.4. Familieinnvandring til innvandrere, etter referansepersonens innvandringsgrunn og familieinnvandrerens kjønn. 1990-2013. Absolutte tall

	I alt			Arbeid			Familie			Flukt			Utdanning			Annet			Uoppgift		
	I alt	Menn	Kvinner	I alt	Menn	Kvinner	I alt	Menn	Kvinner	I alt	Menn	Kvinner	I alt	Menn	Kvinner	I alt	Menn	Kvinner	I alt	Menn	Kvinner
I alt, 1990-2013	146 634	51 036	95 598	34 309	8 271	26 038	45 385	19 725	25 660	48 421	16 969	31 451	5 406	1 845	3 561	624	265	359	12 489	3 961	8 529
1990	3 137	1 095	2 042	367	79	288	1 742	765	977	747	183	564	96	28	68	18	5	13	167	35	132
1991	3 037	1 030	2 007	390	57	333	1 738	750	988	690	166	524	61	16	45	17	6	11	141	35	106
1992	3 397	1 121	2 276	417	55	362	1 940	815	1 125	819	202	617	80	29	51	8	.	6	133	18	115
1993	3 360	1 124	2 236	373	68	305	1 928	786	1 142	868	236	632	75	17	58	9	6	.	107	11	96
1994	2 876	922	1 954	384	85	299	1 516	636	880	755	140	615	112	38	74	15	4	11	94	19	75
1995	2 934	903	2 031	423	87	336	1 478	589	889	801	169	632	105	20	85	16	7	9	111	31	80
1996	3 213	951	2 262	525	124	401	1 495	526	969	991	252	739	91	29	62	20	9	11	91	11	80
1997	4 060	1 307	2 753	687	187	500	1 781	691	1 090	1 330	348	982	148	49	99	25	10	15	89	22	67
1998	4 783	1 575	3 208	1 011	290	721	1 753	685	1 068	1 655	506	1 149	195	47	148	35	13	22	134	34	100
1999	5 252	1 890	3 362	807	230	577	1 766	746	1 020	2 335	810	1 525	221	70	151	30	15	15	93	19	74
2000	5 134	1 889	3 245	769	235	534	1 592	650	942	2 398	867	1 531	263	98	165	30	18	12	82	21	61
2001	5 589	2 091	3 498	932	253	679	1 707	754	953	2 568	979	1 589	264	74	190	40	20	20	78	11	67
2002	9 517	3 659	5 858	1 086	339	747	2 355	1 009	1 346	5 648	2 199	3 449	300	82	218	46	15	31	82	15	67
2003	6 040	2 295	3 745	931	305	626	1 793	770	1 023	3 020	1 122	1 898	205	74	131	24	8	16	67	16	51
2004	5 915	2 179	3 736	1 172	350	822	2 247	1 031	1 216	2 146	705	1 441	251	69	182	40	12	28	59	12	47
2005	7 266	2 721	4 545	1 649	464	1 185	2 498	1 158	1 340	2 685	960	1 725	347	116	231	37	13	24	50	10	40
2006	8 270	2 981	5 289	2 427	581	1 846	2 899	1 355	1 544	2 524	893	1 631	340	138	202	31	11	20	49	.	46
2007	10 798	3 677	7 121	4 307	936	3 371	3 916	1 823	2 093	2 121	754	1 367	370	143	227	40	18	22	44	.	41
2008	13 687	4 597	9 090	5 812	1 202	4 610	4 534	2 188	2 346	2 828	1 031	1 797	421	157	264	37	14	23	55	5	50
2009	10 565	3 843	6 722	2 957	931	2 026	1 047	487	560	2 546	946	1 600	273	118	155	9	7	.	3 733	1 354	2 379
2010	7 350	2 090	5 260	2 791	443	2 348	877	340	537	1 957	736	1 221	247	93	154	8	4	4	1 470	474	996
2011	6 107	2 099	4 008	1 192	294	898	959	411	548	2 023	731	1 291	278	104	174	15	5	10	1 640	554	1 087
2012	7 435	2 587	4 848	1 300	315	985	991	409	582	2 732	1 096	1 636	317	112	205	22	9	13	2 073	646	1 427
2013	6 912	2 410	4 502	1 600	361	1 239	833	351	482	2 234	938	1 296	346	124	222	52	34	18	1 847	602	1 245

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Tabell A.5. Familieetableringer etter familieetablererens kjønn og referansepersonens Innvandringsbakgrunn. 1990-2013. Absolutte tall

	I alt	Innvandrere		Øvrig befolkning		Norskfødte med innvandrerforeldre	
		Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn
I alt, 1990-2013	83 852	25 795	8 169	34 671	12 216	1 374	1 608
1990	1 637	472	122	668	373	.	.
1991	1 702	468	132	636	462	.	.
1992	2 026	626	138	762	490	.	7
1993	1 920	569	148	719	469	4	11
1994	2 113	741	169	768	413	8	14
1995	2 192	781	206	784	387	12	22
1996	2 194	807	163	782	390	16	36
1997	2 746	947	246	947	524	25	57
1998	3 157	1 095	303	1 049	599	46	65
1999	3 329	988	344	1 296	573	50	78
2000	3 380	840	302	1 484	620	49	85
2001	3 899	922	389	1 766	662	61	99
2002	4 914	1 364	499	2 129	747	80	95
2003	4 442	1 030	414	2 111	680	98	109
2004	4 839	1 184	496	2 147	790	117	105
2005	4 733	1 216	486	2 179	626	100	126
2006	4 503	1 187	461	2 026	644	91	94
2007	4 374	1 208	439	2 040	532	68	87
2008	4 817	1 458	504	2 184	475	100	96
2009	4 014	1 370	512	1 536	381	101	114
2010	3 561	1 412	332	1 404	276	79	58
2011	4 533	1 667	492	1 841	374	79	80
2012	4 636	1 770	446	1 815	417	96	92
2013	4 191	1 673	426	1 598	312	88	75

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Tabell A.6. Norskfødte med innvandrerforeldre med bakgrunn fra utvalgte land. Alle i Norge. 21-23 år. 1998-2013. Andel som er registrert gift. Absolutte tall og prosent

	Alle			Norskfødte med innv.foreldre			Tyrkia			Pakistan		
	I alt	Gift	Andel gift	I alt	Gift	Andel gift	I alt	Gift	Andel gift	I alt	Gift	Andel gift
1998	175 891	8 872	5,0	996	183	18,4	40	14	35,0	455	129	28,4
1999	168 375	8 440	5,0	1 287	251	19,5	76	26	34,2	638	176	27,6
2000	164 914	8 322	5,0	1 519	278	18,3	100	39	39,0	753	188	25,0
2001	163 841	8 685	5,3	1 727	307	17,8	120	51	42,5	803	194	24,2
2002	164 506	8 473	5,2	1 912	295	15,4	147	65	44,2	791	172	21,7
2003	164 547	8 670	5,3	2 118	330	15,6	188	77	41,0	803	177	22,0
2004	164 626	8 556	5,2	2 269	342	15,1	221	84	38,0	845	179	21,2
2005	164 050	8 285	5,1	2 406	358	14,9	244	94	38,5	917	180	19,6
2006	164 529	7 771	4,7	2 524	348	13,8	234	98	41,9	958	177	18,5
2007	165 410	7 065	4,3	2 668	302	11,3	248	89	35,9	1 005	147	14,6
2008	169 658	7 065	4,2	2 870	280	9,8	257	61	23,7	1 087	153	14,1
2009	175 173	7 162	4,1	3 185	291	9,1	294	61	20,7	1 179	157	13,3
2010	182 383	7 079	3,9	3 803	284	7,5	334	58	17,4	1 271	147	11,6
2011	190 974	7 100	3,7	4 493	263	5,9	393	69	17,6	1 360	120	8,8
2012	199 858	6 961	3,5	5 216	295	5,7	486	92	18,9	1 390	113	8,1
2013	204 663	6 848	3,3	5 731	305	5,3	521	91	17,5	1 433	112	7,8
2014	206 566	6 356	3,1	6 231	313	5,0	536	88	16,4	1 412	112	7,9

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Tabell A.7. Innvandrerkvinner som giftet seg i perioden 2008-2013, etter ektefellens innvandrerbakgrunn. 18 år og eldre. Prosent

Kvinnens landbakgrunn	Antall ugifte i 2008	Uten innvandrer-bakgrunn I alt	Samme land-bakgrunn	Annen innvandrer-bakgrunn	Ektefelle ikke bosatt i Norge	Uopp-gitt	Absolutte tall		Prosent			
							Uten innvandrer-bakgrunn	Samme land-bakgrunn	Annen innvandrer-bakgrunn	Ektefelle ikke bosatt i Norge	Uopp-gitt	Uten innvandrer-bakgrunn
Sverige	5 362	2 132	1 285	264	267	285	31	60,3	12,4	12,5	13,4	1,5
Polen	2 185	2 884	447	1 974	176	210	77	15,5	68,4	6,1	7,3	2,7
Tyskland	2 184	1 080	467	343	162	82	26	43,2	31,8	15,0	7,6	2,4
Filippinene	1 729	3 066	2 346	161	297	177	84	76,5	5,3	9,7	5,8	2,7
Danmark	1 638	645	437	55	79	63	11	67,8	8,5	12,2	9,8	1,7
Somalia	1 626	568	18	347	16	116	71	3,2	61,1	2,8	20,4	12,5
Bosnia-Hercegovina	1 415	587	88	254	61	111	73	15,0	43,3	10,4	18,9	12,4
Vietnam	1 341	962	288	482	71	91	30	29,9	50,1	7,4	9,5	3,1
Russland	1 312	1 895	1 165	234	349	115	32	61,5	12,3	18,4	6,1	1,7
Iran	1 159	665	128	293	119	96	29	19,2	44,1	17,9	14,4	4,4
Irak	1 100	730	36	436	60	136	62	4,9	59,7	8,2	18,6	8,5
Finland	1 049	352	205	34	60	40	13	58,2	9,7	17,0	11,4	3,7
Chile	746	334	157	71	40	58	8	47,0	21,3	12,0	17,4	2,4
Litauen	717	1 371	221	897	107	97	49	16,1	65,4	7,8	7,1	3,6
Kosovo	687	428	23	165	26	128	86	5,4	38,6	6,1	29,9	20,1
Kina	658	720	367	167	107	58	21	51,0	23,2	14,9	8,1	2,9
Pakistan	617	765	17	441	46	144	117	2,2	57,6	6,0	18,8	15,3
Thailand	591	4 299	3 546	46	375	305	27	82,5	1,1	8,7	7,1	0,6
Storbritannia	544	501	300	40	90	55	16	59,9	8,0	18,0	11,0	3,2
Island	528	259	109	97	28	23	.	42,1	37,5	10,8	8,9	0,8
Nederland	496	218	129	30	45	12	.	59,2	13,8	20,6	5,5	0,9
USA	452	790	562	24	122	70	12	71,1	3,0	15,4	8,9	1,5
Afghanistan	439	338	6	213	16	83	20	1,8	63,0	4,7	24,6	5,9
Eritrea	413	249	21	102	23	78	25	8,4	41,0	9,2	31,3	10,0
Etiopia	409	293	36	121	49	67	20	12,3	41,3	16,7	22,9	6,8
Sri Lanka	391	352	33	205	10	61	43	9,4	58,2	2,8	17,3	12,2
Tyrkia	376	502	52	235	44	100	71	10,4	46,8	8,8	19,9	14,1
Ukraina	371	835	572	31	199	26	7	68,5	3,7	23,8	3,1	0,8
Frankrike	363	185	97	28	38	17	5	52,4	15,1	20,5	9,2	2,7
Romania	292	479	145	208	54	49	23	30,3	43,4	11,3	10,2	4,8
Latvia	240	398	133	169	58	20	18	33,4	42,5	14,6	5,0	4,5
Spania	224	170	99	14	36	18	.	58,2	8,2	21,2	10,6	1,8
Estland	221	208	96	51	35	10	16	46,2	24,5	16,8	4,8	7,7
India	216	514	107	252	32	89	34	20,8	49,0	6,2	17,3	6,6
Kroatia	211	136	31	20	39	32	14	22,8	14,7	28,7	23,5	10,3
Marokko	139	292	43	96	95	30	28	14,7	32,9	32,5	10,3	9,6

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Tabell A.8. Innvandrer menn som giftet seg i perioden 2008-2013, etter ektefellens innvandringsbakgrunn. 18 år og eldre. Prosent

Mannens landbakgrunn	Antall ugifte i 2008	Uten innvandringsbakgrunn I alt	Samme landbakgrunn	Annen innvandringsbakgrunn	Ektefelle ikke bosatt i Norge	Uopp-gitt	Uten innvandringsbakgrunn	Samme landbakgrunn	Annen innvandringsbakgrunn	Ektefelle ikke bosatt i Norge	Uopp-gitt	
												Absolutte tall
Polen	6055	2646	95	1259	75	913	304	3,6	47,6	2,8	34,5	11,5
Sverige	5997	2421	1284	259	345	469	64	53,0	10,7	14,3	19,4	2,6
Tyskland	3178	1155	387	301	193	219	55	33,5	26,1	16,7	19,0	4,8
Irak	2700	1010	81	244	138	401	146	8,0	24,2	13,7	39,7	14,5
Danmark	2601	1123	625	53	189	217	39	55,7	4,7	16,8	19,3	3,5
Somalia	2498	561	12	345	10	114	80	2,1	61,5	1,8	20,3	14,3
Iran	2363	724	112	199	111	217	85	15,5	27,5	15,3	30,0	11,7
Bosnia-Hercegovina	1822	540	48	222	50	165	55	8,9	41,1	9,3	30,6	10,2
Vietnam	1629	676	21	402	26	167	60	3,1	59,5	3,8	24,7	8,9
Storbritannia	1584	1250	762	39	240	193	16	61,0	3,1	19,2	15,4	1,3
Afghanistan	1286	472	23	103	44	215	87	4,9	21,8	9,3	45,6	18,4
Russland	1157	472	30	158	65	175	44	6,4	33,5	13,8	37,1	9,3
Litauen	1089	1154	17	739	48	249	101	1,5	64,0	4,2	21,6	8,8
Chile	1050	326	115	73	56	67	15	35,3	22,4	17,2	20,6	4,6
Kosovo	1038	535	56	136	60	189	94	10,5	25,4	11,2	35,3	17,6
Pakistan	1034	894	33	458	45	209	149	3,7	51,2	5,0	23,4	16,7
Finland	926	228	102	35	37	44	10	44,7	15,4	16,2	19,3	4,4
Sri Lanka	765	397	21	174	15	129	58	5,3	43,8	3,8	32,5	14,6
Frankrike	739	291	125	27	87	43	9	43,0	9,3	29,9	14,8	3,1
Tyrkia	684	939	337	204	93	186	119	35,9	21,7	9,9	19,8	12,7
Nederland	651	392	212	29	96	42	13	54,1	7,4	24,5	10,7	3,3
Kina	623	285	14	113	13	100	45	4,9	39,6	4,6	35,1	15,8
Etiopia	617	265	17	111	36	77	24	6,4	41,9	13,6	29,1	9,1
Island	551	257	79	85	39	41	13	30,7	33,1	15,2	16,0	5,1
Eritrea	528	273	10	124	27	67	45	3,7	45,4	9,9	24,5	16,5
India	528	516	44	110	38	231	93	8,5	21,3	7,4	44,8	18,0
USA	524	915	569	16	205	102	23	62,2	1,7	22,4	11,1	2,5
Thailand	448	137	31	45	22	26	13	22,6	32,8	16,1	19,0	9,5
Filippinene	431	320	35	188	19	61	17	10,9	58,8	5,9	19,1	5,3
Italia	390	199	83	11	46	48	11	41,7	5,5	23,1	24,1	5,5
Spania	369	158	75	5	35	35	8	47,5	3,2	22,2	22,2	5,1
Marokko	331	409	108	77	35	65	124	26,4	18,8	8,6	15,9	30,3
Slovakia	322	129	9	71	8	19	22	7,0	55,0	6,2	14,7	17,1
Romania	310	354	25	137	24	114	54	7,1	38,7	6,8	32,2	15,3
Kroatia	307	120	15	22	29	46	8	12,5	18,3	24,2	38,3	6,7

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Tabell A.9. Familieetablering, etter alder på referanseperson og på personen som kommer på familieetablering. 2013. Absolutte tall, avrundet

	I alt	Uopp-gitt										25-29 år	30-34 år	35-39 år	40-44 år	45 år og eldre
		0-17 år	18 år	19 år	20 år	21 år	22 år	23 år	24 år							
I alt	4 190	20	0	0	0	15	30	50	70	80	880	840	580	460	1 165	
Personen som kommer på familieetablering																
0-17 år	0	.	.	.	0	0
18 år	10	0	0	0	10	0
19 år	40	5	0	0	5	20	10	0	.	.	0
20 år	70	.	.	0	0	0	0	5	5	5	35	15	5	0	0	0
21 år	110	0	.	.	0	0	10	0	5	5	40	25	15	10	5	5
22 år	160	10	10	10	10	60	35	20	10	10	10
23 år	195	0	5	5	15	5	90	45	30	10	5	5
24 år	230	0	.	.	.	0	5	15	15	15	90	45	25	15	20	20
25-29 år	1 190	5	0	.	.	5	5	10	25	30	410	330	125	95	130	130
30-34 år	945	5	0	0	10	10	100	250	200	130	245	245
35-39 år	550	0	.	.	.	0	.	5	.	0	25	60	105	100	250	250
40-44 år	345	0	0	25	50	65	200	200
45 år og eldre	350	0	5	5	35	305	305

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Tabell A.10. Familieetablering, etter alder på referanseperson og på personen som kommer på familieetablering. 2013. Absolutte tall, avrundet

	Alder til referanseperson, som er mann												
	I alt	18 år	19 år	20 år	21 år	22 år	23 år	24 år	25-29 år	30-34 år	35-39 år	40-44 år	45 år eller eldre
Alder til personen som kommer på familie-etablering, som er kvinne													
I alt	3 355		0	15	25	30	45	655	665	455	385		1 075
0-17 år	0		0
18 år	10		.	.	.	0	0	5
19 år	40		.	5	5	0	0	20	5	0			0
20 år	60		.	0	0	5	5	30	15	0	0		0
21 år	105		0	5	10	0	5	40	20	15	5		5
22 år	145		.	5	5	5	10	60	35	15	10		5
23 år	170		.	0	0	5	10	85	40	20	10		5
24 år	185		.	.	5	5	10	75	45	20	10		15
25-29 år	930		.	0	.	5	5	290	295	130	85		125
30-34 år	710		.	.	.	0	0	40	180	150	110		230
35-39 år	435		10	20	80	95		235
40-44 år	275		0	10	25	50		195
45 år og eldre	280		0	0	10		265

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Tabell A.11. Familieetablering, etter alder på referanseperson og på personen som kommer på familieetablering. Referanseperson er kvinne og personen som kommer er mann. 2013. Absolutte tall, avrundet

	Alder til referanseperson, som er kvinne												
	I alt	18 år	19 år	20 år	21 år	22 år	23 år	24 år	25-29 år	30-34 år	35-39 år	40-44 år	45 år eller eldre
Alder på personen som kommer på familieetablering, som er mann													
I alt	790	0	0	10	10	25	40	35	225	165	120	70	80
20 år	5		0	0	0	.	.	.	0	0	.	.	.
21 år	5		.	.	.	0
22 år	15		.	.	0	5	0	0	5	0	0	.	0
23 år	20		.	.	5	5	.	5	5	0	.	.	.
24 år	40		.	0	0	0	10	5	15	5	0	.	0
25-29 år	245		.	5	5	10	20	15	120	35	20	10	5
30-34 år	220	0	.	.	0	5	10	10	60	70	40	15	15
35-39 år	115		.	0	.	0	.	0	10	40	30	10	15
40-44 år	60		0	10	25	15	5
45 år og eldre	70		0	0	5	25	40

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Tabell A.12. Gifte, bosatte kvinner etter landbakgrunn og ektefellens landbakgrunn. Per 1. 1. 2014. Absolutte tall

	Kvinnens landbakgrunn								Sum EØS
	I alt	Norge	Bulgaria	Latvia	Litauen	Polen	Romania	Resten av EØS, unntatt Norden	
Ektefelles landbakgrunn									
Russland	1 845	180	.	35	55	5	.	40	135
Tyrkia	4 250	650	5	0	15	10	5	65	100
Egypt	385	180	.	.	5	5	5	20	35
Eritrea	1 215	50	.	.	.	0	.	5	5
Etiopia	955	135	.	.	0	.	.	10	10
Marokko	1 835	330	.	.	0	10	.	55	65
Nigeria	415	95	0	0	5	60	.	20	85
Somalia	2 775	35	.	.	0	0	0	0	0
Afghanistan	2 315	20	0	0	0	5	.	5	20
Bangladesh	230	25	.	0	0	0	0	5	10
India	3 325	325	.	5	10	15	5	45	75
Irak	5 205	160	5	5	0	25	15	25	75
Iran	3 565	340	5	5	5	10	5	60	85
Palestina	725	55	0	.	0	0	10	10	25
Pakistan	8 105	185	0	5	15	15	5	115	160
Syria	530	50	5	.	0	0	5	5	20
Vietnam	3 595	90	.	0	0	0	0	10	15
USA	9 755	7 630	5	10	5	40	10	380	450
Chile	1 335	405	0	0	5	5	0	30	45

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Figurregister

2.1. Antall innvandringer etter innvandringsgrunn og innvandringsår ¹	9
2.2. Innvandring av ikke-nordiske borgere, etter innvandringsgrunn, familieinnvandringstype og referansepersonens innvandringsbakgrunn. 1990-2013. Prosent... 10	
2.3. Antall familieinnvandringer av ikke-nordiske borgere, etter familieinnvandringstype og referansepersonens innvandringsbakgrunn	11
2.4. Antall familieinnvandringer etter referansepersonens innvandringsgrunn. Referansepersonen er innvander	13
2.5. Antall familieinnvandringer etter kjønn og familieinnvandringstype	14
2.6. Antall familieinnvandringer, etter familieinnvandringstype og statsborgerskap og referansepersonens innvandringsgrunn. 1990-2013	14
2.7. Antall innvandringer av polske statsborgere etter innvandringsgrunn	15
2.8. Antall familieinnvandringer av polske statsborgere etter familieinnvandringstype og referansepersonens innvandringsbakgrunn	15
2.9. Antall familieinnvandringer av thailandske statsborgere, etter familieinnvandringstype og referansepersonens innvandringsbakgrunn	16
2.10. Antall innvandringer av somaliske statsborgere, etter innvandringsgrunn.....	17
2.11. Antall innvandringer av irakiske statsborgere, etter innvandringsgrunn	18
2.12. Antall familieinnvandringer av irakiske statsborgere, etter familieinnvandringstype og referansepersonens innvandringsbakgrunn	18
2.13. Antall familieinnvandringer av somaliske statsborgere, etter familieinnvandringstype og referansepersonens innvandringsbakgrunn	19
2.14. Antall innvandringer av pakistanske statsborgere, etter innvandringsgrunn.....	19
2.15. Antall familieinnvandringer av pakistanske statsborgere, etter familieinnvandringstype og referansepersonens innvandringsbakgrunn	20
2.16. Antall familieetableringer etter referansepersonens innvandringsbakgrunn og kjønn. 1990-2013	21
2.17. Antall familieetableringer, etter familieetablererens kjønn og referansepersonens innvandringsbakgrunn	22
2.18. Antall familieetableringer til menn uten innvandrerbakgrunn, etter familieinnvanderens statsborgerskap. Seks største grupper.....	22
2.19. Antall familieetableringer til kvinner uten innvandrerbakgrunn, etter familieinnvanderens statsborgerskap. Seks største grupper.....	23
2.20. Antall familieetableringer, etter familieinnvanderens kjønn og referansepersonen innvandringsbakgrunn. Referansepersonen er 18-23 år	24
2.21. Antall familieetableringer til norskfødte med innvandrerforeldre i alderen 18-23 år. Høyre akse viser andel familieetableringer i forhold til antall ugifte. Venstre akse viser antall ugifte norskfødte med innvandrerforeldre.....	25
2.22. Antall familieetableringer av pakistanske statsborgere, etter familieinnvanderens innvandringsår og referansepersonens innvandringsbakgrunn. Referansepersonen er 18-23 år.....	26
2.23. Antall familieetableringer til norskfødte med to pakistanskfødte foreldre i alderen 18-23 år. Venstre akse viser antall ugifte norskfødte med to pakistanskfødte foreldre. Høyre akse viser andel familieetableringer i forhold til antall ugifte	27
2.24. Antall familieetableringer av tyrkiske statsborgere, etter familieinnvanderens innvandringsår og referansepersonens innvandringsbakgrunn. Referansepersonen 18-23 år	28
2.25. Antall familieetableringer til norskfødte med to tyrkiskfødte foreldre i alderen 18-23 år. Venstre akse viser antall ugifte norskfødte med to tyrkiskfødte foreldre i alderen 18-23 år. Høyre akse viser andel familieetableringer i forhold til antall ugifte.....	28
3.1. Andel norskfødte med innvandrerforeldre 21-23 år som var registrert gift, etter landbakgrunn, samt alle i Norge.....	30
3.2. Andel norskfødte med innvandrerforeldre 21-23 år som var registrert gift, etter kjønn og landbakgrunn.....	31

Tabellregister

2.1.	Antall familieinnvandringer av polske statsborgere etter kjønn, familieinnvandringstype og referansepersonens innvandringsbakgrunn. 1990-2013	16
2.2.	Antall familieinnvandringer av pakistanske statsborgere, etter kjønn, familieinnvandringstype og referansepersonens innvandringsbakgrunn. 1990-2013	20
2.3.	Antall familieetableringer, etter familieinnvandrers statsborgerskap og kjønn, og referansepersonens innvandringsbakgrunn. Referansepersonen er 18-23 år. 1990-2013	25
3.1.	Norskfødte med innvandrerforeldre som giftet seg i perioden 2008-2013, etter ektefellens landbakgrunn. Antall og prosent	32
4.1.	Antall familieetableringer etter partenes alder og kjønn. 2013. Absolutte tall	34
4.2.	Antall familieetableringer etter partenes alder og referansepersonens innvandringsbakgrunn. 2013. Absolutte tall, avrundet	35
4.3.	Antall familieetableringer fra Pakistan etter familieetablerers alder og kjønn og referansepersonens alder. 2013. Absolutte tall, avrundet	39
4.4.	Antall familieetableringer fra Tyrkia etter familieetablerers alder og kjønn og referansepersonens alder. Absolutte tall, avrundet. 2013	39
5.1.	Landbakgrunn for familieinnvandrede menn hvor referansepersonen er fra EØS-land. 2007-2013. Absolutte tall	42
5.2.	Giftede, bosatte kvinner etter landbakgrunn og ektefellens landbakgrunn. Per 1. 1. 2014. Absolutte tall	43
A.1.	Familieinnvandring etter type og referansepersonens innvandringsbakgrunn. 1990-2013. Absolutte tall	47
A.2.	Familieinnvandring etter type og referansepersonens innvandringsbakgrunn. Kvinner. 1990-2013. Absolutte tall	47
A.3.	Familieinnvandring etter type og referansepersonens innvandringsbakgrunn. Menn. 1990-2013. Absolutte tall	48
A.4.	Familieinnvandringer til innvandrere, etter referansepersonens innvandringsgrunn og familieinnvandrers kjønn. 1990-2013. Absolutte tall	48
A.5.	Familieetableringer etter familieetablerers kjønn og referansepersonens innvandringsbakgrunn. 1990-2013. Absolutte tall	49
A.6.	Norskfødte med innvandrerforeldre med bakgrunn fra utvalgte land. Alle i Norge. 21-23 år. 1998-2013. Andel som er registrert gift. Absolutte tall og prosent	49
A.7.	Innvandrerkvinner som giftet seg i perioden 2008-2013, etter ektefellens innvandrerbakgrunn. 18 år og eldre. Prosent	50
A.8.	Innvandrer menn som giftet seg i perioden 2008-2013, etter ektefellens innvandrerbakgrunn. 18 år og eldre. Prosent	51
A.9.	Familieetablering, etter alder på referanseperson og på personen som kommer på familieetablering. 2013. Absolutte tall, avrundet	51
A.10.	Familieetablering, etter alder på referanseperson og på personen som kommer på familieetablering. 2013. Absolutte tall, avrundet	52
A.11.	Familieetablering, etter alder på referanseperson og på personen som kommer på familieetablering. Referanseperson er kvinne og personen som kommer er mann. 2013. Absolutte tall, avrundet	52
A.12.	Giftede, bosatte kvinner etter landbakgrunn og ektefellens landbakgrunn. Per 1. 1. 2014. Absolutte tall	52

Statistisk sentralbyrå

Postadresse:
Postboks 8131 Dep
NO-0033 Oslo

Besøksadresse:
Akersveien 26, Oslo
Oterveien 23, Kongsvinger

E-post: ssb@ssb.no
Internett: www.ssb.no
Telefon: 62 88 50 00

ISBN 978-82-537-9154-8 (trykt)
ISBN 978-82-537-9155-5 (elektronisk)
ISSN 0806-2056

ISBN 978-82-537-9154-8

9 788253 791548

Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway